

Załącznik nr 1
do projektu uchwały
XXXVII/1/2023

Sprawozdanie

Zarządu z działalności

**Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej
Polskiej za 2022 rok**

fot. Gmina Nowe Miasto Lubawskie

XXXVII Zgromadzenie Ogólne Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

15-16 maja 2023 r., Warszawa

Partner Strategiczny:

Asekol PL Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego i Organizacja Odzysku Opakowań S.A.

Partner OZE:

Partnerzy:

Partner Merytoryczny:

Patroni Medialni:

Partner Wykonawczy:

Załącznik nr 1
do projektu uchwały
XXXVII/1/2023

Sprawozdanie Zarządu z działalności Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej za 2022 rok

Spis informacji zawartych w Sprawozdaniu z działalności Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (ZGWRP) w 2022 roku

Wstęp do sprawozdania z działalności ZGWRP w 2022 roku	7
XXXVI Zgromadzenie Ogólne ZGWRP, 23-24 maja 2022 roku, Warszawa	10
Zarząd Związku i jego posiedzenia w 2022 roku	15
Komisja Rewizyjna ZGWRP i jej posiedzenia w 2022 roku	16
Udział ZGWRP w procesie legislacyjnym – stanowiska, opinie itp.	17
Zaangażowanie przedstawicieli ZGWRP w prace Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego i jej zespołów roboczych w 2022 roku	28
Działalność promocyjna ZGWRP w 2022 roku	32
Współpraca zagraniczna ZGWRP w 2022 roku	55
Ważniejsze prace analityczne i stanowiska w zakresie finansów gmin przygotowane przez Biuro ZGWRP w 2022 roku	61
Schemat organizacyjny Biura ZGWRP	69
Sprawy członkowskie i wykaz członków ZGWRP	70

Wstęp do sprawozdania z działalności ZGWRP w 2022 roku

W 2022 r. polskie samorzady działały w cieniu toczącej się wojny na Ukrainie. Fala uchodźców stanowiła ogromne wyzwanie dla całego polskiego społeczeństwa. Spontaniczna pomoc, a także późniejsze działania Państwa Polskiego i sposób organizacji pobytu kilku milionów ludzi w znacznym zakresie spoczął na barkach jednostek samorządu terytorialnego (JST). Sprostanie temu wyzwaniu, przy jednoczesnej realizacji dotychczasowych zadań, było przedsięwzięciem bardzo trudnym. w wymiarze organizacyjnym, finansowym, a także społecznym. Gminy pomagały uchodźcom uruchamiając własne środki finansowe, wykraczając często ponad standard wyznaczony przepisami prawa i przyznanymi z budżetu państwa na ten cel środkami. Organizowały noclegi, zajęcia edukacyjne, pomoc opiekuńczą i medyczną. Warto podkreślić zaangażowanie także wolontariuszy, niosących bezinteresownie pomoc ludziom dotkniętym tragedią wojny. Docenić warto w tym zakresie również te, gminy, które potrafiły współdziałać między sobą w zakresie niesienia pomocy, uzupełniając się zasobami. w największej skali fala uchodźców w naturalny sposób dotknęła gminy na wschodzie naszego kraju. Tam uciekinierzy przed wojną chronili się bardzo często także w małych miejscowościach. w pasie przygranicznym nie było chyba wsi, w której nie byłyby prowadzone zbiórki żywności, darów i pieniędzy dla Ukraińców. Ich mieszkańcy wykazali się ogromną ofiarnością. Nieocenioną pomocą w działaniach gmin, jak zwykle, wykazali się strażacy z ochotniczych straży pożarnych, czy też kobiety zrzeszone w kołach gospodyń wiejskich.

Ogromnym wyzwaniem, wynikającym z toczącej się wojny, był kryzys energetyczny i związane z tym obciążenia finansowe, powiązane ze wzrostem inflacji. Wysokie koszty energii i wzrost cen zachwiały budżetami gmin wiejskich w największym stopniu, wpływając często na trudności z bilansowaniem dochodów i wydatków bieżących. Gminy, podejmując szereg działań zarówno w zakresie redukcji wydatków, jak i szybko podejmowanych działań inwestycyjnych, znacznie zmniejszyły konsekwencje negatywnych zmian na rynku energii.

Podkreślenia w tym kontekście wymaga doskonale poradzenie sobie z logistycznym przedsięwzięciem jakim była dystrybucja węgla do mieszkańców przed zimą. w sytuacji kryzysu zaopatrzenia mieszkańców w węgiel, pomimo szeregu wątpliwości oraz konieczności podejmowania działań, bez wcześniejszej możliwości przygotowania się, samorzady gminne i tym razem stanęły na wysokości zadania. Cytując Premiera Mateusza Morawieckiego było „to rozpoznanie bojem – i to skuteczne, i z sukcesem zakończone”. Podobnie gminy poradziły sobie z dystrybucją wsparcia dla mieszkańców w postaci różnych dodatków energetycznych. Redystrybucja środków z budżetu państwa odbywała się przecież w sytuacji ciągłej zmiany przepisów i bardzo krótkiego czasu.

W sytuacji permanentnej zmiany sytuacji i konieczności dostosowywania się do płynnej rzeczywistości, jaką mieliśmy w 2022 r. sprawdził się ewidentnie model oddolnego budowania podstawowych struktur państwa w formie samorządów. Sprawność organizacyjna samorządów, wynikała ze znajomości lokalnej specyfiki i często odrębnie tworzonych systemów reagowania, dostosowanych do warunków lokalnych. Osiągnięcie takiej efektywności działań nie byłoby możliwe w oparciu o zarządzanie centralne.

Samorzady w Polsce są bardzo zróżnicowane, każda społeczność lokalna mierzy się z szeregiem własnych, odrębnych problemów, wyznacza swoje krótko- i długoterminowe cele. Są jednak fundamentalne zagadnienia, wspólne dla wszystkich samorządów. Uwarunkowania prawne, sprawiedliwy podział środków budżetu państwa, uwzględniający ogromny zakres zadań realizowanych przez JST, mechanizmy samofinansowania i stabilne dochody, pozwalające na skuteczną realizację zadań, to obszary, w których możemy być silni i skuteczni tylko wtedy, gdy działamy razem. Szereg inicjatyw wspierających realizację zadań gmin, przyjmowane w 2022 r. stanowiska, opinie dotyczące projektowanych aktów prawnych miały służyć poprawie sytuacji wszystkich samorządów. Trzeba jednak uwzględnić, że były wynikiem często kompromisowych rozwiązań, związanych z występowaniem sprzecznych interesów poszczególnych grup samorządów, prowadzących do podziałów w środowisku samorządowym, co do ocen

konkretnych rozwiązań. Szczególnie w zakresie mechanizmów zasilania budżetów jednostek samorządu terytorialnego inaczej kształtują się oczekiwania miast, dysponujących, często pokaźnymi źródłami dochodów własnych, czy bogatych dużych aglomeracji, a inaczej samorządów położonych z dala od silnych ośrodków miejskich, dotkniętych zjawiskiem depopulacji i regresu gospodarczego. Podobnie w zakresie wspólnych stanowisk z innymi korporacjami samorządowymi ten rozdzźwięk ocen i oczekiwań pomiędzy gminami wiejskimi, miastami, powiatami, aglomeracjami i samorządem szczebla wojewódzkiego jest w wielu sprawach wyrazisty. Jednak mimo szeregu różnic pomiędzy poszczególnymi rodzajami samorządu, wszyscy zdają sobie sprawę z konieczności współpracy. Ta wola jest niepodważalna i są obszary, gdzie wszyscy dostrzegają oczywiste zagrożenia dla samorządności, jak chociażby niekorzystną zmianę proporcji pomiędzy dochodami własnymi a środkami pozyskiwanymi z innych źródeł, jakimi są różnego rodzaju dotacje i subwencje. Tym bardziej jeżeli środki z tych innych źródeł dzielone są bez żadnych klarownych kryteriów i zasad, bez środków odwoławczych i kontroli społecznej.

W tym kontekście niepokoi model finansowania inwestycji samorządowych w ramach programów rządowych, takich jak Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych (II i III nabór), Polskiego Ładu: Program Inwestycji Strategicznych, itp. Skutkiem tego jest stopniowa likwidacja samodzielności w realizacji podstawowych inwestycji na potrzeby lokalnej społeczności, na rzecz różnego rodzaju środków, specjalnie uruchamianych na szczeblu centralnym, od których uzależniona jest możliwość realizacji zadań własnych gmin. Substytuty dochodów własnych decydują faktycznie o zmianach ustrojowych samorządów, wprowadzają swego rodzaju klientelizm w stosunku do organów władzy państwowej i upodabniają nas do zlikwidowanych w 1990 r. terenowych organów administracji państwowej.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w swoich działaniach przyjmuje pełną apolityczność. Organy Związku działały i działają w przeświadczeniu o konieczności reprezentacji swoich członków, przyjmując zdecydowane stanowiska w sytuacjach, gdy wymaga tego wspólny interes gmin. Te działania, w miarę możliwości prowadzimy w duchu dialogu i z zachowaniem zasad dobrej komunikacji z wszystkimi partnerami. Zarówno samorząd terytorialny, jak i instytucje administracji rządowej stanowią struktury władzy publicznej w Polsce i winny działać z uwzględnieniem konstytucyjnych zasad podziału kompetencji, z poszanowaniem prawa i kierując się dobrem wspólnym obywateli Rzeczypospolitej. z motywacji dbałości o rolę i znaczenie samorządów wynikają ewentualne negatywne oceny działań rządu, związane z nakładaniem nowych zadań na JST, przy braku zapewnienia wystarczających środków finansowych, czy z przesuwaniem kompetencji decyzyjnych na struktury administracji centralnej, sprowadzając tym samym zadania samorządu jedynie do funkcji wykonawczej, związanej ściśle z instrukcjami płynącymi z wydawanych aktów prawnych czy wręcz z poleceń organów administracji rządowej.

Wspólne inicjatywy wszystkich korporacji samorządowych, wskazują na silne poczucie konsolidacji i rozumienia podstawowych zagrożeń dla funkcjonowania samorządności w Polsce, jakimi są centralizacja i brak zdolności do samofinansowania zadań własnych. Gminy bez własnych dochodów i samodzielności w bezpośredniej organizacji działań, służących zaspokajaniu lokalnych, zbiorowych potrzeb mieszkańców tracą rację bytu i stają się terenowymi strukturami administracji, realizując ustalone na poziomie centralnym cele i polityki sektorowe. Inspiracją dla działań Związku jest konieczność zachowania tej samodzielności w duchu konstytucyjnej zasady subsydiarności, będącej najważniejszą regułą, służącą budowaniu zdecentralizowanej struktury państwa, warunkującej sens istnienia samodzielnej, oddolnie organizującej się wspólnoty lokalnej.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, przez swoich przedstawicieli, aktywnie reprezentuje interesy polskich obszarów wiejskich w strukturach europejskich. Jesteśmy ważnym partnerem w tworzeniu długoterminowej wizji rozwoju i wsparcia obszarów nieurbanizowanych. Biorąc pod uwagę różnorodność Europy, specyficzne uwarunkowania w poszczególnych krajach członkowskich UE, niezbędne jest reprezentowanie naszej polskiej

specyfiki i dbanie o jej uwzględnienie w modelach finansowania rozwoju Europy. Taka misja przyświeca naszym reprezentantom podczas udziału w obradach instytucji i organów przedstawicieli zjednoczonej Europy.

Misją Związku jest rozwój demokracji lokalnej, nie możemy zatem akceptować sprowadzenia roli organów gmin jedynie do funkcji administrowania i wydawania środków finansowych przyznanych szczególnie na inwestycje przez władze centralne. Zarząd Związku przypomina, że u podstaw funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce leży funkcja realnego wpływania na rozwój i kształtowanie życia lokalnego, zgodnie z wolą społeczności każdej małej ojczyzny.

– *NIC O NAS BEZ NAS* –

XXXVI Zgromadzenie Ogólne Związku, 23-24 maja 2023 roku, Warszawa

XXXVI Zgromadzenie Ogólne (ZO) Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (ZGWRP) odbyło się w dniach 23-24 maja 2022 r. w Warszawie, a jego obrady rozpoczął **Krzysztof Iwaniuk**, Przewodniczący Zarządu ZGWRP, Wójt Gminy Terespol. z uwagi na brak *quorum* o godz. 13:00 (w pierwszym terminie rozpoczęcia obrad), zgodnie ze Statutem ZGWRP, przewodniczący Zarządu wyznaczył drugi termin rozpoczęcia Zgromadzenia Ogólnego na godz. 13:30.

Wybory Prezydium ZO i członków komisji

Po rozpoczęciu obrad, w drugim terminie, dokonany został wybór Przewodniczącego i Członków Prezydium Zgromadzenia Ogólnego. **Krzysztof Iwaniuk**, Przewodniczący Zarządu ZGWRP, przeprowadził wybory Przewodniczącego Prezydium Zgromadzenia Ogólnego i jako kandydatkę do tej funkcji zaproponował **Annę Grygierek**, Burmistrz Strumienia, będącą również Wiceprzewodniczącą Zarządu ZGWRP. Ta kandydatura została przyjęta jednogłośnie, a w skład Prezydium weszli także: **Jacek Brygman**, jako Sekretarz ZO, Wójt Gminy Cekcyn i Wiceprzewodniczący Zarządu ZGWRP oraz wspomniany już **Krzysztof Iwaniuk**, Przewodniczący ZGWRP, jako Członek Prezydium.

Fot. Archiwum ZGWRP. Prezydium XXXVI Zgromadzenia Ogólnego Związku

Dokonano również wyboru członków poszczególnych komisji. i tak, Zgromadzenie Ogólne wybrało członków Komisji Mandatowej, w skład której weszły następujące osoby: **Izabella Staszak**, Wójt Gminy Trzebiechów; **Paweł Piwko**, Wójt Gminy Radwanice, Członek Zarządu ZGWRP oraz **Łukasz Horbatowski**, Wójt Gminy Kotła. w skład Komisji Skrutacyjnej weszli: **Mirosław Lech**, Wójt Gminy Korycin, Członek Zarządu ZGWRP; **Witold Liszkowski**, Wójt Gminy Puńsk i **Damian Sławski**, Wójt Gminy Miedziana Góra. z kolei w skład Komisji Uchwał i Wniosków, decyzją ZO weszli **Dorota Zmarzłak**, Wójt Gminy Izabelin, Członek Zarządu ZGWRP; **Joanna Wons-Kleta**, Wójt Gminy Pawonków; **Jerzy Fabiś**, Wójt Gminy Kargowa; **Anna Sobczuk-Jodłowska**, Wójt Gminy Ustka i **Barbara Dykier**, Wójt Gminy Słupsk.

Wystąpienia zaproszonych gości

Gdy stwierdzono brak *quorum*, czas pozostały do drugiego terminu rozpoczęcia Zgromadzenia Ogólnego został wykorzystany na wystąpienie **Pawła Szefernakera**, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Administracji i Spraw Wewnętrznych (MSWiA). Wiceminister podziękował samorządowcom za współpracę w minionych latach obarczonych sytuacją kryzysową, związaną z pandemią koronawirusa i za współpracę realizowaną w obliczu wywołanej przez Federację Rosyjską wojny na Ukrainie. Dziękował też za trud podjęty, by sprostać wyzwaniu, jakim było przyjęcie milionów uchodźców wojennych z sąsiedniego kraju. – *Ostatnie trzy lata pokazują, że wiele spraw, pomimo różnego rodzaju problemów, jak i różnego rodzaju poglądów na dany temat, można było wspólnie rozwiązać na rzecz właśnie mieszkańców Państwa małych ojczyzn. i za to podejście chciałbym bardzo serdecznie podziękować* – powiedział m.in. wiceminister.

Ponadto Wiceszef MSWiA zwrócił uwagę, że wiele wyzwań stoi przed gminami w zakresie inwestycji i podjął temat naboru wniosków i udzielania dofinansowania w ramach Funduszu Inwestycji Strategicznych Polskiego Ładu. Przedstawiciel MSWiA podziękował również za współpracę z przedstawicielami ZGWRP w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST).

Następnie, już po dokonaniu wyboru członków Komisji Mandatowej, ZO przyjęło jednogłośnie zaproponowany porządek obrad, a w dalszej kolejności o zabranie głosu poproszeni zostali kolejni goście.

O działaniach realizowanych w ramach Programu „Niepodległa” i możliwościach współpracy samorządów z Biurem Programu w obszarze budowania postaw obywatelskich i patriotycznych opowiedział **Wojciech Kirejczyk**, Dyrektor Biura „Niepodległa”. Natomiast **Marek Olszewski**, Starosta Toruński, wieloletni Przewodniczący ZGWRP zwrócił uwagę na długoletnią tradycję funkcjonowania Związku i podkreślił wagę pracy samorządowców w KWRiST, dzięki której zyskują oni narzędzie, pozwalające brać czynny udział w kształtowaniu otoczenia prawnego wpływającego na funkcjonowanie jednostek samorządu terytorialnego (JST). – *z radością patrzę na Związek Gmin Wiejskich, że on wciąż jest aktywny, on wciąż coś znaczy. Myślę, że dla członków – dla Wójtów, Burmistrzów – znaczy bardzo wiele* – powiedział też starosta toruński.

Jako następny głos zabrał **Rudolf Borusiewicz**, Dyrektor Biura Związku Powiatów Polskich. Zwrócił on m.in. uwagę, że jeszcze żaden rząd nie wykorzystał potencjału, jaki spoczywa w samorządach, we wspólnotach lokalnych i regionalnych. Wskazywał również jaką rolę do odegrania w sytuacjach kryzysowych mają władze lokalne i rozproszone zarządzanie.

Sprawozdanie Zarządu ZGWRP i sprawozdanie finansowe

Po wystąpieniach gości, przewodniczący ZGWRP **Krzysztof Iwaniuk**, przedstawił „Sprawozdanie Zarządu z działalności Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej za 2021 rok”. Po zakończeniu tej prezentacji doszło do krótkiej dyskusji na temat efektywności Związku. Głos zabrał m.in. **Tomasz Osewski**, Członek Zarządu ZGWRP, Wójt Gminy Elk, pytając o wskazanie skonkretyzowanych efektów działalności Zarządu ZGWRP. Przewodniczący wyjaśnił formę pracy Zarządu oraz wskazał na obszary, które swój ostateczny kształt oraz akceptowalną przez Związek formę uzyskały po zakończeniu dialogu ekspertów ZGWRP z przedstawicielami rządu.

W dalszej kolejności **Marzanna Stabrzyńska**, Główna Księgowa ZGWRP zaprezentowała „Sprawozdanie finansowe Związku za rok 2021”. Po omówieniu sytuacji finansowej ZGWRP zrodziła się dyskusja m.in. na temat tego, jak przyciągnąć do Związku więcej gmin z terenami wiejskimi i jak wzmocnić działania Stowarzyszenia, jakim jest ZGWRP. Swoim pomysłem z uczestnikami ZO podzieliła się **Dorota Zmarzłak**, Wójt Gminy Izabelin i Członek Zarządu ZGWRP. Zachęcała ona, by każdy uczestnik Zgromadzenia podjął zobowiązanie, że w ciągu miesiąca podejmie próbę namówienia jednej ze swoich sąsiadujących gmin do przyłączenia się do Związku.

Opinia Komisji Rewizyjnej na temat sprawozdania finansowego za rok 2021 i udzielenie absolutorium Zarządowi

Kolejnym punktem obrad było przedstawienie opinii Komisji Rewizyjnej na temat „Sprawozdania finansowego za rok 2021”. Wspomnianą opinię zaprezentował **Jacek Czarnecki**, Przewodniczący Komisji Rewizyjnej ZGWRP, Wójt Gminy Chełmża. Warto zaznaczyć, że w swej opinii Komisja Rewizyjna wniosła o udzielenie absolutorium dla Zarządu ZGWRP za rok 2021.

Następnie Przewodnicząca XXXVI ZO, **Anna Grygierek**, przedstawiła treść uchwały w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Zarządu i sprawozdania finansowego za 2021 r. oraz udzielenia absolutorium dla Zarządu ZGWRP i poddała ją głosowaniu. w efekcie głosowania przyjęto ww. sprawozdania i udzielono absolutorium Zarządowi Związku.

Przyjęcie projektu budżetu Związku na 2022 r. i nowego statutu Związku oraz rozwiązanie spółki

Po ww. głosowaniu **Marzanna Stabrzyńska**, Główna Księgowa ZGWRP omówiła projekt budżetu Związku na rok 2022, który następnie również został poddany głosowaniu. w wyniku głosowania ZO podjęło uchwałę w sprawie planu dochodów i wydatków Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej na 2022 rok.

Przeprowadzone w 2022 r. Zgromadzenie Ogólne miało również na celu głosowanie w sprawie przyjęcia nowego statutu Związku. Jego projekt przedstawił **Jacek Brygman**, Członek Prezydium, Sekretarz ZO. Po głosowaniu Zgromadzenie Ogólne przyjęło nowy Statut Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Następnym punktem programu było podjęcie uchwały o rozwiązaniu Spółki ZGW-Partner, co też nastąpiło w efekcie przeprowadzonego głosowania.

Debaty merytoryczne

Po zakończeniu tej części ZO, w której podejmowano ww. uchwały, przyszedł czas na debaty merytoryczne. Pierwsza z nich poświęcona była zagadnieniom oświatowym, takim jak kierunki zmian systemowych, opieka przedszkolna oraz finansowanie realizacji zadań oświatowych. Wzięli w niej udział: **Jerzy Jakubczuk**, Dyrektor Departamentu Współpracy z Samorządem Terytorialnym Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz **Marian Buras**, Burmistrz Miasta i Gmina Morawica, Członek Zarządu ZGWRP. Po prezentacji wprowadzającej do tematu, którą przedstawił burmistrz **M. Buras**, głos zabrał dyrektor **J. Jakubczuk**, który na wstępie przeczytał list **Przemysława Czarnka**, Ministra Edukacji i Nauki, zaadresowany do uczestników Zgromadzenia. Następnie przedstawiciel resortu omówił temat „Organizacja i finansowanie szkół i przedszkoli w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich”. Obie prezentacje wzbudziły spore zainteresowanie i skłaniały do dyskusji na tematy związane z finansowaniem działalności oświatowej w mniejszych JST.

Druga z debat poświęcona była stanowi budżetów JST w kontekście zmiany ustawy o ich dochodach i jej wpływu na kondycję finansową samorządów, a także realizacji inwestycji ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych oraz z Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych Polskiego Ładu. Wprowadzenia do dyskusji dokonał **Bernard Sabura**, ekspert Związku.

– NIC O NAS BEZ NAS –

Fot. Archiwum ZGWRP. Podczas obrad XXXVI Zgromadzenia Ogólnego Związku dyskutowano na szereg ważnych tematów związanych z funkcjonowaniem gmin wiejskich.

W dalszej kolejności o zabranie głosu i odniesienie się do tez wskazanych we wcześniejszym wystąpieniu został poproszony **Sebastian Skuza**, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów. Podkreślił on m.in., że nie zgadza się z wygłaszanym często stwierdzeniem, że powinno się inwestować w miasta, bo to one generują rozwój. Zaznaczył również, że w czasie kryzysu pandemicznego samorzady nie zostały zostawione same sobie i otrzymały wsparcie ze strony rządowej.

W kontekście realizacji programu inwestycyjnego z Polskiego Ładu, **Jacek Brygman** zaapelował o przychylenie się do szeregu wniosków składanych w ramach KWRiST przez stronę samorządową już od stycznia 2022 r. Zaapelował do przedstawicieli strony rządowej o to, by ta pozwoliła samorządom wykorzystać te środki.

Tomasz Robaczyński, Członek Zarządu Banku Gospodarstwa Krajowego tłumaczył na jakich zasadach działa Rządowy Program Inwestycji Strategicznych Polskiego Ładu i przekonywał, dlaczego postulaty strony samorządowej będą trudne do zrealizowania.

Przyjęcie stanowisk Zgromadzenia Ogólnego

Należy odnotować, że XXXVI ZO przyjęło trzy stanowiska:

- Stanowisko XXXVI Zgromadzenia Ogólnego Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie stanu budżetów jednostek samorządu terytorialnego i wpływu zmian ustawy o dochodach JST na kondycję finansową gmin;
- Stanowisko XXXVI Zgromadzenia Ogólnego Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie zmian do Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych;
- Stanowisko XXXVI Zgromadzenia Ogólnego Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie realizacji przez JST zadań oświatowych i ich finansowania.

Przewodnicząca Zgromadzenia, za pośrednictwem Biura ZGWRP, skierowała wszystkie stanowiska do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i właściwych resortów oraz komisji parlamentarnych. O stanowiskach została powiadomiona także Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Drugi dzień ZO i spora dawka wiedzy w ramach warsztatów

Drugi dzień Zgromadzenia Ogólnego upłynął pod znakiem warsztatów przeprowadzonych zgodnie z ustalonym programem. Prawnicy Kancelarii Prawnej Dr Krystian Ziemiński & Partners omówili szereg tematów związanych z gospodarką odpadami komunalnymi. w ich wystąpieniach poświęcono również sporo uwagi na relacje panujące pomiędzy gminami a spółkami gminnymi oraz kwestiom podatku od nieruchomości i zmianom przepisów z zakresu zamówień publicznych.

Fot. Archiwum ZGWRP. Drugiego dnia obrad sporą dawkę wiedzy merytorycznej uczestnikom dostarczyli m.in. prawnicy Kancelarii Prawnej Dr Krystian Ziemiński & Partners

W trakcie warsztatów przedstawiciel firmy Ekorum dzielił się swoją wiedzą i doświadczeniami w zakresie komunikacji i edukacji w gospodarce odpadami i ochronie środowiska.

Wspomniane wystąpienia cieszyły się sporym zainteresowaniem, czego dowodziła duża liczba uczestników warsztatów.

– *NIC O NAS BEZ NAS* –

Zarząd Związku i jego posiedzenia w 2022 roku

Członkowie Zarządu Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (VIII kadencja)

Ip.	Imię i Nazwisko	Funkcja	Stanowisko Gmina	Województwo
1.	Krzysztof Iwaniuk	Przewodniczący	Wójt Gminy Terespol	lubelskie
2.	Jacek Brygman	Wiceprzewodniczący	Wójt Gminy Cekcyn	kujawsko-pomorskie
3.	Anna Grygierek	Wiceprzewodnicząca	Burmistrz Strumienia	śląskie
4.	Stanisław Jastrzębski	Wiceprzewodniczący	Wójt Gminy Długosiodło	mazowieckie
5.	Dariusz Strugała	Wiceprzewodniczący/Skarbnik	Burmistrz Jaraczewa	wielkopolskie
6.	Dorota Zmarzłak	Członek Zarządu	Wójt Gminy Izabelin	mazowieckie
7.	Marian Buras	Członek Zarządu	Burmistrz Morawicy	świętokrzyskie
8.	Dariusz Kubus	Członek Zarządu	Wójt Gminy Andrespol	łódzkie
9.	Mirosław Lech	Członek Zarządu	Wójt Gminy Korycin	podlaskie
10.	Tomasz Osewski	Członek Zarządu	Wójt Gminy Ełk	warmińsko-mazurskie
11.	Paweł Piwko	Członek Zarządu	Wójt Gminy Radwanice	dolnośląskie

Fot. Archiwum ZGWRP. Posiedzenie Zarządu i Komisji Rewizyjnej ZGWRP, 29 września 2022 r. Czernikowo

Posiedzenia Zarządu Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w 2022 r.

Ip.	Wyszczególnienie	Data	Miejsce
1.	Posiedzenie Zarządu ZGWRP	29.03.2022	Warszawa
2.	Posiedzenie Zarządu ZGWRP	22.05.2022	Warszawa
3.	Posiedzenie Zarządu ZGWRP	13.06.2022	Warszawa
4.	Posiedzenie Zarządu ZGWRP wraz z Komisją Rewizyjną	29.09.2022	Czernikowo

Komisja Rewizyjna Związku i jej posiedzenia w 2022 roku

Członkowie Komisji Rewizyjnej Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (VIII kadencja)

lp.	Imię i Nazwisko	Funkcja	Stanowisko Gmina	Województwo
1.	Jacek Czarnecki	Przewodniczący Komisji	Wójt Gminy Chełmża	kujawsko-pomorskie
2.	Bogumiła Lewandowska-Siwiek	Członek Komisji	Wójt Gminy Baranów	wielkopolskie
3.	Agnieszka Wojda	Członek Komisji	Wójt Gminy Kocierzew	łódzkie
4.	Wacław Adamczyk	Członek Komisji	Wójt Gminy Biała Rawska	łódzkie
5.	Wojciech Rudalski	Członek Komisji	Wójt Gminy Paradyż	łódzkie

Fot. Archiwum ZGWRP. Posiedzenie Komisji Rewizyjnej ZGWRP, 8 grudnia 2022 r. Poznań

Posiedzenia Komisji Rewizyjnej Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w 2022 r.

lp.	Wyszczególnienie	Data	Miejsce spotkania
1.	Posiedzenie Komisji Rewizyjnej ZGWRP	28.04.2022	Poznań
2.	Posiedzenie Komisji Rewizyjnej ZGWRP	28-29.09.2022	Czernikowo
3.	Posiedzenie Komisji Rewizyjnej ZGWRP	08.12.2022	Poznań

– NIC O NAS BEZ NAS –

Udział ZGWRP w procesie legislacyjnym. Kluczowe stanowiska, opinie oraz wystąpienia

Nie trzeba być wnikliwym obserwatorem otaczającej rzeczywistości, by móc stwierdzić, że rok 2022 był kolejnym okresem obfitującym w liczne inicjatywy prawodawcze i intensywne prace legislacyjne podejmowane i realizowane głównie przez rząd oraz Parlament RP.

W odniesieniu do ustaw istotnych z punktu widzenia samorządu terytorialnego, a zwłaszcza gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w pracach stosownych komisji sejmowych oraz posiedzeniach Sejmu i Senatu uczestniczyli przedstawiciele ZGWRP.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, jako organizacja, misją której jest zabezpieczanie interesów gmin z obszarami o charakterze wiejskim, aktywnie uczestniczył w pracach legislacyjnych, czego efektem były liczne stanowiska, opinie oraz inne aktywności podejmowane m.in. na polu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST).

Trzeba przy tym podkreślić, że nie sposób uczestniczyć w procesie legislacyjnym każdego aktu prawnego, jednak przedstawiciele Związku i jego organów przygotowywali opinie i stanowiska w istotnych sprawach i przedłożeniach legislacyjnych dotyczących samorządu, a szczególnie interesów gmin z obszarami wiejskimi.

Poniżej najważniejsze stanowiska, opinie i wystąpienia wydane przez Związek w 2022 r.

Apel Unii Metropolii Polskich, Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, Unii Miasteczek Polskich i Związku Miast Polskich w sprawie finansowania wynagrodzeń nauczycieli. 4 stycznia 2022 r.

Organizacje reprezentujące organy, które realizują zadania oświatowe na poziomie podstawowym podkreśliły w apelu, że kluczowe dla samorządów jest rozstrzygnięcie kwestii finansowania zadań oświatowych, w tym wynagrodzeń nauczycieli, ponieważ dzisiaj to właśnie samorządy, w coraz większym stopniu, utrzymują oświatę, a luka wynikająca z niedoszacowania części oświatowej subwencji ogólnej systematycznie się powiększa.

Postulowano, po raz kolejny, aby Ministerstwo Edukacji i Nauki oraz Ministerstwo Finansów zaplanowały odpowiednie środki na wdrożenie nowego systemu wynagradzania poza podstawową kwotą części oświatowej subwencji ogólnej. Tak, jak tego dokonano w odniesieniu do zajęć wspomagających dla uczniów w 2021 r. Tylko taki sposób planowania i realizacji budżetu upewni nas, że fundusz przeznaczony na podwyżki wynagrodzeń dla nauczycieli został zaplanowany w odpowiedniej wysokości. Podkreślono, że szczególnie istotną kwestią dla jednostek samorządu terytorialnego (JST) jest zapewnienie źródeł finansowania wzrostu wynagrodzeń dla nauczycieli przedszkoli, dla których, zgodnie z planami ministerstwa, wymagany wymiar czasu pracy (tzw. „pensum”) pozostał bez zmian.

Pełne zabezpieczenie w budżecie państwa adekwatnych kwot na podwyżki dla nauczycieli przedszkolnych ma istotne znaczenie w latach 2022 i 2023 r., kiedy to – w wyniku wprowadzenia zmian w przepisach podatkowych zawartych w „Polskim Ładzie” – większość samorządów utraci znaczną część dochodów stanowiących udział w podatku dochodowym od osób fizycznych, a to właśnie te środki w latach poprzednich stanowiły główne źródło finansowania opieki przedszkolnej.

Opinia Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie ustawy z dnia 13 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu (druk senacki nr 617, druki sejmowe nr 1902, 1907 i 1907-A). 17 stycznia 2022 r.

Wobec niespotykanych wcześniej w takiej skali podwyżek cen energii oraz gazu Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, wraz z innymi korporacjami samorządowymi, apelował o niezbędną potrzebę objęcia działaniami osłonowymi samorządów, szczególnie w realizacji usług publicznych prowadzonych przez własne lub zewnętrzne jednostki organizacyjne. Uchwalona przez Sejm RP, 13 stycznia 2022 r., ustawa o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych przewiduje objęcie pomocą tylko niektórych podmiotów realizujących za ledwie część zadań publicznych. Naszym zdaniem waga zadań realizowanych przez samorządy dla społeczności lokalnych uzasadnia szersze potraktowanie jednostek samorządu terytorialnego, ich partnerów i jednostek organizacyjnych JST i objęcie ich pomocą przewidzianą w ustawie dla najbardziej wrażliwych odbiorców gazu. Wnioskowaliśmy, aby objąć zakresem wsparcia określonym w art. 1 pkt 1, w art. 62b w ust.1 w pkt 2 dodatkowo: podmioty prowadzące działalność sportową oraz nieruchomości publiczne, w których jednostki samorządu terytorialnego realizują podstawowe usługi publiczne oraz prowadzą obsługę obywateli.

Ponadto Związek wskazał, że jednorazowe przekazanie samorządom 8 mld zł w ramach uzupełnienia subwencji ogólnej, tylko w części wyrównuje niedobory środków własnych powstałe na skutek zmniejszenia dochodów.

Fot. Archiwum ZGWRP. Wobec niespotykanych wcześniej w takiej skali podwyżek cen energii oraz gazu Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, wraz z innymi korporacjami samorządowymi, apelował o niezbędną potrzebę objęcia działaniami osłonowymi samorządów

Uwagi Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej do przedstawionego, w ramach prekonsultacji, projektu ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw. 17 stycznia 2022 r.

Wydając opinię podkreślono, że obecny stan planowania przestrzennego, który zmieniają proponowane przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii zapisy jest nadmiernie restryktywny, biurokratyzowany i długotrwały. zaznaczono też, że jest on niespójny z systemem regulacji prawa materialnego – szczególnie ze sferą gospodarki gruntami, systemem opodatkowania, ochroną środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz wieloma innymi atrybutami planowania przestrzennego. Przedstawiony kierunek zmian wydaje się właściwy, jednak w żaden sposób nie obejmuje całości problemu, a częściowe regulacje podważają sens planowego gospodarowania przestrzenią. Związek wskazał, że proponowane zapisy w żaden sposób nie zmieniają ani nie

próbują uaktywnić zasady pomocniczości w zarządzaniu rozwojem terytorialnym, przenosząc na obszar wojewódzki pewne problemy zagospodarowania przestrzennego – takie jak kształtowanie sieci osadniczej oraz związane z tym zjawiska suburbanizacji i dezurbanizacji w aglomeracjach miejskich, czy ochrona cennych przyrodniczo obszarów o zasięgu ponadlokalnym.

Dlatego też ZGWRP wskazał w opinii problematyczne zagadnienia, które należy uregulować, a które naszym zdaniem, są niezbędne w obszarze poprawy planowania i wprowadzania ładu przestrzennego, nawet tylko w trybie zmian obecnie funkcjonującej ustawy. Źródłem sfinansowania wykonania planów ogólnych miał być Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). Wiedząc o perturbacjach związanych z uruchomieniem KPO, domagaliśmy się wiążących postanowień, co do losów ustawy, a szczególnie okresów przejściowych, w wypadku gdyby zakładane wsparcie ze strony KPO nie doszło do skutku.

Opinia Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej do projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (nr wykazu prac rządowych UD112). 18 stycznia 2022 r.

Wskazując szereg argumentów, ZGWRP negatywnie zaopiniował projekt ustawy w części dotyczącej gospodarki wodno-ściekowej, wskazując jednocześnie na pilną potrzebę przyspieszenia procesu kanalizacji obszarów wiejskich. Autorom projektu wskazano na skalę oraz złożoność problemu, z którym samorządy nie są w stanie uporać się same. Jednoznacznie podkreślono, że stan obecny spowodowany jest stałym niedoborem środków pozostających w dyspozycji gmin w latach ubiegłych, które powinny być przeznaczone na budowę lub rozbudowę sieci kanalizacji w układzie liniowym bądź rozproszonym oraz wodociągów na obszarach wiejskich. Potwierdził to raport Najwyższej Izby Kontroli (NIK), dotyczący zabezpieczenia wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem ściekami komunalnymi, pochodzącymi z obszarów nieskanalizowanych. Oceny NIK, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Polskiej Akademii Nauk wskazują jednoznacznie, że na obszarze wiejskim prawidłowo zagospodarowane jest tylko ok. 37% ścieków w odniesieniu do gospodarstw domowych, a ok. 17% z nich w dalszym ciągu nie ma dostępu do dobrej, zdatnej do picia wody.

Związek podkreślił, że sprzężenie doprecyzowania zasad funkcjonowania aglomeracji (co jest zasadne) z karami jest co najmniej niewłaściwe. Kary nie stanowią remedium na podstawową przyczynę stanu realizacji procesu dostosowania aglomeracji do wymogów dyrektywy, gdyż same kary nie spowodują likwidacji ogromnej luki inwestycyjnej w tym zakresie. Luki, której z pewnością samorządy nie zlikwidują ze środków własnych. Gdyby było odwrotnie i samorządy miałyby zagwarantowany przez państwo dostęp do środków inwestycyjnych, a z nich nie korzystały – to wówczas kary miałyby sens. Związek wskazał, że ponieważ jest inaczej, to propozycje projektodawcy należy odczytać jako naiwną próbę transmisji odpowiedzialności, na niewłaściwy podmiot. Jednocześnie Związek wniósł o jak najszybsze uruchomienie zapowiadanych przez premiera Mateusza Morawieckiego 4 mld zł na projekty kanalizacyjne i utworzenie krajowego programu wsparcia projektów budowy kanalizacji na obszarach wiejskich.

Stanowisko Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie zamiarów przejęcia przez Gminę Sianów terenów sołectwa Łazy, będącego integralną częścią Gminy Mielno. 14 lutego 2022 r.

Wydając w tej sprawie jednoznaczną opinię negatywną, ZGWRP uwzględnił przede wszystkim to, że proponowana zmiana ma charakter irracjonalny. Teren sołectwa Łazy jest integralnie powiązany z Gminą Mielno, jest w pełni uzbrojony w infrastrukturę techniczną i społeczną. Sołectwo jest na wyższym poziomie rozwoju niż tereny Gminy Sianów. Przeprowadzone konsultacje społeczne wykazały, że 97% mieszkańców Gminy Mielno było przeciwnych przyłączeniu Łaz do Gminy Sianów, a sami mieszkańcy Łaz w 98% wyrazili sprzeciw włączenia ich w struktury Gminy Sianów. Związek uwzględnił także argumentację samorządu Mielna, że ich

wspólnota samorządowa w obecnym kształcie istnieje od 1976 r. i przez te prawie 50 lat stworzono jeden spójny organizm, koncentrujący swoją politykę rozwoju na turystyce, z której i Mielno i Łazy słyną. Związek ocenił także, że główną przesłaną wniosku Gminy Sianów jest przejęcie zurbanizowanych i rozwiniętych terenów Gminy Mielno z przeznaczeniem ich na potrzeby inwestycyjne dla zewnętrznych podmiotów.

Apel do Prezydenta RP o zawetowanie ustawy o zmianie prawa oświatowego. 14 lutego 2022 r.

Przewodniczący Związku w imieniu gmin z obszarami wiejskimi zaapelował do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o odrzucenie i tym samym o zahamowanie bardzo niekorzystnych dla systemu oświaty zmian, jakie wprowadza uchwalona 13 stycznia 2022 r. Ustawa o zmianie ustawy Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw.

Przewodniczący ZGWRP zaapelował do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej także o nie wyrażanie zgody na pozbawianie samorządów wpływu na funkcjonowanie szkół i organizację ich sieci.

W uzasadnieniu wskazano, że przyjęte rozwiązania zwiększają zakres uprawnień kuratora oświaty, będącego przedstawicielem administracji rządowej kosztem ograniczania samodzielności jednostek samorządu terytorialnego w odniesieniu do wykonywanych przez nie zadań własnych w sprawach dotyczących edukacji publicznej. Regulacje te pozbawiają organ prowadzący szkołę lub inną placówkę oświatową przysługujących mu uprawnień w wyżej wskazanym zakresie. Przewodniczący Związku wskazał też, że przyjęte przez Sejm zmiany przepisów spowodują, iż kurator oświaty otrzyma uprawnienia organu prowadzącego bez jednoczesnego przejścia części jego ustawowych obowiązków wynikających z prawa do zakładania i prowadzenia jednostek systemu oświaty. Zwrócono także uwagę, że zmiany proponowane w oświacie wcale nie są tymi najistotniejszymi, które powinny być pilnie wprowadzone.

W apelu wskazano przy tym, że najpoważniejszymi problemami polskiej oświaty są dzisiaj jej problemy finansowe. Ustrojowe zmiany w systemie oświaty mają nastąpić w czasie, kiedy drastycznie pogłębia się luka finansowa w oświacie, rozumiana jako różnica między częścią oświatową subwencji ogólnej przekazywanej samorządom, a rzeczywistymi wydatkami ponoszonymi przez nie w coraz większym stopniu ze środków własnych.

Opinia Zarządu Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie Komisyjnego projektu ustawy o uregulowaniu stanu prawnego nieruchomości we wsi Lipnica Wielka (gmina Lipnica Wielka), druk sejmowy nr 2043. 28 lutego 2022 r.

Zarząd Związku zaopiniował projekt pozytywnie. Wydając opinię Zarząd zaznaczył, iż ustawowe uregulowanie problemów prawnych dotyczących nie generalnych rozstrzygnięć i regulacji abstrakcyjnych, lecz konkretnej jednostki samorządu terytorialnego, jest postępowaniem niestandardowym i wyjątkowym. Uzasadnienie do przedłożonego projektu ustawy wskazuje, że zakończenie procesu scalania we wsi Lipnica Wielka w trybie ustawy szczególnej wydaje się jedyną alternatywą zakończenia procesu trwającego 30 lat. Przedkładając opinię, Zarząd uwzględnił, że stan ewidencyjno-prawny gruntów i ich właścicieli w następstwie wszczętego, prowadzonego i nie do końca właściwie zakończonego procesu scaleniowego jest skomplikowany, niejednoznaczny i nieuregulowany. Ewidencja gruntów na podstawie wadliwej decyzji zatwierdzającej projekt scalenia oraz wyroków WSA i NSA nie pozwala na tzw. prawną pewność co do stanu obecnego ewidencji, a także na możliwość powrotu do stanu przed procesem scalania gruntów.

Brak możliwości skutecznego zakończenia wszczętego 30 lat temu procesu scaleniowego w trybie postępowania sądowego lub administracyjnego, decyduje o utracie przez mieszkańców zaufania do instytucji prawa, administracji publicznej i samego państwa. Dlatego Zarząd poparł inicjatywę uregulowania tej zawilej sprawy w trybie ustawy specjalnej.

Fot. Archiwum ZGWRP. Przedstawiciele Związku brali czynny udział w pracach legislacyjnych prowadzonych w Parlamencie RP

Opinia ZGWRP do projektu ustawy o parkach narodowych (UD 214). 4 marca 2022 r.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej negatywnie zaopiniował projekt ustawy o parkach narodowych i przedstawił kilka, przemawiających za tym, argumentów.

Wśród głównych zarzutów jest to, że ZGWRP nie akceptuje postępującej centralizacji i podporządkowywania kolejnych instytucji – tym razem parków narodowych – jednostkom centralnym. Związek zwrócił uwagę, że w ocenie skutków regulacji (OSR) wielokrotnie przytaczano konfliktowość funkcjonowania parków narodowych. Związek uznał, że projekt ustawy wcale nie usuwa przyczyn tego stanu, a wręcz może je nawet pogłębić. Wskazano też, że remedium na konfliktowość nie jest centralizacja, czy też nadanie szerszych uprawnień do noszenia umundurowania pracowników parków narodowych. Obecnie parki mają formę państwowych osób prawnych. Przed 2012 rokiem funkcjonowały one jako państwowe jednostki budżetowe. Kolejne przekształcenie nie usunie barier rozwoju parków narodowych. Zaznaczono też, że dla ZGWRP niezrozumiała jest próba wyłączenia parków narodowych z ogólnego prawa ochrony przyrody. Związek zwrócił uwagę, że może to przyczynić się do różnicowania postępowania w odniesieniu do pozostałych innych form ochrony przyrody.

Związek podkreślił też, że w pełni rozumie potrzebę rozwoju parków narodowych, z uwagi zarówno na to, że stanowią one najwyższą krajową formę ochrony przyrody, jak i na konieczność

wypełnienia zobowiązań wskazanych w „Unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030”. Jednak zaznaczono, że proces tworzenia parków narodowych musi być oparty o szeroki dialog oraz akceptację społeczną, zarówno co do lokalizacji, jak i określania ich granic.

Apel do Prezesa Rady Ministrów o zawieszenie w 2022 roku wszelkich procedur związanych ze zmianą granic jednostek samorządu terytorialnego, 14 marca 2022 r.

W obliczu konfliktu zbrojnego w Ukrainie i niespotykanej, od czasów II Wojny Światowej, fali migrantów napływającej do Polski, jednostki samorządu terytorialnego, a zwłaszcza gminy, stanęły przed niespotykanym dotychczas wyzwaniem, jakim było i jest zapewnienie bezpieczeństwa i podstawowych potrzeb osobom uciekającym z Ukrainy. w apelu zaznaczono, że w takiej sytuacji wszystkie wysiłki samorządowe powinny koncentrować się na tym priorytetowym zadaniu. Wszelkie spory i konflikty lokalne powinny zostać całkowicie zepchnięte na dalszy plany. Dotyczy to także czasochłonnych procedur oraz sporów związanych ze zmianami granic jednostek samorządu terytorialnego, które w szczególnej procedurze rozstrzygane są przez Radę Ministrów. w związku z powyższym w imieniu ZGWRP oraz zrzeszonych w nim jednostek samorządu terytorialnego, przewodniczący Zarządu Związku zaapelował o zawieszenie w 2022 roku wszelkich procedur związanych ze zmianą granic jednostek samorządu terytorialnego. Wyjątek miały stanowić sytuacje, gdy konkretna zmiana miałaby się dokonać na zgodny wniosek wszystkich objętych nią JST. w sposób szczególny powyższe rozwiązanie powinno uwzględniać gminy, na terenie których zlokalizowana jest infrastruktura wojskowa, w tym infrastruktura sojusznicza, które winny podlegać szczególnej ochronie ze strony administracji centralnej – wskazano w apelu.

Wstępna opinia ZGWRP na posiedzenie Zespołu Finansów KWRIST dotycząca projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw. 6 kwietnia 2022 r.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw miał na celu przede wszystkim „naprawę” uchwalonej w poprzednim roku ustawy zmieniającej zasady opodatkowania osób fizycznych i prawnych w ramach Polskiego Ładu. z punktu widzenia samorządów najistotniejsze zmiany dotyczyły zmniejszenia obciążeń podatkowych osób fizycznych, co spowoduje dalszy spadek dochodów samorządów z PIT w kwocie ponad 11,2 mld zł w ciągu najbliższych 10 lat.

Przy procedowaniu pakietu ustaw w ramach Polskiego Ładu wyrażaliśmy negatywne stanowisko wobec zmian uchwalonych przepisów, które z jednej strony ograniczają samodzielność finansową JST, poprzez zamianę części dochodów własnych na subwencję z budżetu państwa, a z drugiej strony powodują realny spadek ich dochodów. Dlatego negatywnie zaopiniowaliśmy przedłożony projekt, który dodatkowo zakłada obniżenie dochodów samorządów bez stosownych mechanizmów ograniczających ubytki w ich dochodach.

Wniosek do Premiera o zmiany w Programie Inwestycji Strategicznych. 8 kwietnia 2022 r.

Związek zwrócił się do premiera z wnioskiem o pilne wprowadzenie zmian w Programie Inwestycji Strategicznych Polskiego Ładu. Wnioskowane przez ZGWRP zmiany we wspomnianym programie miałyby polegać na:

1. wydłużeniu ważności promes udzielonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) w ramach i naboru wniosków,
2. wprowadzeniu możliwości ograniczenia zakresu zadania objętego uzyskaną promesą,

3. wprowadzeniu możliwości zawierania umów po rozstrzygnięciu częściowym przetargów na określone etapy czy elementy całości zadania objętego promesą,
4. wprowadzeniu zmian w częstotliwości płatności za realizację inwestycji.

Wniosek argumentowano potrzebą wprowadzenia możliwości ograniczenia zakresu zadania objętego promesą BGK, wynikającą ze wzrostu cen występujących na przetargach. Wzrost cen ofertowych był konsekwencją inflacji, w tym głównie wzrostu cen materiałów budowlanych, usług, energii, paliwa, robocizny i innych. Sytuacja ta spotęgowana została agresją Rosji na Ukrainę, w tym również odpływem pracowników z Ukrainy. Samorządy składając wnioski w sierpniu 2021 roku do i naboru nie mogły przewidzieć tak dużego wzrostu cen. Ówczesne kwoty za realizację inwestycji znacząco odbiegały od szacunków z poprzedniego roku. Obserwowano wzrost ofert średnio na poziomie od 30 do 50%, a zdarzały się też przypadki, w których wartość ofert była kilkakrotnie wyższa od zakładanej lub też odnotowywano całkowity brak ofert. Ograniczenie zakresu zgłoszonego do realizacji zadania w ramach pozyskanej z BGK promesy, zdaniem ZGWRP, miał pozwolić na częściowe wykonanie zgłoszonych wniosków.

Stanowisko Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie wniosku dotyczącego przejęcia przez Miasto Słupsk terenów Gminy Słupsk. 10 maja 2022 r.

Związek po zapoznaniu się z przesłankami wniosku Miasta Słupsk o przyłączenie do jego terytorium części Gminy Słupsk, wydał w tym zakresie jednoznaczną opinię negatywną. Zwrócono uwagę na niespotykany dotąd zakres szerokich konsultacji i wydawanych w ich toku negatywnych opinii dotyczących wniosku. Wśród opinii wiele zostało wydanych przez samorządy i ich organy z jednostek zewnętrznych, a także przez środowisko kościelne i osoby prywatne. Wniosek Miasta Słupsk obejmował 22% terytorium Gminy Słupsk i 40% jej mieszkańców. Praktycznie był krokiem zmierzającym do likwidacji Gminy, gdyż pozbawiał ją w znacznej części terenów zurbanizowanych, w które Gmina zainwestowała w minionych latach znaczną część swojego potencjału ekonomicznego.

Uwagi ZGWRP do projektu ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (UD369). 23 maja 2022 r.

Opiniując projekt ZGWRP uznał, że proponowane zmiany wykazują brak spójności z systemem regulacji prawa materialnego – szczególnie ze sferą gospodarki gruntami, systemem opodatkowania, ochroną środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz wieloma innymi atrybutami planowania przestrzennego. w opinii Związku, przedstawiony kierunek zmian wydaje się właściwy, jednak w żaden sposób nie obejmuje całości problemu, a częściowe regulacje podważają sens planowego gospodarowania przestrzenią, które miało podlegać reformie, a więc zmianom uwzględniającym jego korelację z ww. obszarami. Przedstawiono wszystkie mankamenty projektu, od zasad finansowania (KPO) po brak właściwej regulacji takich zagadnień jak: opłata planistyczna, decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania, realizacja inwestycji celu publicznego, okresy dostosowawcze, itp.

Związek, przekazując swoje uwagi, ponownie podkreślił potrzebę eliminacji podstawowych niedoskonałości i błędów w dotychczasowej polityce i prawie gospodarowania przestrzenią – co doprowadziło do chaosu urbanistycznego, wielu specustaw oraz procesów spekulacyjnych w tym obszarze. Podkreślono, że nowelizowana ustawa – szkoda, że nie nowy kodeks urbanistyczny – musi właściwie reagować na przeszłość i być racjonalnym dokumentem wspomagającym, a nie komplikującym gospodarowanie przestrzenią.

Apel do Premiera o pilną waloryzację stawek za używanie pojazdów prywatnych do celów służbowych. 13 czerwca 2022 r.

W apelu Przewodniczący ZGWRP podkreślił, że stawki dotyczące kosztów używania, do celów służbowych, prywatnych pojazdów określa rozporządzenie z 2007 r., czyli sprzed 15 lat! Rozporządzenie to całkowicie nie uwzględnia obecnej sytuacji ekonomiczno-gospodarczej: drastycznego wzrostu cen paliw, amortyzacji zakupu pojazdów, ubezpieczeń i ciągle galopującej inflacji. w obecnych czasach, nisko opłacani pracownicy samorządowi masowo wypowiadają umowy na wykorzystywanie swoich samochodów do celów służbowych, nie widząc możliwości ich dotowania z niskich dochodów z pracy – argumentował przewodniczący Związku. w apelu wskazano także, że administracja samorządowa nie ma możliwości dopłacania pracownikom do paliwa, wzorem Poczty Polskiej, czy też Lasów Państwowych.

Pismo do Andrzeja Bittela, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Infrastruktury w sprawie zaopiniowania projektu ustawy o zmianie ustawy o komercjalizacji i restrukturyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” oraz ustawy o Funduszu Kolejowym opublikowanego w dniu 24 czerwca 2022 r. 14 lipca 2022 r.

W związku z trwającymi konsultacjami publicznymi projektu ustawy o zmianie ustawy o komercjalizacji i restrukturyzacji przedsiębiorstwa państwowego Polskie Koleje Państwowe (PKP) oraz projektu ustawy o Funduszu Kolejowym z dnia 24 czerwca 2022 r., ZGWRP wydał opinię.

Związek, występując w imieniu zainteresowanych gmin, pozytywnie zaopiniował projekt zmian i zawnioskował o przyjęcie projektu ustawy, umożliwiającej realizację inwestycji pn. „Modernizacja infrastruktury kolejowej w Rejonie Przeładunkowym Małaszewicze korytarza 8 linii towarowych na granicy UE z Białorusią”.

W piśmie argumentowano, że wejście w życie procedowanej ustawy, daje szansę na długo wyczekiwaną przebudowę „Portu Małaszewicze” oraz stwarza warunki na ożywienie gospodarcze terenów wschodnich Polski – normalne funkcjonowanie, poprawę i rozwój powstałej tam strefy przemysłowej, w tym międzynarodowych terminali intermodalnych (zaznaczono przy tym, że wszystkie terminale, funkcjonujące i realizowane, wprost wpisują się w Strategię Rozwoju Transportu do 2020 r. z perspektywą do 2030 r., jako jedna z 11 platform multimodalnych w sieci kompleksowej TEN-T).

Wniosek do Premiera RP o wprowadzenie zmian legislacyjnych, które zwiększą zdolność inwestycyjną samorządów i zapewnią im możliwość stabilnej realizacji ustawowych zadań. 20 lipca 2022 r.

W imieniu Związku, Przewodniczący zwrócił się z wnioskiem o wprowadzenie w powyższym zakresie stosownych zmian legislacyjnych. Przewodniczący argumentował, że od kilku lat rządowe programy fiskalne mają określony wpływ na kondycję finansową samorządów. Ostatnie zmiany w przepisach dotyczących ustalania dochodów jednostek samorządu terytorialnego z tytułu udziałów w podatkach dochodowych sprawiły, że wiele jednostek znalazło się w najtrudniejszej sytuacji w ich historii.

Skutki zmian prawa, w wyniku których w 2022 roku uległy obniżeniu planowane kwoty dochodów z tytułu udziałów w podatkach dochodowych, zmiany w sposobie naliczania części oświatowej subwencji ogólnej, a także pandemia i skutki wojny na terytorium Ukrainy, w tym kryzys uchodźczy i wzrost wydatków bieżących spowodowały obniżenie zdolności samorządów do zadłużania się i – w konsekwencji – realizowania przez nie inwestycji, co z pewnością będzie

miało negatywne, długofalowe konsekwencje dla całej gospodarki państwa Polskiego. Biorąc pod uwagę powyższe, niezbędne jest wprowadzenie rozwiązań systemowych umożliwiających poprawę zdolności inwestycyjnej samorządów i ich kondycji finansowej. w imieniu Związku, Przewodniczący zwrócił się z wnioskiem o wprowadzenie zmian legislacyjnych, które zwiększą zdolność inwestycyjną samorządów i zapewnią im możliwość stabilnej realizacji ustawowych zadań. Podkreślił przy tym, że tylko sprawne i skuteczne współdziałanie Rządu Polskiego i strony samorządowej może przyczynić się do zażegnania kryzysu w finansach publicznych.

Stanowisko Zarządu Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej oraz Konwentu Wójtów Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie cen energii na 2023 rok. 29 września 2022 r.

Zgromadzeni na XXXVII Konwencie Wójtów Województwa Kujawsko-Pomorskiego Wójtowie i Burmistrzowie Gmin oraz Członkowie Zarządu Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej wnioskowali do Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o jak najszybszą interwencję w zakresie drastycznych podwyżek cen energii elektrycznej proponowanych przez spółki energetyczne będące własnością skarbu państwa. w stanowisku podkreślono, że brak pilnej i zdecydowanej interwencji Rządu w tym zakresie spowoduje wyłączenie oświetlenia ulicznego, ograniczenia w działalności jednostek oświatowych, instytucji kultury, obiektów sportowych i rekreacyjnych. Ponadto wpłynie na znaczący wzrost cen za dostawę wody, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków oraz brak środków własnych na inwestycje samorządowe.

Stanowisko Zarządu Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej oraz Konwentu Wójtów Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie Programu Inwestycji Strategicznych Polskiego Ładu. 29 września 2022 r.

Zgromadzeni na XXXVII Konwencie Wójtów Województwa Kujawsko-Pomorskiego Wójtowie i Burmistrzowie Gmin oraz Członkowie Zarządu Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, po raz kolejny wnioskowali o wprowadzenie niezbędnych zmian do realizacji inwestycji w ramach Programu Inwestycji Strategicznych Polskiego Ładu. Podniesiono, że w ramach pracy Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego od stycznia 2022 roku prosiliśmy o uwzględnienie naszych wniosków w pilotażu Programu. w lipcu 2022 r. wnieśliśmy o powołanie zespołu roboczego, składającego się z przedstawicieli Rządu RP, BGK i samorządów, w celu wypracowania zmian do Programu, które umożliwiłyby wszystkim samorządom skuteczne wykorzystanie przydzielonych promes inwestycyjnych. Zespół do dnia podjęcia stanowiska nie podjął pracy.

Opinia Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie poselskiego projektu ustawy o legalności działań organów gminy zaangażowanych w organizację wyborów prezydenckich w 2020 r. Druk sejmowy nr 2716. 27 października 2022 r.

Swoją pozytywną opinią Związek dał wyraz poparcia dla inicjatywy, mającej na celu odstąpienie od karania za popełnienie przestępstwa organów wykonawczych gmin, umorzenie prowadzonych w tej sprawie postępowań oraz zatarcie orzeczonych już wyroków – dotyczących działań organów w związku z organizacją wyborów prezydencji w 2020 roku.

Jednocześnie, Związek wydając niniejszą opinię zważył co następuje: zobowiązanie organów wykonawczych gmin do określonych czynności związanych z organizacją wyborów od początku budziło wiele wątpliwości środowiska samorządowego i prawniczego. Mimo to, wielu wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, w poczuciu zaufania do władzy – szczególnie ustawodawczej i wykonawczej – poprzez realizację nałożonych na nich działań, spotkało się nie ze swojej winy z wymiarem sprawiedliwości.

Uwagi ZGWRP do przedstawionych przez Ministerstwo Finansów propozycji zmian w zasadach finansowania JST. 28 listopada 2022 r.

Zarząd ZGWRP ocenił, że powyższe propozycje rozwiązań systemowych w zakresie dochodów JST są elementem łagodzenia dla samorządów skutków wdrożenia Polskiego Ładu, w ramach zmian podatków dochodowych oraz ustawy o dochodach JST. z drugiej strony zauważono jednak, że dotychczasowe „usprawnienia” systemu finansowania samorządów coraz bardziej go komplikują, uzależniają od decyzji politycznych władz centralnych i pozbawiają gminy możliwości przewidywania swoich dochodów w perspektywie dłuższej niż pół roku.

Jednocześnie Związek ma świadomość, że w ostatnich miesiącach małe gminy, o niskich dochodach podatkowych, zostały preferencyjnie potraktowane w podziale dodatkowych środków budżetowych. Nie wynikało to z funkcjonowania ustalonego systemu finansowania JST, a z doraźnych decyzji rządu przyjętych ustawami, często w odpowiedzi na zgłaszane przez ZGWRP postulaty dotyczące zwiększenia dochodów dla gmin z obszarami wiejskimi. Miało to zastosowanie, co pozytywnie odbieramy, np. do zasady podziału dodatkowego PIT, czy dodatkowej subwencji wodno-kanalizacyjnej. w obecnej sytuacji politycznej, gospodarczej i geopolitycznej należy przyjąć powyższe propozycje Ministerstwa Finansów jako czasowe rozwiązania zabezpieczenia finansowania samorządów. Nie wolno jednak traktować ich jako rozwiązań docelowych i systemowych. Dlatego Zarząd ZGWRP opowiedział się za konstruowaniem nowego systemu finansowania gmin. Systemu, który będzie przeciwdziałał spadkom dochodów w gminach z obszarami wiejskimi z trwałymi zasadami ich ustalania. w celu merytorycznej dyskusji i wyrażenia przez nas opinii dotyczących proponowanych zmian Zarząd oczekuje od Ministerstwa Finansów szczegółowych informacji, algorytmów obliczeń, wycień skutków finansowych dla poszczególnych gmin oraz innych istotnych informacji związanych z prezentowanymi propozycjami zmian.

Opinia Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej do projektu ustawy o ochronie ludności oraz o stanie klęski żywiołowej (UD432). 28 listopada 2022 r.

Związek, po wnikliwym zapoznaniu z projektem ustawy o ochronie ludności oraz o stanie klęski żywiołowej wyraził swoje zaniepokojenie tym, że treści zawarte w projekcie budzą wątpliwości co do zgodności z Konstytucją RP, a sposób tworzenia ustawy jako naruszający proces dobrej legislacji.

Zaznaczono, że Związek wydając niniejszą opinię nie mógł odnieść się do kompleksowej oceny przedstawionego projektu, gdyż wskazane wątpliwości, nie pozwalały na dalsze procedowanie projektu, bez zmiany podstawowych założeń konstrukcji relacji i podziału kompetencji pomiędzy poszczególne struktury Państwa.

Ponadto projektodawca nie dołączył do niego aktów wykonawczych w postaci projektów rozporządzeń. Stąd opinia, na tym etapie, odnosiła się tylko do kilku budzących zaniepokojenie, rozwiązań prawnych opisanych w projekcie. Było wśród nich: odejście od zasady pomocniczości; brak umocowania do szybkiej reakcji i działania szefów gmin, będących najbliższymi wydarzeń i poszkodowanych; ustanowienie instytucji pełnomocnika wojewody; centralizacja wszelkich procedur i form działania; brak właściwych rozwiązań dla tworzenia i utrzymywania zasobów ochrony ludności.

Negatywnie opiniując przedłożony projekt, wezwano jednocześnie stronę rządową do podjęcia dialogu opartego nie tylko na utartych i wyznaczonych prawem ramach obowiązkowej konsultacji i uzgodnień, ale w przypadku tworzenia przepisów prawa dotyczących konstytucyjnych praw człowieka i obywatela oraz samodzielności jednostek samorządu terytorialnego odejścia od zmierzania w kierunku zmiany ustroju bez zmiany Konstytucji.

Uwagi ZGWRP do ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 roku (druk senacki 884, druki sejmowe 2804, 2818, 2818 A). 12 grudnia 2022 r.

Opiniując ustawę na etapie prac senackich, Związek zauważył, że w zakresie spraw najistotniejszych dla JST, zarówno projektodawca (rząd), jak i Sejm po raz kolejny pominęli całkowicie wsparcie dla samorządowych instytucji prowadzących działalność sportowo-rekreacyjną (hale i sale sportowe, baseny, zadaszone obiekty treningowe, sale rekreacyjne, itp.). Strona samorządowa wносиła wnioski w tej sprawie podczas oceny projektu ustawy w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz podczas prac legislacyjnych w Sejmie. w tym zakresie wypowiadało się także wielu wóldarzy. Niestety, większość sejmowa nie uznała naszych argumentów.

Stanowisko Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie: nałożenia na kierowników jednostek sektora finansów publicznych obowiązku zmniejszenia całkowitego zużycia energii elektrycznej. 20 grudnia 2022 r.

Drastyczne podwyżki cen za energię elektryczną wprowadziły konieczność podjęcia przez JST działań mających na celu ograniczenie zużycia energii elektrycznej. Ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2127, dalej u.o.o.e.) zobowiązała kierowników jednostek sektora finansów publicznych, w tym wóldów (burmistrzów i prezydentów miast) i dyrektorów instytucji kultury do zmniejszenia całkowitego zużycia energii elektrycznej w zajmowanych budynkach lub częściach budynków oraz przez wykorzystywane urządzenia techniczne, instalacje i pojazdy w wymiarze 10%. Związek, opierając się na posiadanej wiedzy o możliwych działaniach podejmowanych przez swoich członków wskazał, że uzyskanie celu oszczędności energii elektrycznej jest niemożliwe do osiągnięcia w grudniu 2022 r., a w szczególności, jeśli zgodnie z propozycją Ministerstwa Klimatu i Środowiska, ograniczenia dotyczyć będą tylko budynków administracyjnych. Obowiązek ten dotyczy także instytucji kultury. Zaznaczyliśmy, że wprowadzane drastyczne rozwiązania, ograniczające zużycie energii elektrycznej, mogą skutkować brakiem zachowania właściwych standardów i warunków pracy, spowodować składanie skarg przez pracowników do Państwowej Inspekcji Prac, czy też rezygnację z pracy, a niewłaściwe oświetlenie ciągów komunikacyjnych może doprowadzić do pogorszenia bezpieczeństwa, zagrażając życiu i zdrowiu użytkowników.

Uwzględniając powyższe, ZGWRP wnioskował o zmianę sposobu wykazania osiągnięcia celu zmniejszenia zużycia energii elektrycznej w grudniu 2022 r., oraz zmianę przepisów u.o.o.e. w taki sposób, aby dokonać zwolnienia kierowników jednostek sektora finansów publicznych z obowiązku osiągnięcia celu zmniejszenia zużycia energii elektrycznej w grudniu 2022 r. lub, w przypadku braku woli takiej inicjatywy legislacyjnej, ewentualnie poprzez odniesienie go do średniomiesięcznego zużycia energii elektrycznej w grudniu roku 2018 i 2019.

– NIC O NAS BEZ NAS –

Zaangażowanie ZGWRP w prace Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST)

W 2022 r. kontynuowane były prace Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST), której działalność, z uwagi na panującą sytuację polityczno-gospodarczą, koncentrowała się wokół kilku zasadniczych kwestii.

W pierwszej połowie ubiegłego roku dotyczyły one przede wszystkim spraw związanych z wdrażaniem, przez państwo polskie, narzędzi pomocowych dla uchodźców z ogarniętej wojną Ukrainy. Posiedzenia KWRiST zdominowane zostały także przez zagadnienia związane z kryzysem energetycznym, rosnącymi cenami paliw i energii, a także inflacją i ich wpływem na funkcjonowanie samorządów. Zajmowano się też przepisami zmuszającymi gminy i ich jednostki do oszczędzania energii. Poczesne miejsce w pracach Komisji miała także, rozpoczęta już w połowie 2022 r., batalia o zatwierdzanie przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie taryf opłat za usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Wiele uwagi w trakcie posiedzeń Komisji i jej zespołów poświęcano również problemom rodzącym się przy realizacji inwestycji wspartych przez Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. w III i IV kwartale 2022 r. w ramach prac samej Komisji oraz jej stałych Zespołów, a także Zespołu doraźnego - wiele uwagi i czasu poświęcono sprawom organizacji i wdrożenia nowego zadania gmin, jakim było zaopatrzenie w węgiel gospodarstw domowych oraz przyznawanie dodatków węglowych i innych dodatków energetycznych. Niezmiennie, wiele uwagi absorbowały także kwestie związane z regulacjami dotyczącymi funkcjonowania systemu oświaty.

W pracach KWRiST Związek reprezentowali: **Krzysztof Iwaniuk**, Przewodniczący Zarządu, Wójt Gminy Terespol oraz **Jacek Brygman**, Wiceprzewodniczący Zarządu ZGWRP, Wójt Gminy Czekcyn. Warto przy tym zaznaczyć, że do maja 2022 r. **Krzysztof Iwaniuk** sprawował także funkcję Współprzewodniczącego KWRiST ze strony samorządowej. Informacje o przedstawicielach ZGWRP w Komisji Wspólnej oraz jej zespołach prezentują poniższe tabele.

Fot. Archiwum ZGWRP. Przedstawiciele ZGWRP podczas prac Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Podczas posiedzeń KWRiST przedstawiciele Związku wykazywali się aktywnością, niejednokrotnie inicjując dyskusje na ważne tematy związane z funkcjonowaniem samorządów gminnych i nie tylko. Wśród takich kwestii należy wymienić, podejmowane kilkakrotnie, dyskusje nt. potrzeby modyfikacji zasad programu „Polski Ład” – Program Inwestycji Strategicznych i wprowadzenia ułatwień w realizacji inwestycji wspartych w jego ramach.

Podnoszona była też potrzeba ustanowienia tzw. subwencji ekologicznej, która rekompensowałaby gminom utratę dochodów i możliwości rozwoju poprzez ograniczenia w rozwoju spowodowane terenami chronionymi i potrzebą ochrony przyrody.

Warto zaznaczyć, że **Krzysztof Iwaniuk**, podczas kolejnych posiedzeń KWRiST, niejednokrotnie dopominał się też o wsparcie dla gmin położonych przy granicy z Białorusią. Chodziło o pomoc w zakresie naprawy dróg zniszczonych wskutek działania wojska i innych służb w trakcie tzw. kryzysu uchodźczego na ww. granicy.

Oczywiście, nie sposób wskazać wszystkich tematów podejmowanych w trakcie posiedzeń KWRiST, które dotyczyły funkcjonowania gmin i samorządu terytorialnego. Wszystkie one wymagały ogromu zaangażowania i wysiłku nie tylko od przedstawicieli Związku zaangażowanych w prace Komisji i jej zespołów roboczych, ale także pracowników i ekspertów Biura Związku, pracujących nad kolejnymi zagadnieniami omawianymi podczas prac Komisji.

Oceniając funkcjonowanie Komisji Wspólnej należy uwypuklić fakt przejścia przez Związek i jego przedstawicieli Zespołu ds. obszarów wiejskich, wsi i rolnictwa. O współprzewodniczenie temu Zespołowi zabiegaliśmy od wielu lat. Współprzewodniczący Zespołu **Mirosław Lech**, członek Zarządu Związku, Wójt Gminy Korycin, jako bardzo doświadczony samorządowiec oraz prekursor wielu programów rozwoju wsi, daje gwarancję właściwego podejścia do problemów gmin z obszarami wiejskimi.

Poniżej zestawienie posiedzeń plenarnych i specjalnych Komisji i prac i jej zespołów roboczych.

Przedstawiciele ZGWRP w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST)

Ip.	Imię i Nazwisko	Funkcja w ZGWRP/Urząd Gminy	Funkcja w KWRiST
1.	Krzysztof Iwaniuk	Przewodniczący ZGWRP Wójt Gminy Terespol	członek
2.	Jacek Brygman	Wiceprzewodniczący ZGWRP Wójt Gminy Cekcyn	członek
3.	Anna Grygierek	Wiceprzewodnicząca ZGWRP Burmistrz Strumienia	zastępca
4.	Stanisław Jastrzębski	Wiceprzewodniczący ZGWRP Wójt Gminy Długosiodło	zastępca

Przedstawiciele ZGWRP w Zespołach roboczych Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST)

p.	Nazwa Zespołu	Imię i Nazwisko	Funkcja w ZGWRP/ sprawowany urząd	Funkcja w Zespole
1.	Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu	Anna Grygierek	Wiceprzewodnicząca Zarządu ZGWRP/ Burmistrz Strumienia	członek, współprzewodnicząca strony samorządowej
2.	Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu	Marian Buras	Członek Zarządu ZGWRP/ Burmistrz Morawicy	zastępca
3.	Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu	Dariusz Kubus	Członek Zarządu ZGWRP/ Wójt Andrespola	zastępca
4.	Zespół ds. Infrastruktury, Urbanistyki i Transportu	Paweł Piwko	Członek Zarządu ZGWRP/ Wójt Gminy Radwanice	członek
5.	Zespół ds. Infrastruktury, Urbanistyki i Transportu	Małgorzata Sroka	Z-ca Wójta Gminy Radwanice	zastępca
6.	Zespół do Spraw Energii, Klimatu i Środowiska	Marcin Uchman	Burmistrz Miasta i Gminy Ceglów	członek
7.	Zespół do Spraw Energii, Klimatu i Środowiska	Mariusz Marszał	Specjalista ZGWRP	zastępca
8.	Zespół ds. Systemu Finansów Publicznych	Jacek Brygman	Wiceprzewodniczący ZGWRP/ Wójt Gminy Cekcyn	członek

p.	Nazwa Zespołu	Imię i Nazwisko	Funkcja w ZGWRP/ sprawowany urząd	Funkcja w Zespole
9.	Zespół ds. Systemu Finansów Publicznych	Bernard Sabura	Specjalista ZGWRP	zastępca
10.	Zespół ds. Obszarów Wiejskich, Wsi i Rolnictwa	Mirosław Lech	Członek Zarządu ZGWRP/ Wójt Gminy Korycin	członek
11.	Zespół ds. Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej	Marian Buras	Członek Zarządu ZGWRP/ Burmistrz Morawicy	członek
12.	Zespół ds. Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej	Anna Kowalska	Sekretarz Miasta i Gminy Morawica	zastępca
13.	Zespół ds. Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Obywateli	Dariusz Kubus	Członek Zarządu ZGWRP/ Wójt Andrespola	członek
14.	Zespół ds. Społeczeństwa Informacyjnego	Dorota Zmarzłak	Członek Zarządu ZGWRP/ Wójt Gminy Izabelin	członek
15.	Zespół ds. Społeczeństwa Informacyjnego	Marcin Skonieczka	Wójt Gminy Płużnica	zastępca
16.	Zespół ds. Ustroju Samorządu, Obszarów Miejskich i Metropolitalnych	Dariusz Strugała	Wiceprzewodniczący Zarządu ZGWRP, Skarbnik ZGWRP/ Burmistrz Jaraczewa	członek
17.	Zespół ds. Ustroju Samorządu, Obszarów Miejskich i Metropolitalnych	Tomasz Osewski	Członek Zarządu ZGWRP/ Wójt Gminy Elk	zastępca
18.	Zespół ds. Międzynarodowych, Unii Europejskiej i Polityki Regionalnej	Leszek Świątalski	Dyrektor Biura ZGWRP	członek
19.	Zespół ds. Międzynarodowych, Unii Europejskiej i Polityki Regionalnej	Jerzy Zająkała	Wójt Gminy Łubianka	zastępca
20.	Zespół ds. Statystyki	Leszek Świątalski	Dyrektor Biura ZGWRP	członek

Posiedzenia Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego i zespołów roboczych w 2022 roku

lp.	Prace Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz jej zespołów	Liczba posiedzeń w 2022 roku
1.	KWRIST posiedzenia plenarne	13
2.	KWRIST spotkania specjalne	14
3.	Zespół ds. Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Obywateli	10
4.	Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu	13
5.	Zespół ds. Energii, Klimatu i Środowiska	9
6.	Zespół ds. Infrastruktury, Urbanistyki i Transportu	18
7.	Zespół ds. Obszarów Wiejskich, Wsi i Rolnictwa	5
8.	Zespół ds. Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej	14
9.	Zespół ds. Społeczeństwa Informacyjnego	11
10.	Zespół ds. Systemu Finansów Publicznych	12
11.	Zespół ds. Międzynarodowych Unii Europejskiej i Polityki Regionalnej	5
12.	Zespół ds. Ustroju Samorządu, Obszarów Miejskich i Metropolitalnych	1

Podsumowanie pracy przedstawicieli ZGWRP w Zespole ds. Edukacji KWRiST w 2022 r.

Zespół ds. Edukacji Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST) już od wielu lat działa pod współprzewodnictwem przedstawicieli ZGWRP (obecnie współprzewodniczącą Zespołu jest **Anna Grygierek**, Burmistrz Gminy Strumień, Wiceprzewodnicząca Zarządu ZGWRP). z tego względu warto poświęcić więcej uwagi na podsumowanie ubiegłorocznych prac Zespołu, czemu poświęcony jest poniższy materiał oparty na tekście zamieszczonym na stronie internetowej zgwrp.pl.

W roku ubiegłym odbyło się 11 spotkań Strony Samorządowej Zespołu ds. Edukacji, Kultury i Sportu KWRiST. Były one poświęcone analizie i dyskusji nad dokumentami przekazanymi Zespołowi do opiniowania. w 2022 r. przeprowadzonych zostało także 11 posiedzeń Zespołu ds. Edukacji, Kultury i Sportu.

W pracach Zespołu w 2022 r. uczestniczyli przedstawiciele ZGWRP: wspomniana już **Anna Grygierek**, Współprzewodnicząca Zespołu i **Marian Buras**, Burmistrz Miasta i Gminy Morawica, Członek Zarządu ZGWRP. Ich prace w Zespole wspierała **Katarzyna Zychowicz**, Specjalista ds. edukacji, asystent przedstawiciela ZGWRP ww. Zespole.

Warto przypomnieć, że 18 stycznia 2022 r. na posiedzeniu Zespołu, zostało przedstawione krytyczne stanowisko ZGWRP, dotyczące zmian sposobu naliczania wagi wiejskiej w algorytmie subwencji oświatowej.

Łącznie, w ramach prac Zespołu, przeanalizowano i zaopiniowano 59 aktów prawnych. Do proponowanych zapisów ustaw oraz rozporządzeń ZGWRP, zgłaszała uwagi, które zostały uwzględniane w czterech przypadkach.

W maju 2022 r., w związku z projektem zmian do ustawy Karta Nauczyciela, dotyczących zatrudnienia specjalistów od 1 września, równocześnie ze zmianami stopni awansu zawodowego i wprowadzeniem do systemu oświaty nauczyciela początkującego, ZGWRP zgłosił uwagę dotyczącą składu komisji powołanej do obserwacji zajęć nauczycieli początkujących. Uwaga ta została uwzględniona przez Ministerstwo Edukacji i Nauki (MEiN). w efekcie tego nastąpiła zmiana projektowanych przepisów.

W sierpniu ub.r. MEiN przyjął drugą zgłoszoną przez ZGWRP uwagę. Dotyczyła ona niejasności w interpretacji kwalifikacji specjalistów przyjmowanych do szkół od 1 września 2022 r. Wskutek działania Związku doprecyzowano wytyczne dla kuratorów oświaty w tej sprawie.

Zgłoszona również w sierpniu ub.r. – przez ZGWRP – uwaga dotycząca zapisów projektu rozporządzenia w sprawie organizowania i prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość także została przyjęta i stosowne zapisy w rozporządzeniu zostały zmienione. Uwaga ta związana była z prowadzeniem konsultacji indywidualnych dla uczniów.

Z kolei w grudniu 2022 r. uwzględniona została, zgłoszona przez ZGWRP, uwaga dotycząca wskaźnika wydatków rzeczowych „Wr” w projekcie Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 31 października 2022 roku w sprawie podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2023.

Uwzględnienie uwagi wniesionej przez Związek skutkuje przywróceniem wskaźnika „Wr” do poziomu 0,2, co pozytywnie wpływa na naliczenie kwoty subwencji oświatowej dla każdego samorządu z terenami o charakterze wiejskim.

Należy podkreślić, że zmiany zapisów przepisów wskazanych przez ZGWRP ograniczą problemy samorządów związane z ich prawidłową realizacją. Pozwalają także uniknąć nadmiernych bądź niecelowych wydatków (np. w przypadku godzin konsultacji indywidualnych podczas nauki zdalnej). Zmiana wskaźnika „Wr” z poziomu 0,25 do 0,2 przyniesie konkretny wzrost subwencji oświatowej dla gmin wiejskich, co należy uznać za duży sukces.

Działalność promocyjna ZGWRP w 2022 r.

Wydarzenia 2022 r. z udziałem ZGWRP

By służyć gminom, zgodnie ze swoją misją, Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (ZGWRP) podejmuje szereg aktywności, które realizowane są na wielu polach. Także w 2022 r. Związek prowadził różnorodne działania i angażował się w szereg inicjatyw. Obok obejmowania patronatem wielu ważnych i interesujących konferencji, seminariów, rankingów itp. (patrz tabela „Patronaty udzielone przez Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w 2022 r.”), ZGWRP podejmował zakrojoną na szeroką skalę działalność, która znalazła odzwierciedlenie w mediach (patrz fragment pt. „Obecność Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w mediach w 2022 roku”). Ponadto Związek i jego przedstawiciele angażowali się w inicjatywy, których subiektywny zbiór prezentowany jest poniżej.

Jednym z pól, na którym w 2022 r. swoją działalność zaznaczył Związek, było spotkanie pt. „Światło i Elektrotechnika dla Samorządów”, na które ZGWRP zaprosił gminy wraz z Polskim Związkiem Przemysłu Oświetleniowego. Było ono nakierowane na krzewienie merytorycznej i sprawdzonej wiedzy na temat gospodarki energetycznej w zakresie oświetlenia, odnawialnych źródeł energii (OZE) i elektromobilności na terenie miast i gmin.

W ramach współpracy podjętej z Głównym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, ZGWRP zachęcał gminy do promocji obowiązku wpisu do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków i do skorzystania z materiałów przygotowanych i udostępnionych przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego.

Przedstawiciele Związku w ubiegłym roku brali udział w szeregu wydarzeń, podczas których przedstawiali punkt widzenia gmin na określone zagadnienia. Jedną z takich okazji była konferencja online pt. „System kaucyjny elementem polskiego ROP” przygotowana przez redakcję „Przeglądu Komunalnego” oraz „Energii i Recykling. Wziął w niej czynny udział **Leszek Świątalski**, dyrektor Biura ZGWRP, który zwracał uwagę, jaki kształt ww. systemu byłby optymalny z punktu widzenia gmin wiejskich. w tym samym zakresie **Leszek Świątalski** uczestniczył jako prelegent i panelista w X Międzynarodowym Forum Gospodarki Odpadami SOSEXPO 2022 (30 czerwca 2022 r.).

W odpowiedzi na zaistniałą sytuację związaną z napływającą falą uchodźców z Ukrainy, Związek włączył się w działania dotyczące organizowania funkcjonowania państwa w niespotykanej wcześniej sytuacji kryzysowej i niesienia pomocy ludności ukraińskiej. Oprócz czynnego udziału w pracach związanych z kształtowaniem prawa, w taki sposób, by przepisy pozwalały efektywnie nieść pomoc, Związek na swojej stronie internetowej przygotował także zakładkę, na której publikowane były aktualne informacje o tym, jak gminy mogą radzić sobie w bieżącej sytuacji związanej z napływem Ukraińców i towarzyszącym temu wyzwaniom oraz jak nieść pomoc humanitarną także tym mieszkańcom Ukrainy, którzy zdecydowali się pozostać w kraju objętym wojną.

W tym obszarze ZGWRP służył też jako platforma przekazywania informacji o potrzebie wsparcia. Tak było np. w przypadku gmin z powiatów bieszczadzkiego i leskiego, które za pośrednictwem Związku apelowały o konkretną pomoc w związku z dużą liczbą uchodźców, którym należało udzielić wsparcia i otoczyć opieką.

Obok działań związanych z reakcją na nowe wyzwania pojawiające się przed gminami, ZGWRP nie tracił z oczu także tematów, którym poświęcał wiele uwagi już wcześniej. Była wśród nich m.in. kwestia uregulowania i ucywilizowania procesów zmian granic pomiędzy gminami. Związek nie ustawał w zabiegach, mających na celu ucywilizowanie zasad procesu zmian przebiegu granic i terytoriów gmin, ZGWRP zależy bowiem na tym, by przygotowane zostały dobre regulacje prawne, określające demokratyczne, sprawiedliwe i uwzględniające opinię lokalnych społeczności, zasady zmiany granic pomiędzy gminami. Przedstawiciele Związku spotkali się w tej kwestii m.in. z Rzecznikiem Praw Obywatelskich (RPO), dr. hab. **Marcinem Wiąckiem**,

profesorem Uniwersytetu Warszawskiego. w imieniu ZGWRP w spotkaniu uczestniczyli, **Krzysztof Iwaniuk**, Przewodniczący Związku, Wójt Gminy Terespol, **Leszek Świętalski**, dyrektor Biura Związku i **Maciej Kielbus**, prawnik, ekspert ZGWRP. Spotkanie miało na celu naświetlenie RPO problemu i nakłonienie go do podjęcia, w ramach realizowanych przez niego działań, także tej problematyki. w tej sprawie czynnie uczestniczyliśmy w pracach Parlamentarnego Zespołu ds. współpracy z samorządami. w wyniku prac Zespołu powstał poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym i innych ustaw. Projekt został wniesiony do Sejmu 11 stycznia 2023 r. i zarejestrowany pod nr roboczym EW-020-1118/23. Choć projekt ten nie odpowiada w całości na wszystkie określone przez Związek „założenia do zmian ustawy o samorządzie gminnym w części poświęconej regulacjom granic”, to jednak może stanowić dobrą płaszczyznę do procedowania niezbędnych zmian ustawowych w tym zakresie. Niestety, wymagana jest tutaj aktywność polityków i rządu. w tym zakresie Związek, jako współorganizator ze wspomnianym Parlamentarnym Zespołem uczestniczył w konferencji pn. „Zmiany granic administracyjnych gmin – porozumienia czy wrogie przejęcia?” (21 czerwca 2022 r.). w konferencji, obok parlamentarzystów, uczestniczyli przedstawiciele zaproszonych przez nas gmin, przedstawiciel RPO i grono prawników, ekspertów ZGWRP. z inicjatywy Związku tematyka dotycząca zmian granic została również podjęta w ramach jednej z debat specjalnych, pt. „Problemy zmiany granic gmin, czy potrzebna jest zmiana prawa?”, która odbyła się 12 października ub.r. w ramach Samorządowego Forum Kapitału i Finansów w Katowicach.

Fot. Grzegorz Krzyżewski/Biuro RPO. Spotkanie z Rzecznikiem Praw Obywatelskich w sprawie zmian granic gmin.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej znalazł się też w gronie 10 organizacji, które podpisały apel zatytułowany „Odblokujmy potencjał lądowej energetyki wiatrowej – dla bezpieczeństwa i niezależności energetycznej Polski”. Był on zaadresowany do Prezesa Rady Ministrów. Ta inicjatywa to kontynuacja wcześniejszych prac i potwierdzenie aktywnej działalności Związku na rzecz odblokowania rozwoju lądowej energetyki wiatrowej w Polsce, który zahamowała wprowadzona w 2016 r. tzw. reguła 10H.

Fot. Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej. Podpisanie apelu o odblokowanie lądowej energetyki wiatrowej

W ubiegłym roku ZGWRP intensywnie zabiegał także o wprowadzenie ułatwień w realizacji przedsięwzięć, które uzyskały dofinansowanie z Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład. Oprócz podejmowania tego tematu na posiedzeniach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Związek zwrócił się w tej sprawie także do premiera rządu, przedstawiając swoje propozycje zmian.

Związek wspierał również działania realizowane w ramach Kobiecego Forum Samorządowego, którego spotkanie odbyło się w czerwcu ubiegłego roku pod hasłem „Siła napędowa w samorządzie – aktywnie, społecznie, lokalnie!”. Warto w tym miejscu dodać, że liderką tego Forum jest **Anna Grygierek**, Wiceprzewodnicząca Zarządu ZGWRP, Burmistrz Strumienia.

Fot. Kobiece Forum Samorządowe. Spotkanie pt. „Siła napędowa w samorządzie – aktywnie, społecznie, lokalnie!”

Krzysztof Iwaniuk, Przewodniczący Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, kontynuując zabiegi o modyfikację zasad realizacji zadań gminnych, dofinansowanych w ramach Polskiego Ładu, uczestniczył także w spotkaniu zorganizowanym w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, podczas którego Premier Mateusz Morawiecki przedstawił i omówił wyniki drugiej edycji Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych.

fot. Archiwum ZGWRP. Spotkanie w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

Działania ZGWRP dotyczyły także podpisywania umów pomiędzy gminami a jednostkami ochotniczych straży pożarnych (OSP), co stało się kwestią obligatoryjną, choć w toku prac legislacyjnych strona samorządowa zabiegała o fakultatywność tego rozwiązania. w związku z zaistniałą potrzebą Związek opublikował na swojej stronie internetowej wzór takiej umowy, by pomóc gminom w uniknięciu mniej korzystnych dla nich zapisów w tego typu umowach.

Warto dodać, że 21 czerwca ub.r., odbyło się posiedzenie Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST), które podzielone zostało na dwie części. Pierwsza z nich miała charakter wyjątkowy, bowiem odbyła się w ograniczonym gronie, w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z udziałem premiera **Mateusza Morawieckiego**. Związek reprezentowali tam: **Krzysztof Iwaniuk**, Przewodniczący Zarządu Związku, Wójt Gminy Terespol; **Jacek Brygman**, Wiceprzewodniczący Zarządu Związku i Wójt Gminy Cekcyn oraz **Leszek Świętalski**, dyrektor Biura ZGWRP.

– *NIC O NAS BEZ NAS* –

Fot. A. Zakrzewska/Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Posiedzenie Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego z udziałem premiera Mateusza Morawieckiego

W 2022 r. zakończyła się także realizacja Projektu pn. „Liga e-Szkoła”, który został zainicjowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministerstwo Cyfryzacji. Jego celem była pomoc dzieciom i młodzieży w rozwijaniu kompetencji cyfrowych, a także wprowadzenie do gminnych samorządowych instytucji kultury nowej oferty edukacyjnej związanej z informatyką i robotyką. Swój udział w tym przedsięwzięciu, jako partner projektu, miał także ZGWRP.

Również okres wakacyjny był czasem intensywnych prac, czego dowodzą spotkania reprezentacji ZGWRP z **Przemysławem Czarnkiem**, Ministrem Edukacji i Nauki i z **Magdaleną Rzeczkowską**, Minister Finansów. w obu spotkaniach ze strony ZGWRP uczestniczyli członkowie Zarządu Związku: **Krzysztof Iwaniuk**, Przewodniczący, **Anna Grygierek**, Wiceprzewodnicząca i **Jacek Brygman**, Wiceprzewodniczący oraz **Leszek Świętański**, dyrektor Biura Związku.

Fot. Ministerstwo Edukacji i Nauki. Spotkanie przedstawicieli ZGWRP z ministrem Przemysławem Czarnkiem

W ramach realizacji swojej misji ZGWRP patronował też kolejnej edycji konkursu im. prof. Michała Kuleszy na najlepsze prace doktorskie i magisterskie poświęcone tematyce samorządowej. Związek, w ramach tego patronatu był także fundatorem jednej z kilku nagród przyznanych i wręczonych laureatom.

Fot. Ministerstwo Finansów. Spotkanie przedstawicieli ZGWRP z minister Magdaleną Rzeczkowską

Po długiej przerwie spowodowanej pandemią, ZGWRP powrócił też do organizacji regionalnych spotkań wójtów i burmistrzów gmin z obszarami wiejskimi. Pierwsze takie spotkanie odbyło się 29 września br. w Auli Szkoły Muzycznej w Czernikowie. Uczestniczyło w nim ok. 80 osób reprezentujących gminy z terenu województwa kujawsko-pomorskiego, ZGWRP oraz podmioty współpracujące. Spotkanie było współorganizowane przez Konwent Wójtów Województwa Kujawsko-Pomorskiego. w jego trakcie przyjęto stanowiska:

1. Stanowisko Zarządu Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej oraz Konwentu Wójtów Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie cen energii na 2023 rok.
2. Stanowisko Zarządu Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej oraz Konwentu Wójtów Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie Programu Inwestycji Strategicznych Polskiego Ładu.

– NIC O NAS BEZ NAS –

Fot. Archiwum ZGWRP. Spotkanie regionalne gmin województwa kujawsko-pomorskiego w Czarnikowie

Natomiast 25 listopada 2022 r. w sali obrad Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, mieszczącej się w budynku Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, odbyło się spotkanie wójtów i burmistrzów gmin z obszarami wiejskimi województwa dolnośląskiego, które zgromadziło ok. 80 przedstawicieli samorządów. Było to drugie, po pandemicznej przerwie, spotkanie regionalne zorganizowane przez ZGWRP w ub.r., które miało na celu dyskusję o bieżących problemach, z którymi borykają się samorzady gmin z danego terenu. Spotkanie miało także wymiar merytoryczny, bowiem, podobnie jak podczas spotkania w Czarnikowie, swoją wiedzę na temat wybranych kwestii dzielili się prawnicy – współpracującej ze Związkiem – Kancelarii Prawnej Dr Krystian Ziemiński & Partners.

Fot. Archiwum ZGWRP. Spotkanie regionalne gmin województwa dolnośląskiego.

Innym polem aktywności przedstawiciele Związku podczas wspomnianego wcześniej XX Samorządowego Forum Kapitału i Finansów w Katowicach w dniach 12-13 października 2022 r. był udział w dwóch panelach Forum. Stronę samorządową, w tym gminy wiejskie, reprezentowali tam: **Anna Grygierek** oraz **Jacek Brygman**.

Fot. Archiwum ZGWRP. Podczas XX Samorządowego Forum Kapitału i Finansów w Katowicach Związek reprezentowała burmistrz Anna Grygierek.

Przedstawiciele ZGWRP wykorzystują każdą sposobność do rozmów z przedstawicielami rządu, by podejmować próby przekonania ich do takiego kształtowania rzeczywistości prawnej, aby była ona możliwie najkorzystniejsza dla gmin z obszarami o charakterze wiejskim. Okazją taką był np. udział w Międzynarodowym Kongresie Ochrony Środowiska Envicon, podczas, którego doszło do specjalnego spotkania organizacji samorządowych z **Henrykiem Kowalczykiem**, Wicepremierem i ówczesnym Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. w czasie tego spotkania Związek reprezentowali Przewodniczący **Krzysztof Iwaniuk** i dyrektor **Leszek Świętalski**. Podczas spotkania zgłoszono Premierowi **Kowalczykowi**, najistotniejsze wówczas sprawy związane z potrzebą aktualizacji taryf opłat za wodę i ścieki, ze stanem prac nad tzw. pakietem odpadowym, w tym nad rozwiązaniami w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producentów (ROP) i systemu kaucyjnego. Podkreślono także potrzebę uruchomienia specjalnych programów wspierających osiągnięcie samodzielności energetycznej gmin.

Związek reagował także na problemy związane z, forsowanym przez stronę rządową, systemem dystrybucji węgla, do udziału w którym „zachęcane” były także gminy. By pomóc gminom w uregulowaniu współpracy podejmowanej w tym zakresie z podmiotami zewnętrznymi, ZGWRP na swojej stronie internetowej – w porozumieniu z **Waldemarem Nalazkiem**, Wójtem Gminy Osiecznica – udostępnił wzór umowy pomiędzy gminą a podmiotem zewnętrznym na transport i dystrybucję węgla.

ZGWRP starał się także pomagać w uzyskiwaniu odpowiedzi na pytania nurtujące wójtów i burmistrzów. Przykładem takich działań, realizowanych w 2022 r. była aktywność podjęta po otrzymaniu prośby Marcina Uchmana, Burmistrza Ceglowa, który zwrócił się do ZGWRP z prośbą o udzielenie opinii na temat rozumienia i stosowania przepisów dotyczących obowiązkowej składki zdrowotnej dla osób powołanych do pełnienia funkcji inkasentów podatków i opłat lokalnych. Ze względu na fakt, że Związek nie jest upoważniony do interpretowania spraw podatkowych oraz obciążeń wynagrodzeń uzyskiwanych przez podatników, Biuro ZGWRP zwróciło się z prośbą o wyjaśnienie tych wątpliwości do Ministerstwa Finansów, kierując

korespondencję do Artura Sobonia, Sekretarza Stanu. Odpowiedź nadeszła z Ministerstwa Zdrowia, a podpisał ją Waldemar Kraska, Sekretarz Stanu w tym resorcie. Jest ona dostępna na stronie internetowej Związku.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej wsparł też – poprzez nagłośnienie – inicjatywę Polskiego Związku Przemysłu Oświetleniowego. Organizacja ta, skupiająca producentów sprzętu oświetleniowego, postanowiła bowiem wesprzeć samorządy w realizacji ustawowego obowiązku redukcji zużycia energii i zaznaczyła, że współpraca z nią pozwoli na wskazanie sposobów szybkiego i efektywnego zmniejszenia zużycia energii elektrycznej. Kooperacja ta umożliwi również określenie wielkości możliwych do uzyskania oszczędności.

Fot. Archiwum ZGWRP. Jubileusz 45-lecia pracy zawodowej oraz 70. urodziny prof. dr. hab. Krystiana Ziemińskiego

Jedną z ostatnich aktywności podjętych przez Związek w grudniu ub.r. było wręczenie Księgi Jubileuszowej prof. dr. hab. **Krystianowi Ziemińskiemu**. Profesor świętował wówczas Jubileusz 45-lecia pracy zawodowej oraz 70. urodziny. Profesor jest partnerem Związku w wielu przedsięwzięciach oraz reprezentantem ZGWRP w pracach zespołu ds. przeglądu i zmian prawa samorządowego. Był także autorem referatu głównego z okazji jubileuszu 25-lecia ZGWRP. Uroczystość odbyła się w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza. Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej był współfundatorem Księgi Jubileuszowej wręczonej Jubilatowi.

Patronaty udzielone przez Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w 2022 r.

W 2022 r. Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej był wielokrotnie proszony o udzielenie patronatu, określanego często jako honorowy bądź środowiskowy. Wnioski o objęcie patronatem dotyczyły zarówno wydarzeń o charakterze konferencji, szkoleń i seminariów, jak i różnych rankingów gmin. Warto przy tym zaznaczyć, że niejednokrotnie przedstawiciele ZGWRP uczestniczyli w pracach jury i kapituł oceniających gminy w różnorodnych rankingach. w 2022 r. patronat Związku był udzielany także rozmaitym akcjom, w tym cyklicznym.

Poniżej, w formie tabelarycznej, zestawione zostały wydarzenia, którym patronat Związku został udzielony w 2022 r. (zestawienie obejmuje także wydarzenia, które zaplanowane są w 2023 r., a ich organizatorzy o udzielenie wsparcia patronackiego wystąpili do Związku jeszcze w 2022 r.).

Ip.	Nazwa inicjatywy	Data wydarzenia	Organizatorzy
1.	„ŚWIATŁO i ELEKTROTECHNIKA dla Samorządów”	26 stycznia 2022 r.	Polski Związek Przemysłu Oświetleniowego (przy współpracy Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej)
2.	XIV edycja Programu Przyjazna Gmina	-	redakcja Forum Biznesu
3.	Gospodarka Odpadami, Aspekty Prawne i Systemowe	27-29 stycznia 2022 r.	Krajowa Izba Gospodarki Odpadami
4.	Targi EKOTECH	23-24 lutego 2022 r.	Spółka Targi Kielce
5.	Projekt pt. „Kompetentne kadry samorządu – szkolenia i doradztwo pracowników samorządowych w zakresie podatków i opłat lokalnych lub zarządzania nieruchomościami”	-	Fundacja Wspierania Zrównoważonego Rozwoju
6.	Polska Wieś XXI – Europejski Kongres Innowacyjnych Rozwiązań dla Obszarów Wiejskich i Rolnictwa	27-28 kwietnia 2022 r.	Grupa MTP
7.	IV Krajowy Kongres Forów Skarbników	10-11 maja 2022 r.	Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego wraz z Krajową Radą Forów Skarbników.
8.	Webinar na temat bezpieczeństwa w miastach	11 lutego 2022 r.	Biuro Posła do Parlamentu Europejskiego Jana Olbrychta
9.	„System kaucyjny elementem polskiego ROP”	18 lutego 2022 r.	redakcje „Przeglądu Komunalnego” oraz „Energii i Recyklingu”
10.	Kongres „Perły Samorządu”	18–19 maja 2022 r.	redakcja „Dziennika Gazety Prawnej” i Miasto Gdynia
11.	„Umowa Partnerstwa”	25 lutego 2022 r.	Biuro Posła do Parlamentu Europejskiego Jana Olbrychta
12.	konferencja „Edukacja Przyszłości”	6 kwietnia 2022 r.	Municipium SA
13.	„Jak stworzyć i promować nowoczesny raport o stanie JST?”	3 marca 2022 r.	Curulis Doradztwo Samorządowe
14.	II Samorządowy Kongres Finansowy	11-12 kwietnia 2022 r.	Centrum Myśli Strategicznych i Grupa MTP
15.	Warsztaty informacyjne na temat specustawy o pomocy uchodźcom z Ukrainy(kolejne edycje)	-	Organizacje Samorządowe KWRiST
16.	„Fundusze europejskie na rzecz pomocy uchodźcom. Potrzeby i możliwości”	25 marca 2022 r.	Biuro Posła do Parlamentu Europejskiego Jana Olbrychta

17.	„Nowe wyzwania i standardy zarządzania drogami dla samorządów”	26 kwietnia 2022 r.	redakcja „Drogi Gminne i Powiatowe”
18.	„Wyzwania dla nowoczesnych oczyszczalni osiedlowych i przydomowych”	25 marca 2022 r.	Spółka HABA
19.	„Bezpieczeństwo w zaopatrzeniu w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Nowe obowiązki dla gmin”	31 marca 2022 r.	redakcje Przeglądu Komunalnego, Wodociągów-Kanalizacji i Portalu Komunalnego
20.	Konkursu „Gmina Przyjazna Rowerzystom” w ocenie turystów – kolarzy	-	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (PTTK)
21.	„Odzysk ciepła odpadowego – element domykający system gospodarki odpadami w gminie”	21-23 kwietnia 2022 r.	Krajowa Izba Gospodarki Odpadami (KIGO)
22.	Szczyt Klimatyczny TOGETAIR 2022	20-22 kwietnia 2022 r.	Fundacja Czyste Powietrze
23.	Konkurs na Najlepiej Oświetloną Gminę i Miasto 2022 Roku i Najlepszą Inwestycję Oświetleniową 2022 Roku	15 marca 2023 r.	Polski Związek Przemysłu Oświetleniowego (PZPO)
24.	VI Forum Rachunkowości Budżetowej	16-18 maja 2022 r.	„Finanse Publiczne” Wydawnictwa Presscom
25.	Rowerem przez Polskę	20 maja 2022 r.	"Rzeczpospolita"
26.	„Nowe informacje dotyczące umowy partnerstwa”	20 maja 2022 r.	Biuro Posła do Parlamentu Europejskiego Jana Olbrychta
27.	Kongres Zarządzania Administracją Samorządową	24-25 maja 2022 r.	MUNICIPIUM SA
28.	VI Forum Zamówień Publicznych dla Kadry Kierowniczej	1 czerwca 2022 r.	„Przetargi Publiczne” Wydawnictwa Presscom.
29.	Konferencja „Miasta w Internecie”	22-23 czerwca 2022 r.	Stowarzyszenie „Miasta w Internecie”
30.	„Krajowy Plan Odbudowy – nowe informacje”	23 czerwca 2022 r.	Biuro Posła do Parlamentu Europejskiego Jana Olbrychta
31.	„System kaucyjny elementem polskiego ROP”	24 czerwca 2022 r.	Redakcje „Przeglądu Komunalnego” oraz „Energii i Recyklingu”
32.	X Międzynarodowe Forum Gospodarki Odpadami i X Ogólnopolska Konferencja Samorządowa SOSEXPO 2022	30 czerwca 2022 r.	Zarząd Targów Warszawskich
33.	Mistrz Finansów Publicznych	-	Miesięcznik „Finanse Publiczne”
34.	„Kompleksowa gospodarka odpadami – Zjazd branży gospodarki odpadami”	31 sierpnia – 2 września br.	Abrys
35.	„Gospodarka Odpadami w Obecnej Sytuacji Gospodarczej i Politycznej”	5-7 września 2022 r.	KIGO
36.	IV Samorządowe Forum Gospodarki Odpadami	8-9 września 2022 r.	Gdańska Fundacja Wody
37.	II edycja Konkursu „GOZpodarz 2022”	23 września 2022 r.	Pracodawcy RP
38.	II Forum Miasteczek Polskich	21-22 września 2022 r.	Unia Miasteczek Polskich i spółka ACF Doradcy Samorządu
39.	14. edycja nagrody Kryształ Przetargów Publicznych	10 października 2022 r.	"Przetargi Publiczne", Presscom
40.	XVII Forum Przetargów Publicznych	10-12 października 2022 r.	"Przetargi Publiczne", Presscom
41.	XX Samorządowe Forum Kapitału i Finansów w Katowicach	12-13 października 2022 r.	MUNICIPIUM SA, wydawca Pisma Samorządu Terytorialnego „WSPÓLNOTA”

42.	Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Opodatkowanie gmin VAT-em”	8 listopada 2022 r.	Zakład Prawa Finansowego i Podatkowego oraz Centrum Badań nad VAT-em Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie
43.	Local Trends	-	Centrum Myśli Strategicznych oraz Grupa MTP
44.	Międzynarodowy Kongres Ochrony Środowiska ENVICON 2022	18-19 października 2022 r.	Abrys
45.	VI Krajowy Kongres Sekretarzy	19-20 października 2022 r.	Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego oraz Krajowa Rada Forów Sekretarzy JST
46.	Projekt i konferencja „Samorządy nie marnują”	8 listopada 2022 r.	Federacja Polskich Banków Żywności
47.	Gala Finałowa Programu Symbol 2022	17-18 listopada 2022 r.	Publicity Media Group
48.	XVIII edycja Rankingu Samorządów „Rzeczpospolitej”	25 listopada 2022 r.	"Rzeczpospolita"
49.	Tydzień3R Europejski Tygodzień Redukcji Odpadów	21-27 listopada 2022 r.	Koalicja 5 Frakcji
50.	Ranking Serwisu Samorządowego PAP "Gmina dobra do życia"	2 grudnia 2022 r.	Serwis Samorządowy PAP
51.	VII Forum Odpowiedzialności Kierowników Jednostek Sektora Finansów Publicznych	5-7 grudnia 2022 r.	Czasopisma Presscom
52.	Forum Bankowo-Samorządowe 2022	7 grudnia 2022 r.	Związek Banków Polskich
53.	Targi Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami EKOTECH	8–9 marca 2023 r.	Targi Kielce S.A.
54.	III Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Techniczna pt. „Wyzwania oraz problemy małych systemów wodociągowych i kanalizacyjnych”	17-19 maja 2023 r.	Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Obecność Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w mediach w 2022 roku

Prowadząc działalność na rzecz ochrony interesów samorządów gminnych i lokalnych społeczności gmin wiejskich i miejsko-wiejskich bardzo ważnym aspektem jest możliwie szerokie informowanie o realizowanych działaniach i podejmowanych inicjatywach. Wiadomo bowiem, że przekaz medialny, zwłaszcza w ważnych publikatorach z szerokim gronem odbiorców, zwiększa możliwość oddziaływania na partnerów w procesie uzgadniania stanowisk, kształtowania przepisów itp.

Funkcja informacyjna może być realizowana m.in. za pomocą mediów, a do faktycznego realizowania celów związanych z przekazem społecznym nie wystarczy już tylko własna strona internetowa. w związku z tym, by osiągnąć zobiektywizowaną wiedzę o dotarciu z informacjami o funkcjonowaniu ZGWRP i realizowanych przez Związek inicjatywach, zlecone zostało wykonanie „Analizy obecności w mediach”, którą przygotował Instytut Monitorowania Mediów (IMM).

Wspomniany Instytut objął przedmiotową analizą okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. w tym czasie liczba publikacji w objętych monitoringiem mediach, w których pojawiły się odniesienia do Związku wyniosła 3734 (rys. 1). Równocześnie IMM oszacował zasięg wszystkich publikacji w analizowanym okresie na 17,7 mln odbiorców. Jednocześnie autorzy analizy pokusili się o wycenę kosztu dotarcia z taką liczbą publikacji, do takiego grona odbiorców. Ta szacunkowa wartość jest określana jako AVE. w omawianym okresie wyniosła ona 13,1 mln zł. Wspomniana wartość szacunkowa oznacza, że gdyby ZGWRP chciał dotrzeć do takiego grona odbiorców na zasadach komercyjnych musiałyby zapłacić za publikacje ponad 13 mln zł.

01.01-31.12.2022 ZWIĄZEK GMIN WIEJSKICH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

MAPA MEDIALNA

Mapa medialna jest podsumowaniem obecności zagadnienia **Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej** w mediach w okresie 01.01-31.12.2022. Związek Gmin Wiejskich RP to największa ogólnopolska organizacja skupiająca gminy wiejskie i miejsko-wiejskie. Jego podstawowym celem jest integracja samorządów wiejskich i rozwiązywanie typowych problemów tego środowiska.

* za okres odniesienia przyjęto 01.01-31.12.2021

Analiza obecności w mediach przygotowana przez **I M M**

Rys. 1. IMM. Obecność ZGWRP w mediach

Jak wykazuje analiza IMM, w rozpatrywanym okresie informacje nt. ZGWRP najczęściej pojawiały się w portalach internetowych i mediach społecznościowych (rys. 2). Jednocześnie autorzy opracowania zaznaczyli, iż wiadomości o Związku w przeważającej liczbie ukazywały się w mediach, zakwalifikowanych przez IMM, jako publikatory o profilu ogólnoinformacyjnym (3283 publikacje – 87,9% wszystkich opublikowanych materiałów) i w mediach o zasięgu regionalnym (2003 publikacji – 53,6%). Przy okazji IMM podał, że najwięcej publikacji o zasięgu typowo

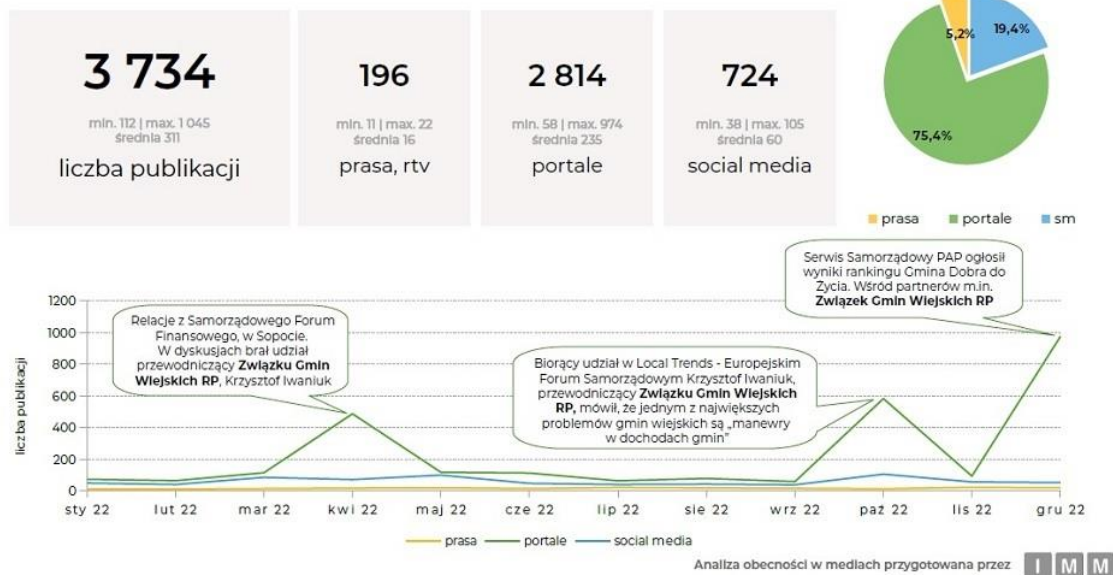
regionalnym ukazało się w woj. mazowieckim. w tym regionie liczba publikacji wyniosła 229 (rys. 3).

01.01-31.12.2022 ZWIĄZEK GMIN WIEJSKICH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PODSUMOWANIE LICZBY PUBLIKACJI

W okresie 01.01-31.12.2022 liczba publikacji dotyczących Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej wyniosła: 3734. Maksymalna liczba publikacji (1 045) przypadła na grudzień. Dominującym medium w tym okresie były portale (2 814 publikacji, co stanowi 75,4% ogółu materiałów).

Rys. 2. IMM. Podsumowanie liczby publikacji

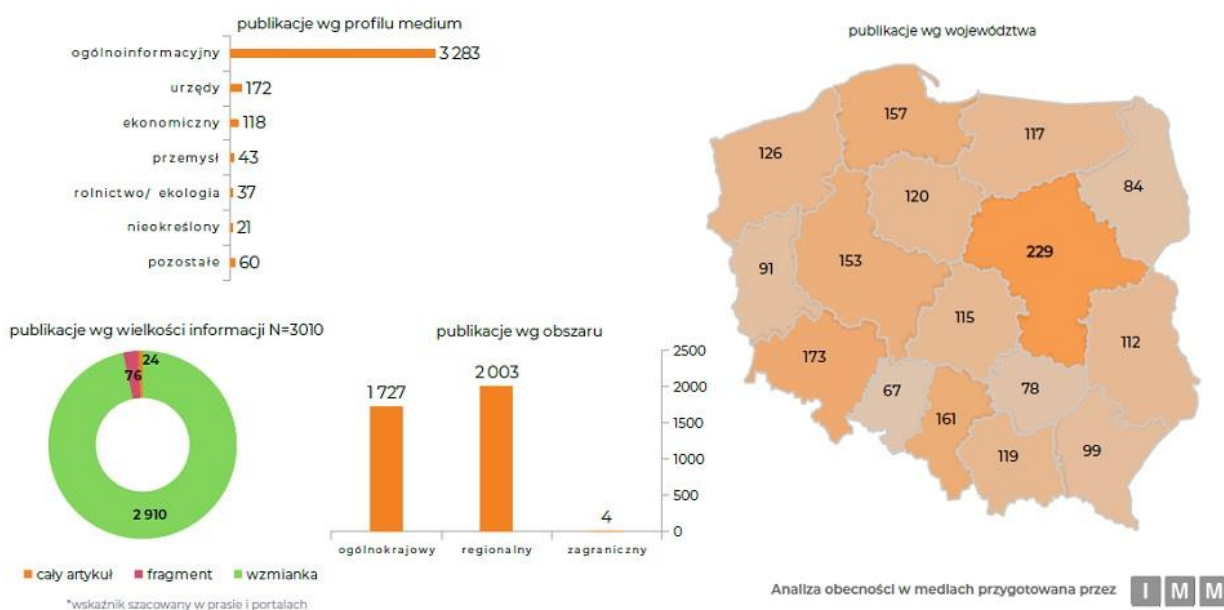
Opracowanie przygotowane przez Instytut Monitorowania Mediów zaprezentowało także „TOP MEDIA”, czyli te nośniki informacji, które były źródłem największej liczby publikacji, określając przy tym ich szacunkowe zasięgi (rys. 4).

01.01-31.12.2022 ZWIĄZEK GMIN WIEJSKICH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

LICZBA PUBLIKACJI: ANALIZY PRZEKROJOWE

W analizowanym okresie informacje dotyczące Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej najczęściej pojawiały się w mediach o profilu ogólnoinformacyjnym (3 283 publikacje, co stanowi 87,9% wszystkich materiałów) i zasięgu regionalnym (2 003 publikacje, co stanowi 53,6%). Najwięcej publikacji o obszarze regionalnym (229) ukazało się w województwie mazowieckim.

Rys. 3. IMM. Analizy przekrojowe w zakresie liczby publikacji

01.01-31.12.2022 ZWIĄZEK GMIN WIEJSKICH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

TOP MEDIA

W poniższym zestawieniu przedstawiono media będące źródłem największej liczby publikacji związanych ze **Związkiem Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej**. Dla każdego medium określono liczbę materiałów, ich łączne zasięgi, wartość AVE oraz rozkład wydźwięku publikacji.

	prasa, rtv	publikacje	zasięg	AVE	wydźwięk		
1	Dziennik Gazeta Prawna	77	7,5 mln	2,87 mln zł	0	77	0
2	Wspólnota	18	144 tys.	443 tys. zł	0	18	0
3	Przegląd Komunalny	15	90 tys.	235 tys. zł	0	15	0
4	Gospodarz	11	b.d.	b.d.	0	11	0
5	Rzeczpospolita	10	1,15 mln	595 tys. zł	0	10	0
	portale	publikacje	zasięg	AVE	wydźwięk		
1	twoje-miasto.pl	1212	121 tys.	286 tys. zł	0	1212	0
2	dlawas.info	481	8 898	12,4 tys. zł	0	481	0
3	portalsamorządowy.pl	92	102 tys.	92 tys. zł	0	92	0
4	pap.pl	74	784 tys.	1,14 mln zł	0	74	0
5	gazetaprawna.pl	59	289 tys.	638 tys. zł	0	59	0
	social media	publikacje	zasięg	AVE	wydźwięk		
1	facebook.com	607	235 tys.	61 tys. zł	0	607	0
2	twitter.com	83	278 tys.	5 437 zł	0	83	0
3	linkedin.com	16	101 tys.	395 zł	0	16	0
4	youtube.com	7	2 493	290 zł	0	7	0
5	instagram.com	5	1 152	51 zł	1	4	0

Analiza obecności w mediach przygotowana przez

Rys. 4. IMM. Nośniki informacji z największą liczbą publikacji o ZGWRP

Wydaje się, że – przy bardzo skromnym zaangażowaniu środków własnych – Związkowi udało się znacząco zaistnieć w mediach i dotrzeć do szerokiego grona odbiorców (zasięg oszacowany na niespełna 18 mln!). Jednocześnie z dokonanej analizy wynika, że publikacje związane ze Związkiem mają neutralny charakter i nie niosą za sobą negatywnego wydźwięku. Można zatem założyć, że dzięki aktywności w mediach budowany jest pozytywny wizerunek ZGWRP.

Webinaria zorganizowane przez ZGWRP w 2022 r.

Ip.	Data	Czas	Temat	Moderatorzy/Prelegent	Liczba Uczestników
1.	15.02.22	2 godz.	Zamknięcie ksiąg rachunkowych i sprawozdanie finansowe za 2021 rok w JST – typowe nieprawidłowości ujawniane podczas kontroli	VII Forum Skarbników Moderatorzy: Leszek Świątalski, Dyrektor Biura ZGWRP Marzanna Stabrzyńska, Główna Księgowa ZGWRP, Prelegent: Lucyna Hanus, Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu	207
2.	25.02.22	3 godz.	Dostęp do informacji publicznej – zagadnienia wybrane	Moderator: Leszek Świątalski, Dyrektor Biura ZGWRP Prelegent: Joanna Kostrzewska i Martyna Krystman, Kancelaria Prawna Dr Krystian Ziemiński & Partners	160
3.	11.03.22	1,5 godz.	Sygnaliści w JST – obowiązki pracodawców na gruncie projektu ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa	Moderator: Leszek Świątalski, Dyrektor Biura ZGWRP Prelegent: Anna Gad, Kancelaria Prawna Dr Krystian Ziemiński & Partners	68
4.	15.03.22	1 godz.	Oplaty przekształceniowe a podatek VAT	VII Forum Skarbników Moderatorzy: Leszek Świątalski, Dyrektor Biura ZGWRP, Marzanna Stabrzyńska, Główna Księgowa ZGWRP, Prelegent: Michał Kostrzewa, Kancelaria Prawna Dr Krystian Ziemiński & Partners	92
5	2.06.22	1,5 godz.	Opodatkowanie majątku przedsiębiorcy podatkiem od nieruchomości	VII Forum Skarbników Moderatorzy: Leszek Świątalski Dyrektor Biura ZGWRP, Marzanna Stabrzyńska Główna Księgowa ZGWRP, Prelegent: dr Paweł Grzybowski Kancelaria Prawna Dr Krystian Ziemiński & Partners	260
6	22.06.22	2 godz.	Sprawozdania z wydatkowania środków finansowych na edukację uczniów pochodzących z Ukrainy	Moderator: Leszek Świątalski Dyrektor Biura ZGWRP Prelegent: Katarzyna Zychowicz, Specjalista ds. edukacji, asystent przedstawiciela ZGWRP w Zespole Edukacji, Kultury i Sportu KWRIST	343

Ip.	Data	Czas	Temat	Moderatorzy/Prelegent	Liczba Uczestników
7.	6.09.22	2 godz.	Jak skutecznie i bez stresu wdrożyć zmiany w przepisach prawa oświatowego obowiązujące od 1 września 2022 r.	Moderator: Leszek Świętalski, Dyrektor Biura ZGWRP Prelegent: Katarzyna Zychowicz, Specjalista ds. edukacji, asystent przedstawiciela ZGWRP w Zespole Edukacji, Kultury i Sportu KWRIST	187
8.	27.09.22	2 godz.	Informacja o wydatkach poniesionych z Funduszu Pomocy na zadania oświatowe w III kwartale 2022 r. oraz rozliczenie środków w kontekście wspólnego stanowiska Ministra Finansów oraz Ministra Edukacji i Nauki	Moderator: Leszek Świętalski, Dyrektor Biura ZGWRP Prelegent: Katarzyna Zychowicz, Specjalista ds. edukacji, asystent przedstawiciela ZGWRP w Zespole Edukacji, Kultury i Sportu KWRIST	253
9.	23.11.22	2 godz.	Zarządzanie gospodarką wodno-ściekową w kontekście zmian ustawy Prawo wodne z 7 lipca 2022 r. na przykładzie Programu Aquarius	Moderatorzy: Leszek Świętalski, Dyrektor Biura ZGWRP Prelegent: Romuald Lenkajtis, Agencja Wspierania Ochrony Środowiska	217
Ogółem liczba uczestników: 1787					

Rankingi 2022

Samorządy lokalne są strukturą państwa o najwyższym poziomie transparentności. Nie tylko podlegają ocenie swoich mieszkańców, członków wspólnoty samorządowej, ale również niezależnych eksperckich gremiów. Oceny dokonywane w ramach różnorodnych rankingów mają często charakter subiektywny bądź też uwzględniają tylko wybrane kryteria. Rankingi te nie są też w stanie oddać specyfiki i odmienności poszczególnych małych ojczyzn. Stanowią jednak cenny materiał informacyjny i dają możliwość wymiany pomysłów i podpatrywania różnych rozwiązań problemów i spraw, które na co dzień stają przed samorządami.

Samorządy według „Rzeczpospolitej”

Ranking Samorządów „Rzeczpospolitej” jest uznawany za jeden z najbardziej prestiżowych i wiarygodnych w Polsce. Od wielu lat redakcja „Rzeczpospolitej” ocenia dokonania lokalnych władz w Polsce, pozwala wyłonić i pokazać te samorządy, które najlepiej dbają o swój zrównoważony rozwój. Zasady rankingu ustala niezależna Kapituła, której przewodniczy były premier RP – prof. Jerzy Buzek. w jej skład wchodzi także przedstawiciele organizacji zarówno samorządowych, jak i pozarządowych, władz publicznych oraz przedstawiciele redakcji „Rzeczpospolitej”. Przedstawicielem Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w kapitule jest **Leszek Świętalski**, Dyrektor Biura Związku. Zgodnie z przyjętą przez Kapitułę metodologią, ranking weryfikuje skuteczność działań władz samorządowych w kształtowaniu zrównoważonego rozwoju wspólnoty lokalnej, ujmowanego w strategicznych kategoriach: trwałości ekonomicznej, trwałości środowiskowej, trwałości społecznej oraz w zakresie jakości zarządzania.

Warto dodać, że trzy razy z rzędu zwycięzcą „Rankingu Rzeczpospolitej” była gmina Morawica, której Burmistrzem jest Marian Buras, członek Zarządu ZGWRP.

Fot. Archiwum. Laureaci Rankingu Samorządów „Rzeczpospolitej”

Tab. 1 i 2. Wyniki Rankingu Samorządów „Rzeczypospolitej” z 2022 r. – gminy wiejskie oraz gminy miejskie i miejsko-wiejskie (źródło: <https://rankingsamorzadow.rp.pl/>). Kolorem czerwonym wyróżniono gminy należące do ZGWRP.

Gminy Wiejskie				
Pozycja	Nazwa	Punkty	Ludność	Adres www
1.	Wielka Wieś	95,22	13162	www.wielka-wies.pl
2.	Zielonki	88,14	23690	www.zielonki.pl
3.	Zabierzów	84,36	27065	www.zabierzow.org.pl
4.	Wisznice	82,87	4871	www.wisznice.pl
5.	Michałowice	82,57	10909	www.michalowice.malopolska.pl

Gminy Miejskie i Miejsko-Wiejskie				
Pozycja	Nazwa	Punkty	Ludność	Adres www
1.	Starachowice	75,92	47 638	www.starachowice.eu
2.	Halinów	74,45	16 438	www.halinow.pl
3.	Mszczonów	72,32	11 440	www.mszczonow.pl
4.	Siewierz	71,84	12 387	www.siewierz.pl
5.	Morawica	70,67	16 912	www.morawica.pl

Ranking Serwisu Samorządowego PAP

Kolejnym ważnym miernikiem aktywności i zaangażowania władz samorządowych jest, prowadzony przez Serwis Samorządowy Polskiej Agencji Prasowej, ranking „Innowacyjny Samorząd”. Celem konkursu jest promocja kreatywnych samorządów oraz inspiracja pozostałych jednostek samorządu terytorialnego do podejmowania działań na rzecz innowacyjności. Przedmiotem konkursu są nadsyłane przez samorzady opisy zrealizowanych projektów, a głównymi kryteriami oceny – nowatorstwo w skali kraju i rezultaty zastosowanych rozwiązań. Innowacje mogą mieć charakter innowacji technologicznych, procesowych, społecznych, publicznych (komunalnych), dotyczących instrumentów i usług wsparcia itp. Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej jest partnerem tego przedsięwzięcia. Podobnie jak w rankingu „Rzeczypospolitej” także tutaj kapituła konkursowa składa się z przedstawicieli korporacji samorządu terytorialnego, naukowców oraz przedstawicieli administracji centralnej. Przedstawicielem ZGWRP także tutaj jest dyrektor **Leszek Świętalski**.

Tab. 3 i 4. Wyniki rankingu „Innowacyjny Samorząd” z 2022 r. w kategoriach: gminy wiejskie oraz gminy miejskie i miejsko-wiejskie (źródło: <https://innowacyjnysamorzad.pap.pl>). Kolorem wyróżniono gminy należące do ZGWRP.

Kategoria: gminy wiejskie	
Pozycja w rankingu	Nazwa Gminy
1.	Bieliny
2.	Paszowice
3.	Górno
	Wiązowna
Wyróżnienia	Brenna
	Brzozie

	Czerwonak
	Dopiewo
	Dywity
	Michałowice
	Sanok
	Stare Babice
	Świerczów

Kategoria gminy miejsko-wiejskie	
Pozycja	Nazwa
1.	Międzychód
2.	Szubin
3.	Pleszew
Wyróżnienia	Brwinów
	Gostyń
	Jarocin
	Karczew
	Mielno
	Orzysz
	Trzcianka
	Zbąszynek

Pierwsze miejsce w rankingu zajęła gmina Bieliny, która wdrożyła innowacyjne e-usługi zwiększające dostępność do cyfrowej informacji sektora publicznego. Projekt zrealizowany przez gminę Bieliny, wraz z dwoma gminami partnerskimi, polegał na uruchomieniu 10 systemów teleinformatycznych oraz 71 e-usług. w ramach przedsięwzięcia stworzono i udostępniono mieszkańcom narzędzia umożliwiające załatwianie szerokiego wachlarza spraw bez konieczności wizyty w urzędzie. Ponadto w siedzibie urzędu gminy został uruchomiony punkt potwierdzania profilu zaufanego.

II miejsce ex aequo zajęła: gmina Paszowice, za wdrożenie e-Usług publicznych dla mieszkańców gminy Wołów (gmina partnerska) i gminy Paszowice. w ramach wyróżnionego projektu, w partnerskich gminach uruchomiono: centralną platformę e-usług mieszkańca, platformę usług finansowych, system zarządzania budżetem, elektronizację procesu partycypacji społecznej i elektroniczny obieg dokumentów.

II miejsce ex aequo przypadło w udziale gminie Górnio, za projekt pn. – „Eduk@cja – Innow@cja – Integr@cja – nowe wyzwania dla gminy Górnio”. Zrealizowany projekt był międzynarodowym przedsięwzięciem edukacyjnym, w ramach którego 64 nauczycieli ze wszystkich szkół z terenu gminy odbyło krajowe i zagraniczne szkolenia w zakresie: efektywnego wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w edukacji, profesjonalnego wspomaganie ucznia niepełnosprawnego w rozwoju oraz nauczania języków obcych metodą Content and Language Integrated Learning.

III miejsce przyznano gminie Wiązowna, która wdrożyła „System kolejkowy QCloud w Urzędzie Gminy Wiązowna”.

Wdrożone przez Urząd Gminy Wiązowna we wrześniu 2020 roku rozwiązanie QCloud to innowacyjny biletowy system zarządzania kolejkami. Innowacja umożliwia szybszą i sprawniejszą obsługę interesantów. Pozwala również rezerwować online konkretny termin wizyty. (opracowano na podstawie <https://samorząd.pap.pl/kategoria/aktualnosci/wyniki-konkursu-innowacyjny-samorząd-2021-kreatywnosc-w-czasach-pandemii>).

Fot. Archiwum ZGWRP. Zwycięzcy rankingu serwisu samorządowego PAP

Rankingi „Wspólnoty”

W 2022 r. przeprowadzone zostały także rankingi „Wspólnoty”. Również wśród laureatów tych zestawień jednostek samorządu znalazły się gminy członkowskie ZGWRP.

Podczas Gali XX Samorządowego Forum Kapitału i Finansów organizowanego przez Municipium SA, wydawcę „Wspólnoty” wręczono nagrody w różnych rankingach. Wśród nagrodzonych i wyróżnionych były także Gminy należące do Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej.

W rankingu „Wydatki inwestycyjne samorządów 2022 (w latach 2019-2021)” na pierwszych 10 lokatach, w kategorii „Małe miasta”, znalazły się (kolorem wyróżniono gminy członkowskie):

1. Uniejów,
2. Ścinawa,
3. Krynica Morska,
4. Łeba,
5. Dziwnów,
6. Jordanów,
7. Niepołomice,
8. Rzgów,
9. Gościno,
10. Brześć Kujawski.

W tym rankingu, przygotowanym pod kątem wydatków inwestycyjnych, oceniono samorządy także w kategorii „Gminy wiejskie”. Pierwszych 10 lokat zajęły (kolorem wyróżniono gminy członkowskie):

1. Kleszczów,

2. Rząśnia,
3. Pałęcznica,
4. Solina,
5. Sulmierzyce,
6. Kobierzyce,
7. Sękowa,
8. Daszyna,
9. Baranów,
10. Grębocice.

Kolejnym rankingiem, wyniki którego poznaliśmy podczas ww. gali był ranking, którego tematem było „Wykorzystanie środków z funduszy Unii Europejskiej 2022”, podsumowującym wydatki ze środków unijnych na inwestycje zrealizowane w latach 2014-2021. Także w tym rankingu osobno ujęto „małe miasta” i gminy wiejskie.

Pierwsza dziesiątka tego rankingu w kategorii „Małe miasta” przedstawiała się następująco (kolorem wyróżniono gminy członkowskie):

1. Krynica Morska,
2. Dziwnów,
3. Uniejów,
4. Świeradów-Zdrój,
5. Ścinawa,
6. Ujazd,
7. Szczuczyn,
8. Bytom Odrzański,
9. Jordanów,
10. Muszyna.

Z kolei w kategorii „Gminy wiejskie” w ścisłej czołówce znalazły się (kolorem wyróżnione gminy członkowskie):

1. Puńsk,
2. Lewin Kłodzki,
3. Ożarówice,
4. Daszyna,
5. Pałęcznica,
6. Moszczenica,
7. Solina,
8. Rossosz,
9. Płużnica,
10. Jabłoń.

Ranking „Perły Samorządu”

Na uwagę zasługuje także ranking „Gazety Prawnej” pn. „Perły Samorządu”. W tym rankingu wyróżnione zostały najlepsze samorządy oraz wóldarze gmin. Ranking został podzielony na kategorie: „Miasta powyżej 100 tys. mieszkańców”, „Miasta do 100 tys. mieszkańców”, „Gminy miejsko-wiejskie” i „Gminy wiejskie”. Ten podział na kategorie dotyczył także wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.

W kategorii „Gminy miejsko-wiejskie”, pośród 10 czołowych miejsc, znalazły się następujące jednostki samorządu terytorialnego (kolorem wyróżniono gminy członkowskie):

1. Aleksandrów Łódzki,
2. Wasilków,
3. Piaseczno,

4. Radzymin,
5. **Mrozy**,
6. **Morawica**,
7. Polkowice,
8. Prusice,
9. Stepnica,
10. **Orzysz**.

Czołowe lokaty tego rankingu, w kategorii „Gminy wiejskie” zajęły (kolorem wyróżniono gminy członkowskie):

1. Iława,
2. **Tarnowo Podgórne**,
3. **Płużnica**,
4. **Świdnica**,
5. **Michałowice**,
6. Kłodawa,
7. **Długołęka**,
8. Tomaszów Lubelski,
9. **Lesznówola**,
10. **Stare Babice**.

W ramach rankingu „Perły Samorządu” oceniono również włodarzy gmin, w tym także w kategoriach „Gminy miejsko-wiejskie” i „Gminy wiejskie”.

W pierwszej z ww. kategorii miejsca na podium przypadły w udziale (kolorem wyróżniono samorządowców z gmin członkowskich): pierwsze – Jackowi Zbigniewowi Lipińskiemu, burmistrzowi Aleksandrowa Łódzkiego; drugie – Adrianowi Łuckiewiczowowi, Burmistrzowi Wasilkowa; trzecie – ex aequo – Igorowi Bandrowiczowi, burmistrzowi Prusic i **Zbigniewowi Włodkowskiemu, burmistrzowi Orzysza**.

Tuż za podium znalazł się **Marian Buras, burmistrz Morawicy**, a w pierwszą dziesiątkę dopełnili (w kolejności zajętych miejsc): Elżbieta Radwan, Burmistrz Wołomina; Krzysztof Chachciński, Burmistrz Radzimina; Grzegorz Benedykciński, Burmistrz Grodziska Mazowieckiego; **Janusz Piechocki, Burmistrz Margonina**; Łukasz Puźniecki, Burmistrz Polkowic oraz **Dariusz Jaszczuk, Burmistrz Mrozów**.

Pośród wójtów pierwsze trzy miejsca zajęli: Krzysztof Harmaciński, Wójt Iławy; **Marcin Skonieczka, Wójt Płużnicy** i **Małgorzata Pachecka, Wójt Michałowic**. Kolejne miejsca zajęli: Tomasz Kandziora, Wójt Reńskiej Wsi; **Tadeusz Tkaczyk, Wójt Strawczyna**; **Janusz Budny, Wójt Wiązownej**; **Wojciech Błoński, Wójt Długołęki**; Marzanna Czubaj-Gancarz, Wójt Tomaszowa Lubelskiego; **Mateusz Lichosyt, Wójt Lipnicy Wielkiej** oraz **Bogumiła Lewandowska-Siwek, Wójt Baranowa**.

Gratulujemy i życzymy kolejnych sukcesów!

Wszystkim nagrodzonym i wyróżnionym ww. rankingach należy gratulować osiągniętych wysokich pozycji i życzyć, by w zestawieniach obejmujących kolejne lata również plasowali się na wysokich lokatach.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej będzie w dalszym ciągu wspierać swoim działaniem wszystkich wójtów i burmistrzów stowarzyszonych gmin, na drodze do podnoszenia jakości życia w małych odczynach i poziomu świadczonych dla nich usług.

Współpraca zagraniczna ZGWRP w 2022 r.

Działania Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej są prowadzone na wielu płaszczyznach, a wybranymi ich celami są wymiana doświadczeń pomiędzy członkami oraz gospodarczy i kulturalny rozwój gmin wiejskich. Realizacji tych celów służy m.in. zaangażowanie Związku i jego przedstawicieli w aktywności realizowane także poza granicami naszego kraju. By korzystać z – nie tylko z europejskich doświadczeń – ZGWRP angażuje się w działalność szeregu organizacji międzynarodowych.

Reprezentacja ZGWRP w Europejskim Komitecie Regionów w Brukseli

Europejski Komitet Regionów (KR) jest zgromadzeniem demokratycznie wybranych przedstawicieli samorządów regionalnych i lokalnych, którzy zapewniają reprezentację instytucjonalną wszystkich jednostek terytorialnych, regionów, miast i gmin z terenu Unii Europejskiej (UE).

Fot. Archiwum cor.europa.eu/Philippe Buissin. Polska delegacja do KR-u. w tym przedstawiciele ZGWRP, od prawej: Krzysztof Iwaniuk, Przewodniczący Zarządu ZGWRP, Wójt Gminy Terespol oraz Dariusz Strugała, Wiceprzewodniczący Zarządu ZGWRP, Burmistrz Miasta i Gminy Jaraczewo.

W Komitecie Regionów Polska ma 21 delegatów i taką samą liczbę ich zastępców. Zostali oni wskazani przez ogólnopolskie organizacje samorządowe, zatwierdzeni przez Radę Ministrów oraz powołani przez Radę Unii Europejskiej. Od 26 stycznia 2020 r. do 25 stycznia 2025 r. trwa aktualna kadencja Europejskiego Komitetu Regionów.

Członkami Komitetu Regionów (fot. 1) nominowanymi przez ZGWRP są: **Krzysztof Iwaniuk**, Przewodniczący Zarządu ZGWRP, Wójt Gminy Terespol oraz **Dariusz Strugała**, Wiceprzewodniczący Zarządu ZGWRP, Burmistrz Miasta i Gminy Jaraczewo. Ich zastępcami są odpowiednio wg kolejności: **Marian Buras**, Członek Zarządu ZGWRP, Burmistrz Miasta i Gminy Morawica i **Mirosław Lech**, Członek Zarządu ZGWRP, Wójt Gminy Korycin.

Od lat Związek, posiadając tylko dwa mandaty członków i tym samym dwa mandaty zastępców członków, stosuje zasadę zapewnienia pełnej reprezentatywności i pracy dla wszystkich swoich reprezentantów, czyli zarówno członków jak i ich zastępców. Stąd też ważna jest dywersyfikacja członkostwa i przynależności do komisji roboczych Komitetu Regionów. Związek podjął starania o taki rozdział miejsc w poszczególnych komisjach, w ramach parytetów delegacji narodowej i zapewnienie miejsca w następujących komisjach na kadencję obejmującą lata 2020-2025: **Krzysztof Iwaniuk**: komisja CIVEX i ECON (komisję CIVEX obsługuje bezpośrednio Krzysztof Iwaniuk, a komisję ECON jego zastępca), **Dariusz Strugała**: komisja NAT i ENVE (komisję NAT obsługuje bezpośrednio Dariusz Strugała, a komisję ENVE jego zastępca). Zakres tematyczny wszystkich wyżej wymienionych komisji jest zbieżny z celami i misją ZGWRP. Ponadto **Krzysztof Iwaniuk** jest zastępcą wiceprzewodniczącego Prezydium KR, a **Dariusz Strugała** – zastępcą członka Prezydium KR. Dariusz Strugała wybrany został również wiceprzewodniczącym Grupy Politycznej Sojusz Europejski (European Alliance Group) oraz koordynatorem politycznym Grupy EA w Komisji Zasobów Naturalnych (NAT). Jest także członkiem Grupy Roboczej do spraw Ukrainy.

Fot. Archiwum Urzędu Miasta i Gminy Jaraczewo. Od prawej: Dariusz Strugała podczas posiedzenie Grupy Roboczej ds. Ukrainy, Gdańsk 24.02.2023 roku.

W 2022 r. w Komitecie Regionów odbyło się pięć Sesji Plenarnych, pięć posiedzeń komisji NAT, pięć posiedzeń komisji ENVE, pięć posiedzeń komisji ECON oraz pięć posiedzeń komisji CIVEX. 26 stycznia 2022 r. delegaci ZGWRP wraz z komisarzem do spraw rolnictwa **Januszem Wojciechowskim** wzięli udział w debacie plenarnej nad przyszłością obszarów wiejskich w Europie (fot. 3). Komitet Regionów jest pierwszą instytucją UE, która przyjęła formalną opinię w sprawie długoterminowej wizji rozwoju obszarów wiejskich. Wynika z niej, że tylko wspólne działanie może dać obszarom wiejskim nowy napęd do tego, by stały się atrakcyjne, prężne i dynamiczne. Warto podkreślić, że koordynując postulaty władz lokalnych i regionalnych KR przyczyni się do uwzględniania złożonych potrzeb i aspiracji gmin wiejskich.

Fot. Archiwum Urzędu Miasta i Gminy Jaraczewo. Krzysztof Iwaniuk i Dariusz Strugała po debacie z komisarzem do spraw rolnictwa Januszem Wojciechowskim w siedzibie Parlamentu Europejskiego w Brukseli.

6 kwietnia 2022 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie odbyło się nadzwyczajne posiedzenie Przewodniczących grup politycznych Europejskiego Komitetu Regionów (fot. 4). Tematem przewodnim spotkania była ocena potrzeb społeczności lokalnych i pomoc w kształtowaniu środków mających na celu zajęcie się ukraińskim kryzysem uchodźczym.

Dyskutowano o wypracowaniu wspólnych zasad, o tym jak można wpłynąć na kształt sytuacji na Ukrainie oraz o przyśpieszeniu dostępu do unijnego pakietu wsparcia - by udzielić pomocy regionom i miastom niosącym pomoc uchodźcom uciekającym przed okrucieństwami wojny toczącej się na Ukrainie.

W spotkaniu udział wzięli: **Apostolos Tzitzikostas**, Przewodniczący Europejskiego Komitetu Regionów, **Elisa Ferreira**, Komisarz ds. spójności i reform, **Younous Omarjee**, Przewodniczący Komisji Rozwoju Regionalnego Parlamentu Europejskiego, oraz **Tetiana Yehorova-Lutsenko**, Przewodnicząca Charkowskiej Rady Rejonowej. Grupę EA (Przymierza Europejskiego) reprezentował, w imieniu jej przewodniczącego, **Krzysztof Iwaniuk**, Przewodniczący ZGWRP, Wójt Gminy Terespol i członek grupy roboczej KR-u CORLEAP ds. Partnerstwa Wschodniego.

– NIC O NAS BEZ NAS –

Fot. Archiwum Urząd Gminy Terespol. Od lewej: Tetiana Yehorova-Lutsenko, Przewodnicząca Charkowskiej Rady Rejonowej, Marek Woźniak, Przewodniczący Delegacji Polskiej w KR, Marszałek Województwa Wielkopolskiego, Krzysztof Iwaniuk, Przewodniczący ZGWRP, Wójt Gminy Terespol i członek grupy roboczej KR-u ds. Ukrainy. (członkiem grupy jest także Burmistrz Dariusz Strugała).

Reprezentacja ZGWRP w Kongresie Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy (CLRAE)

Kongres Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy został powołany w 1994 r. jako ciało konsultacyjne i monitorujące stan demokracji i swobód obywatelskich. Jego zadaniem jest pomoc państwom członkowskim w kwestiach praktycznych na drodze tworzenia skutecznie działających samorządów lokalnych i regionalnych. Kongres cyklicznie monitoruje i przedstawia opinie w sprawie przestrzegania w wybranych krajach Europejskiej Kart Samorządu Lokalnego. Kongres stanowi forum, na którym przedstawiciele władz lokalnych i regionalnych mogą omawiać wspólne problemy, dzielić się doświadczeniem i przedstawiać swoje opinie rządów krajów członkowskich Rady Europy. Przedstawicielem ZGWRP w CLRAE jest **Dorota Zmarzłak**, Członek Zarządu ZGWRP, Wójt Gminy Izabelin (fot. 3), a jej zastępcą **Bogumiła Lewandowska-Siwiek**, Członek Komisji Rewizyjnej ZGWRP, Wójt Gminy Baranów.

Fot. Archiwum D. Zmarzłak. Przedstawicielem ZGWRP w CLRAE jest **Dorota Zmarzłak**, Członek Zarządu ZGWRP, Wójt Gminy Izabelin.

ALDA Europejskie Stowarzyszenie na rzecz Demokracji Lokalnej

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej uczestniczy także w działaniach Europejskiego Stowarzyszenia na rzecz Demokracji Lokalnej – ALDA. ALDA to organizacja pozarządowa, promująca dobre zarządzanie i udział obywateli w działaniach na poziomie lokalnym. Koncentruje się w szczególności na współpracy między władzami lokalnymi i społeczeństwem obywatelskim. Stowarzyszenie powstało w 1999 r. z inicjatywy Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych – organu doradczego, reprezentującego władze lokalne i regionalne członków Rady Europy – w celu koordynowania i wspierania sieci Agencji Demokracji Lokalnej, która została ustanowiona na początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku.

Leszek Świętański, Dyrektor Biura ZGWRP, jako stały przedstawiciel Związku, uczestniczył w dorocznym Zgromadzeniu Ogólnym Europejskiego Stowarzyszenia na rzecz Demokracji Lokalnej (ALDA), które odbyło się 6 maja 2022 r. w Strasburgu (fot. 4). Uczestnicy spotkania – członkowie i sympatycy ALDA – zapoznali się, z przedstawionymi przez Zarząd tej Organizacji, wynikami i osiągnięciami Stowarzyszenia, jednocześnie omawiając przyszłe kroki i strategię.

W obliczu trwającej agresji Rosji na Ukrainę, ALDA (której stałe przedstawicielstwo w Mariupolu w Ukrainie zostało całkowicie zniszczone w wyniku rosyjskiego bombardowania) zastrzegła, że będzie kontynuować działania na rzecz wspierania kultury dialogu, wzmacniania lokalnych społeczności i dobrego zarządzania oraz promowania pokoju i demokracji. Ten ostatni element, jest nie tylko hasłem przewodnim Stowarzyszenia, ale również jednym z dziesięciu kluczowych tematów konferencji na temat przyszłości Europy (CoFOE), w których ALDA angażowała się jako koordynator części dotyczącej demokracji – „Konwencji społeczeństwa obywatelskiego na temat konferencji o przyszłości Europy”.

Fot. Archiwum ALDA. Zgromadzenie Ogólne ALDA (tryb hybrydowy, 6 maja 2022 r.). ZGWRP reprezentował Leszek Świętański, Dyrektor Biura Związku.

Kształtowanie ambitnej wizji obszarów wiejskich w ramach Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (ENRD)

Leszek Świętański, Dyrektor Biura ZGWRP jako wybrany ekspert wyłoniony w trybie naboru z poparciem Komitetu Regionów uczestniczył 31 marca 2022 r. w pracach Grupy tematycznej ds. rewitalizacji obszarów wiejskich ENRD. Zwieńczeniem dwuletnich spotkań i konsultacji Grupy jest

„Praktyczne narzędzie do wspierania dialogu na temat kluczowych czynników umożliwiających tworzenie skutecznych polityk i programów rewitalizacji na obszarach wiejskich”, zaprezentowane na Konferencji pn. Pakt na rzecz Obszarów Wiejskich, w Brukseli 15 i 16 czerwca. Od 6 października 2022 r. ENRD i Europejskie partnerstwo innowacyjne na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa (EIP-AGRI) połączyły się tworząc nową Europejską Sieć Wspólnej polityki Rolnej.

Inne międzynarodowe aktywności Związku

27 października 2022 r. w biurze Związku gościli samorządowcy z Namibii, pod przewodnictwem **Trevino Forbesa**, Burmistrza Walvis Bay (fot. 5). Przyjechali oni do Polski w ramach projektu pn. „Local Authorities: Partnerships for sustainable cities 2021” („Samorzady: Partnerstwa na rzecz zrównoważonych miast/gmin 2021”).

Polskim partnerem tego projektu jest gmina członkowska Związku – Czerwonak, a swego rodzaju *spiritus movens* współpracy pomiędzy podpoznańskim samorządem a stroną namibijską jest właśnie ZGWRP, który to nie pierwszy już raz służył pomocą w nawiązaniu kontaktów samorządowcom z różnych krajów, by mogli oni wymieniać się wiedzą, pomysłami i doświadczeniem.

W ramach projektu, który w dalszym ciągu trwa, samorząd należącej do ZGWRP gminy Czerwonak, dzieli się z przedstawicielami administracji lokalnej afrykańskiego państwa swoimi doświadczeniami z zakresu przygotowania dokumentów i zarządzania inwestycjami gminnymi, wykorzystania rozwiązań energooszczędnych w przestrzeni gminnej, a także wsparcia mikroprzedsiębiorców przez samorząd, w tym w szczególności w dobie pandemii COVID. Wśród poruszanych zagadnień są również rozwiązania z zakresu konsultacji społecznych i partycypacji mieszkańców w działaniach gminy oraz budowania zrównoważonej oferty turystycznej. Do tego dochodzą także „zielone” rozwiązania w gminie, w tym związane ze zmianami klimatu.

Fot. Archiwum ZGWRP. Delegacja samorządowców Namibii w siedzibie ZGWRP pod przewodnictwem **Trevino Forbesa**, Burmistrza Walvis Bay.

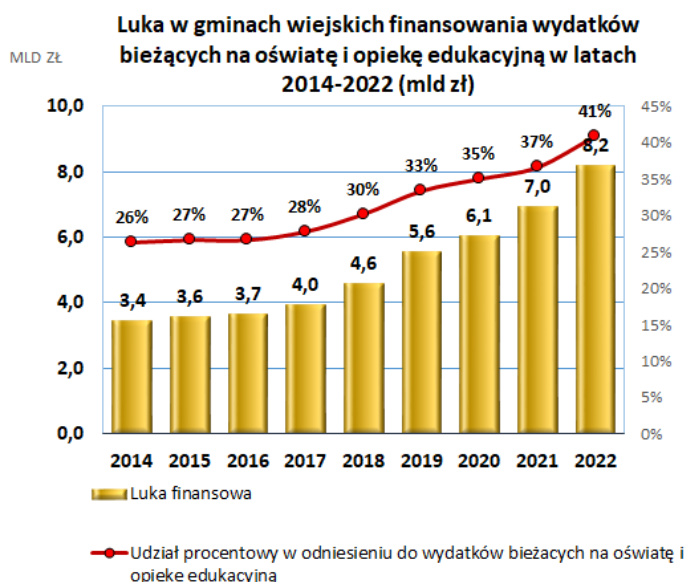
– NIC O NAS BEZ NAS –

Ważniejsze prace analityczne stanowiska ds. analiz finansów gmin Biura Związku Gmin Wiejskich zrealizowane w 2022 roku

1. Opinia analityczna w odniesieniu do prezentacji Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Edukacji Narodowej przedstawionej Zespole Edukacji KWRiST w dniu 14.01.2022.

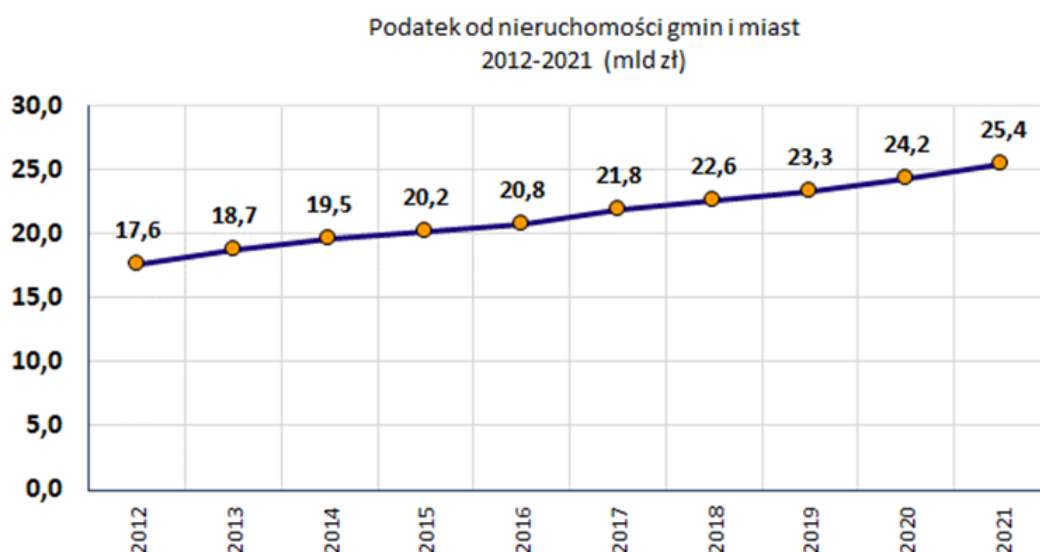
Prezentowane przez MF i MEN, podczas spotkania ze stroną samorządową, zestawienia danych i analizy miały dowodzić tezę, że dochody JST wystarczająco zabezpieczają wydatki na oświatę gmin. Udział wydatków na oświatę, wg strony rządowej, w dochodach systematycznie spada w latach 2018-2020 i tylko nieznacznie wzrósł o 0,4% w 2021. Natomiast przyrost wydatków bieżących subwencjonowanych na oświatę, wg zestawienia ministerialnego, w roku 2021 w stosunku do 2020 wyniósł ponad 9,3%, znacznie przekraczając przyrost subwencji oświatowej, która może nie przekroczyć wzrostu 4-5% w 2021 roku w stosunku do 2020 roku.

Sporządzona przez Biuro ZGWR analiza nie potwierdziła ministerialnych tez o pełnym zabezpieczeniu wydatków oświatowych gmin wiejskich w dochodach JST, w szczególności z tytułu subwencji oświatowej. w opinii stwierdza się, że nadal postępuje spadek dofinansowania oświaty ustawowymi źródłami jej finansowania, jakim jest m.in. subwencja oświatowa. Stanowisko MEiN, że wzrost dochodów bieżących JST z innych tytułów niż subwencja ma finansować zwiększającą się lukę niedofinansowania oświaty jest błędne, ponieważ samorządy gminne muszą finansować inne zadania własne, które wymagają coraz większych wydatków spowodowanych wzrastającymi cenami nośników energii, pracy, materiałów i usług. w analizie prognozuje się, że szczególnie rok 2022 będzie krytyczny dla samorządów w zakresie zbilansowania budżetów bieżących ze względu na galopujące koszty.

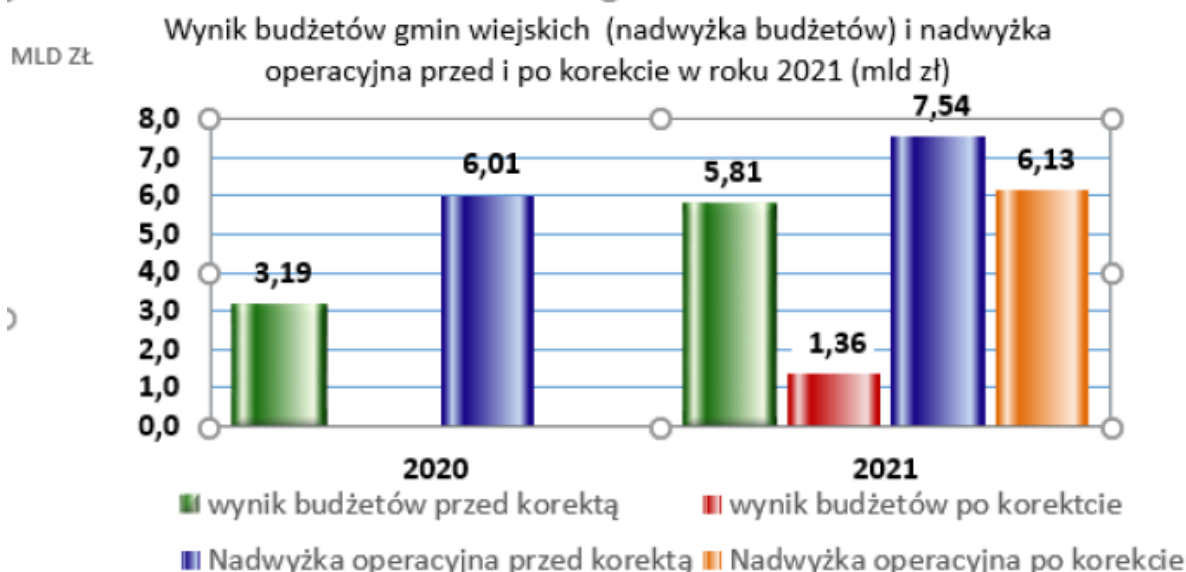
2. **Wstępny zarys problemów oraz propozycje zmian dotyczące podatków lokalnych** – został opracowany przez specjalistę Biura załącznik analityczny problematycznych spraw dot. podatków lokalnych do przedłożonej przez Przewodniczącego Związku propozycji utworzenia Grupy Roboczej w ramach Zespołu ds. Finansów Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Przedmiotem prac Grupy Roboczej KWRiST byłoby wypracowanie propozycji i rekomendacji dla przyszłych inicjatyw rządowych w zakresie zmian przepisów ustawy o opłatach i podatkach lokalnych. w pierwszej kolejności wg opinii Związku należy uporządkować zapisy ustawowe rodzące spory na linii podatnik a samorządowy organ podatkowy - na bazie doświadczeń samorządów, wyroków sądów administracyjnych i orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego. Równolegle należy domagać się od strony rządowej bieżących inicjatyw legislacyjnych w racjonalizacji zakresu opodatkowania i urealnienia stawek podatkowych, likwidacji części bezzasadnych ulg podatkowych dla wybranych branż, czy

podmiotów, likwidacji luk w przepisach podatkowych - umożliwiających omijanie opodatkowania, przeciwdziałanie dumpingowi podatkowemu.

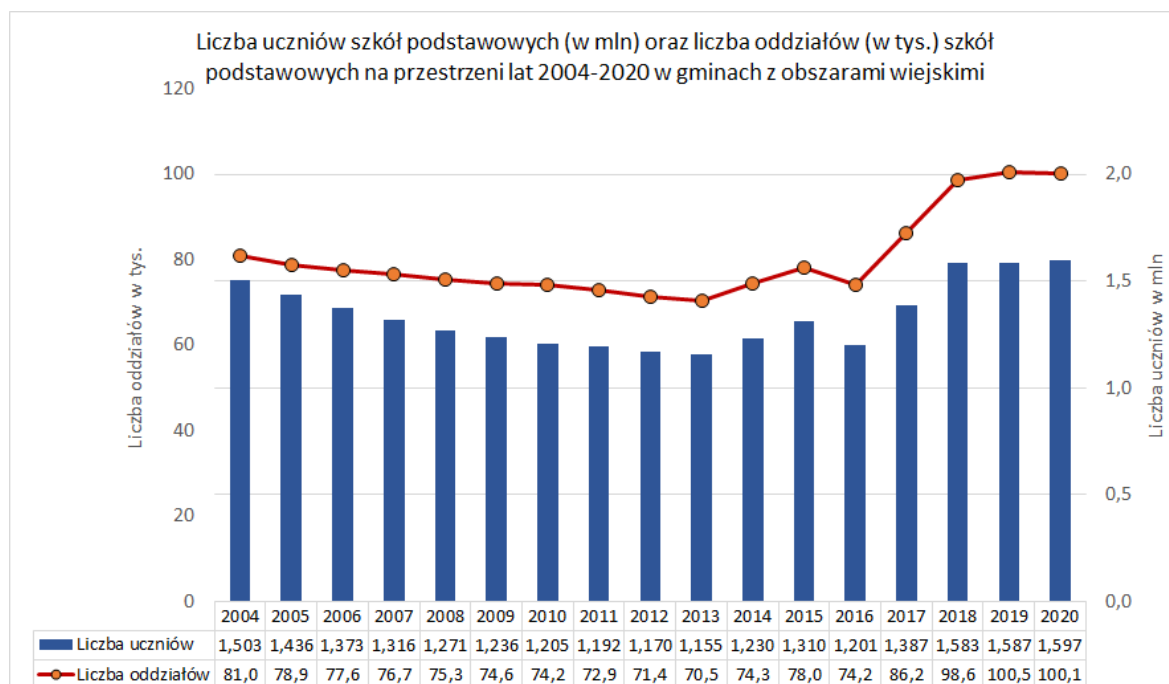

3. Wstępna analiza dochodów, wydatków, nadwyżki operacyjnej i wyniku budżetowego JST za rok 2021.

W celu szybkiego dostarczenia członkom Zarządu ZGWRP szczegółowych informacji o wykonaniu budżetów za rok 2021, w szczególności gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, została przygotowana na początku marca 2022 roku analiza finansowa wykonania budżetów gmin za 2021 rok, na podstawie udostępnionych przez MF plików bazodanowych z systemu „Bestii”, wstępnych danych o dochodach i wydatkach JST za grudzień 2021 roku. Jednakże dla obiektywnego obrazu dla oceny wyników budżetów JST, trzeba było uwzględnić wpływ uzupełnienia subwencji na dochody bieżące (8 mld zł) oraz uzupełnienie subwencji na inwestycje wodnokanalizacyjne (4 mld zł), które w rzeczywistości były przeznaczone do wykorzystania w latach następnych. Jest to rodzaj rekompensaty samorządom zastosowanej przez rząd z tytułu wprowadzenia Polskiego Ładu w zakresie zmian ustawowych podatków dochodowych i ustawy o dochodach JST, które obowiązują od stycznia 2022 roku. Dlatego w zestawieniach analitycznych prezentowane były wyniki budżetów z uwzględnieniem korekty z tytułu powyższych uzupełnień subwencji ogólnej.

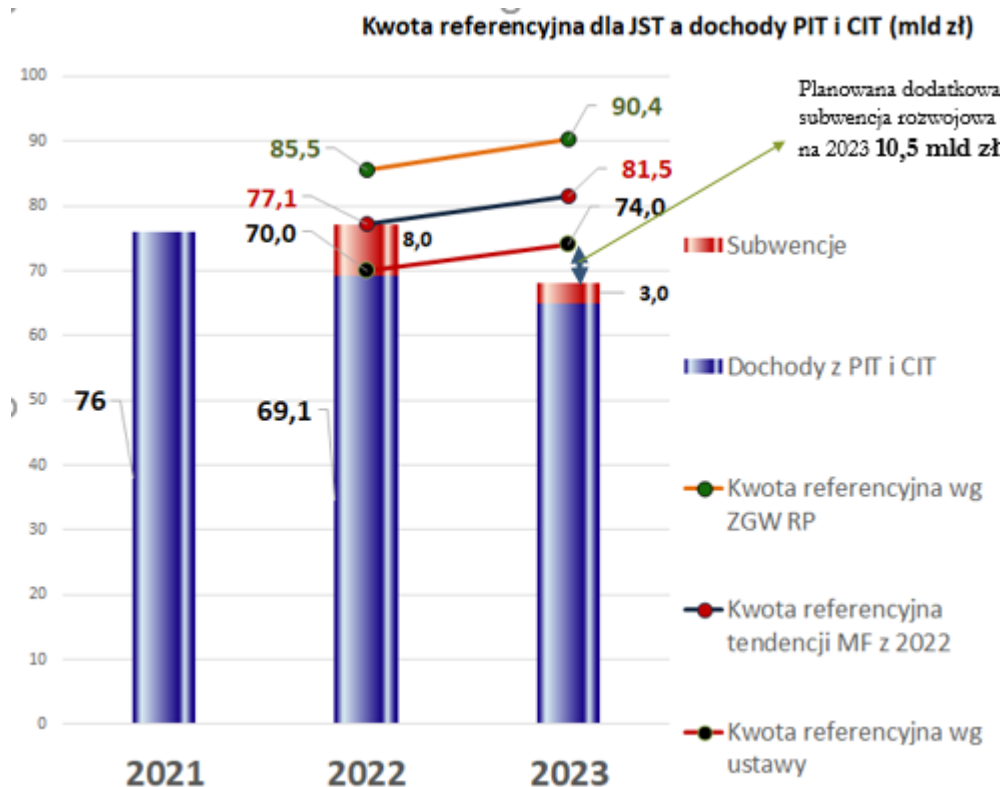
4. **Analiza skutków finansowych dla gmin wraz z postulatami zmian w systemie finansowania JST** zawarta we wstępnej opinii Związku Gmin Wiejskich RP przygotowana na spotkanie w dniu 06.04.2022r. Zespołu Finansów KWRiST, dotyczącego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw.
5. Przygotowanie **zestawu informacji i grafik analitycznych dotyczących zagadnień oświatowych** dla opracowania prezentacji przez członka Zarządu ZGW RP Mariana Burasa, reprezentującego interesy gmin z obszarami wiejskimi w zakresie finansowania oświaty na forum KWRiST oraz spotkaniach regionalnych.

6. **Analiza działań opiniodawczych i konsultacyjnych Zarządu w procesie legislacji przepisów w zakresie podatku PIT oraz dochodów jednostek samorządu terytorialnego.**

Od stycznia 2022 roku nastąpiły radykalne zmiany ustrojowe w systemie podatków dochodowych i dochodów samorządowych. w ramach Programu Polski Ład wdrożony został pakiet zmian ustaw podatkowych i ustawy o dochodach JST. Strona rządowa i samorządowa w ramach prac Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego prowadziła praktycznie od lipca 2021 roku ciągły proces konsultacji i opiniowania przedstawianych propozycji zmian przepisów. w analizie przedstawiono skutki finansowe dla gmin z obszarami wiejskimi oraz postulaty Związku Gmin Wiejskich RP zmian wprowadzonych mechanizmów finansowania JST, w celu przeciwdziałania spadkowi dochodów gmin wiejskich.

7. Przygotowanie analizy i jej prezentacja - **Stan budżetów JST wpływ zmian przepisów podatkowych oraz przepisów o dochodach JST na kondycję finansową gmin** - Zgromadzenie Ogólne ZGWRP w maju 2022 roku.

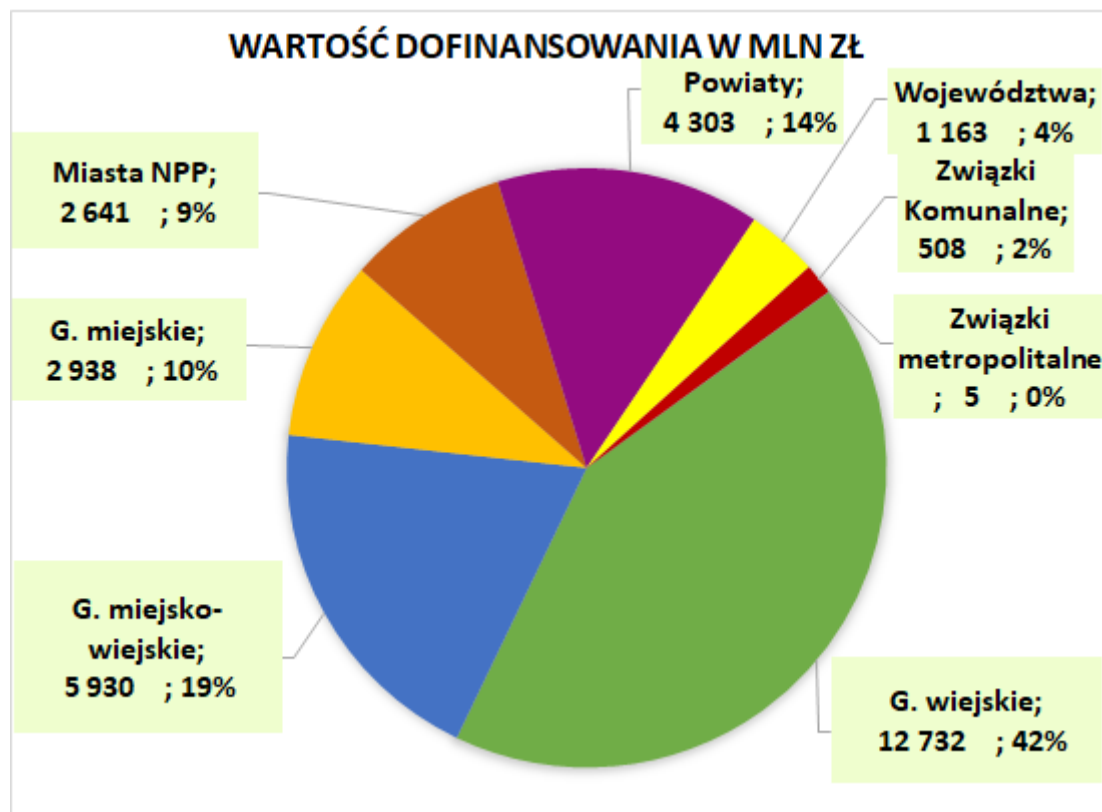

8. Analiza wyników drugiego naboru na dofinansowanie inwestycji JST w ramach Programu Inwestycji Strategicznych (PIS).

31 maja 2022 roku rząd ogłosił wyniki II naboru w ramach Programu Inwestycji Strategicznych. Informacja zawierała jedynie kwotę globalną na dofinansowanie i liczbę wniosków JST zaakceptowanych do dofinansowania w podziale na poszczególne kategorie jednostek. Biuro Związku przygotowało szczegółową analizę wyników II naboru wniosków na dofinansowanie inwestycji jst.

Zestawienie liczby wniosków i kwoty dofinansowania dla poszczególnych rodzajów JST

Rodzaje JST	Liczba wniosków	Udział w puli wniosków	Wartość dofinansowania w mln zł	Udział w podziale środków
G. wiejskie	2 808	56%	12 732	42%
G. miejsko-wiejskie	1 058	21%	5 930	20%
G. miejskie	392	8%	2 938	10%
Miasta NPP	107	2%	2 641	9%
Powiaty	527	11%	4 303	14%
Województwa	29	1%	1 163	4%
Związki Komunalne	67	1%	508	2%
Związki metropolitalne	1	0%	5	0%
Razem	4 989	100%	30 219	100%

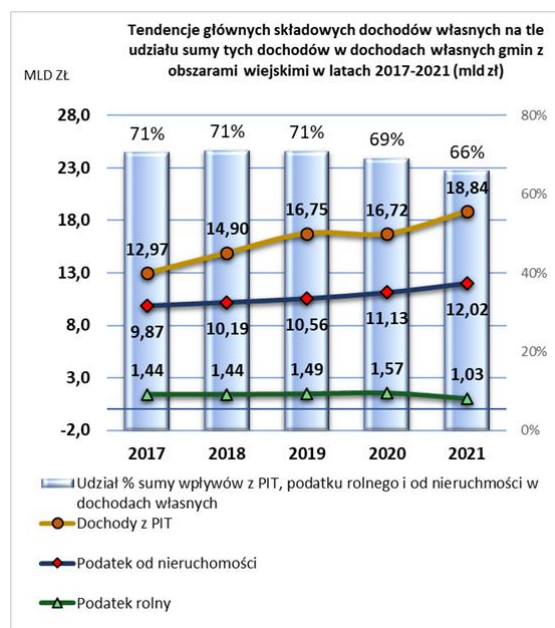

Z analizy wynikało, że w ramach II naboru Programu Inwestycji Strategicznych (PIS) 1185 ze 1523 gmin z obszarami wiejskimi otrzymało łącznie **10,5 mld zł**, czyli 88% ogólnej kwoty przeznaczonej dla gmin wiejskich z PIS, których wskaźnik dochodów podatkowych (G) nie przekracza 92% średnich dochodów podatkowych gmin (Gg), czyli gmin uprawnionych do otrzymania części podstawowej subwencji wyrównawczej. Zatem środki z Programu Inwestycji Strategicznych trafiają w znacznej części do gmin o niskim potencjale gospodarczo-społecznym.

9. Prezentacja analityczna na spotkanie Strony Samorządowej KWRiST – **Finanse gmin z obszarami wiejskimi – oczekiwane kierunki zmian.**

Główne rekomendacje wynikające z analiz Biura w systemie finansowania gmin z obszarami wiejskimi w zakresie dochodów to:

- Kategoryzacja gmin wg kryteriów potencjału społeczno-gospodarczego dla celów ustalania poziomu wsparcia dofinansowania zadań własnych JST.
- Wzmocnienie mechanizmów subwencyjnych dla gmin o niskich dochodach własnych, o rozległej infrastrukturze czy ograniczeniach w rozwoju np. ekologicznych, celem wyrównania poziomu rozwoju.
- Wzmocnienie stabilności źródeł dochodów własnych gmin poprzez zwiększenie udziału w PIT, udział w podatku dochodowym i VAT.
- Przywrócenie samorządom „władztwa” nad wydatkami przy realizacji zadań własnych np. przy realizacji zadań oświatowych.

- Pełne pokrycie kosztów realizacji zadań gmin wg ustalonych standardów w zakresie oświaty i pomocy społecznej.

10. Analiza propozycji Ministerstwa Finansów dotyczących podziału rezerwy subwencji ogólnej w 2022 roku.

Wg propozycji Ministerstwa Finansów kwotę 249 mln zł z rezerwy podzielono na 282 samorządy gminne, w tym 92 gmin wiejskich, z 1595 uprawnionych wg kryterium dochodowego. Pozostałe gminy nie otrzymają żadnych środków z rezerwy ponieważ wyliczone „potrzeby” są niższe niż otrzymane kwoty z „dodatkowego PIT”. Szczególnie ograniczenia te dotyczą małych gmin, które otrzymały stałe kwoty „dodatkowego PIT” w kwocie 2,9 mln zł.

Z 282 samorządów gminnych, które mają otrzymać środki z rezerwy na rok 2022 to :

- 130 gmin otrzyma mniej niż 1 mln zł, w tym 52 gminy wiejskie,
- 110 gmin otrzyma dokładnie 1 mln zł, w tym 33 gminy wiejskie,
- 31 gmin otrzyma pomiędzy 1 a 2 mln zł, w tym 5 gminy wiejskie,
- 11 gmin otrzyma ponad 2 mln zł, w tym 2 gminy wiejskie.

Członek Zespołu Finansów KWRiST z ramienia ZGWRP przed wyrażeniem opinii, oczekiwał symulacji jak wpłynie na podział środków rezerwy subwencji dla gmin nie uwzględnianie w kryteriach części uzupełniającej subwencji wyrównawczej wynikającej z gęstości zaludnienia. Po analizie symulacyjnej brak ujęcia we kryterium dochodowym JST części uzupełniającej subwencji wyrównawczej nie daje istotnych korzyści dla gmin wiejskich, ale wzmaga „kominy” środków finansowych jakie otrzymałyby dodatkowo gminy, które nie posiadają subwencji uzupełniającej. Ostatecznie propozycja Ministerstwa Finansów została zaakceptowana przez przedstawicieli Związku.

11. Analiza propozycji Ministerstwa Finansów zmian w systemie finansowania JST.

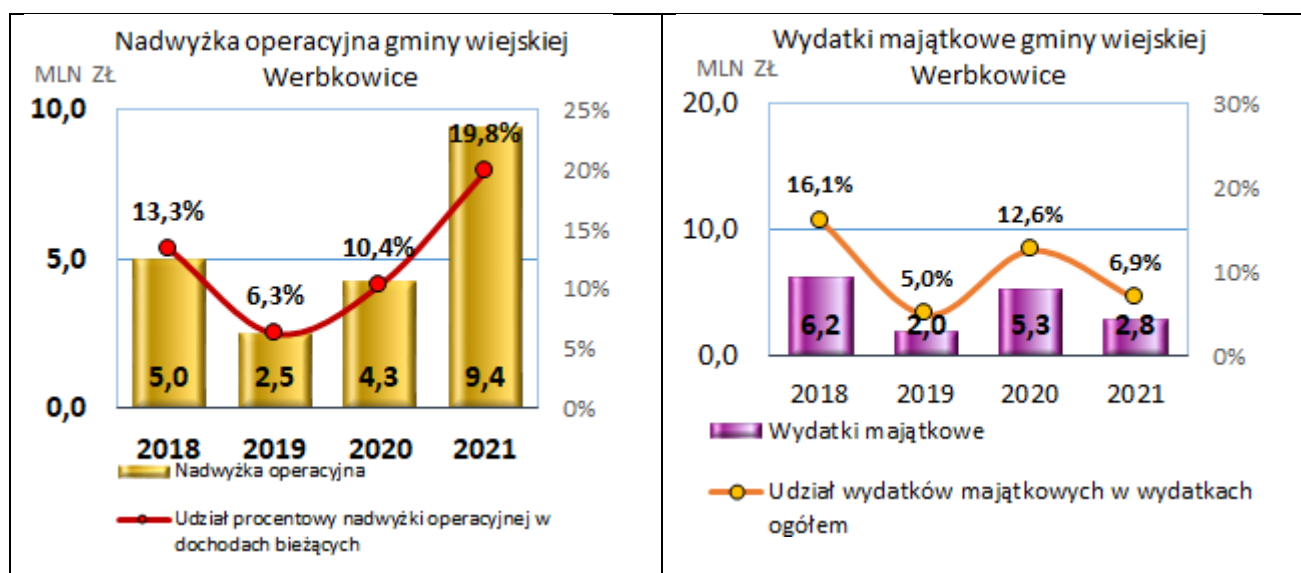
26.10 2022 zostały przesłane do ZGWRP, opracowane przez Ministerstwo Finansów, wstępne propozycje kierunków zmian w systemie finansowania jednostek samorządu terytorialnego. Ministerstwo Finansów oczekuje, że przedstawione kierunki będą mogły być podstawą w przyszłości do wspólnych prac nad dalszymi zmianami w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Przesłane opracowanie zawierało ogólne założenia, bez szczegółowych danych i algorytmów oraz symulacji skutków finansowych dla poszczególnych gmin. z analizy przesłanych założeń wynikało, że proponowanie rozwiązania prawdopodobnie mają przeciwdziałać spodziewanej destabilizacji finansów samorządowych w roku 2024 i latach następnych, spowodowanych spadkiem wpływów z PIT od 2022 roku oraz wadliwym obecnym mechanizmem stabilizacyjnym. w posumowaniu analizy zaleca się, aby w stanowiskach ZGWRP wyrażać zainteresowanie proponowanymi zmianami, oczekiwać szczegółowej informacji o nowych zasadach funkcjonowania proponowanych mechanizmów finansowania JST oraz skutkach finansowych dla poszczególnych gmin w formie symulacji projektowanych dochodów. z drugiej strony, istotne jest obecnie dla gmin popieranie przez Związek wprowadzenia wszelkich doraźnych form wsparcia budżetów JST przeciwdziałających zmniejszaniu się dochodów samorządów, dlatego należy w pełni prowadzić dialog z Ministerstwem Finansów w zakresie ustalania i analizy nowych mechanizmów finansowych. Dlatego na podstawie szczegółowej analizy propozycji MF w sprawie zmian w systemie finansowania JST opracowano i przesłano zwrótnie Ministrowi Sebastianowi Skuzie opinię ZGW RP.

12. Stałe wsparcie merytoryczne przedstawiciela ZGWRP w Zespole ds. Systemu Finansów Publicznych (Zespół Finansów) Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

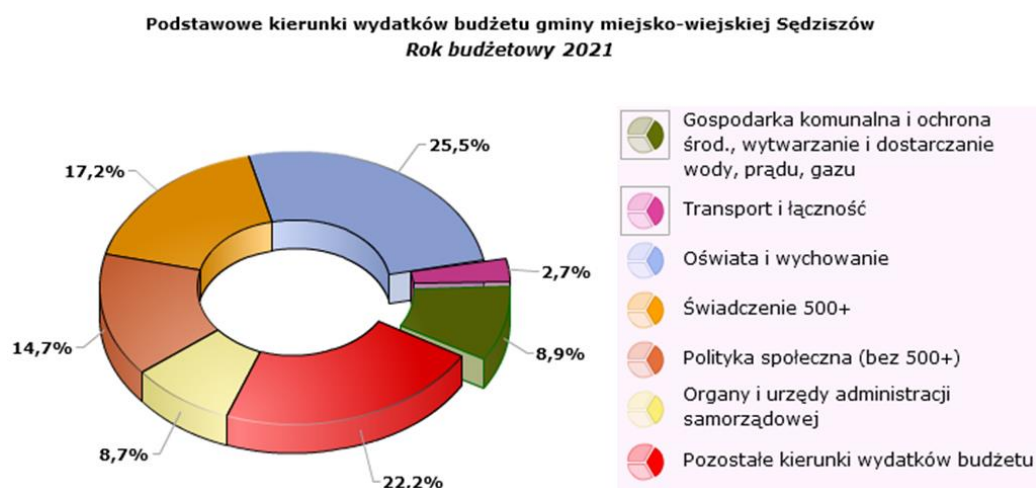
W pracach Zespołu Finansów uczestniczył członek Zarządu ZGWRP Jacek Brygman wspierany merytorycznie przez Bernarda Saburę - specjalistę ds. finansów i analiz samorządowych Biura Związku. Posiedzenia Zespołu odbywały się 1-2 razy w miesiącu. Ich zadaniem było opiniowanie aktów prawnych oraz omawianie zagadnień istotnych dla finansów gmin wraz z prezentacją stanowisk Związku. Na każde spotkanie Zespołu Finansów specjalista przygotowywał uwagi i propozycje nt. opiniowanych aktów prawnych będących przedmiotem posiedzeń, stosowne analizy dotyczące kwestii finansowych np. podziału rezerwy subwencji ogólnej, analizy propozycji zmian w finansowaniu gmin, rekompensowaniu ubytków w dochodach z tytułu ustawowych zwolnień w podatkach lokalnych, itp.

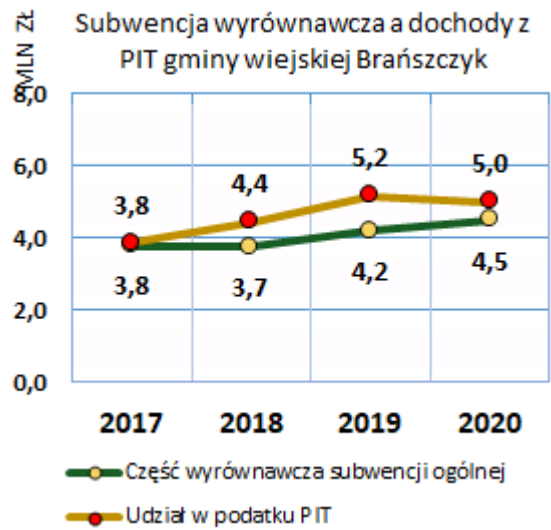
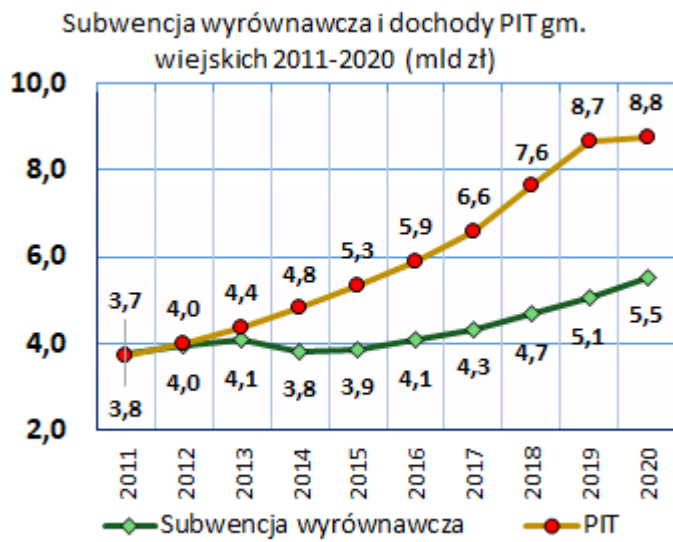
13. Indywidualne grafiki analiz finansów gmin zamieszczane w dokumentach, zawierające informacje związane z sytuacją finansową danej gminy oraz zakresem działalności Związku.

Zestawy materiałów w tym zakresie przygotowano dla 192 gmin, w tym gmin, które zamierzały wystąpić ze Związku, jak również dla gmin zainteresowanych przystąpieniem.

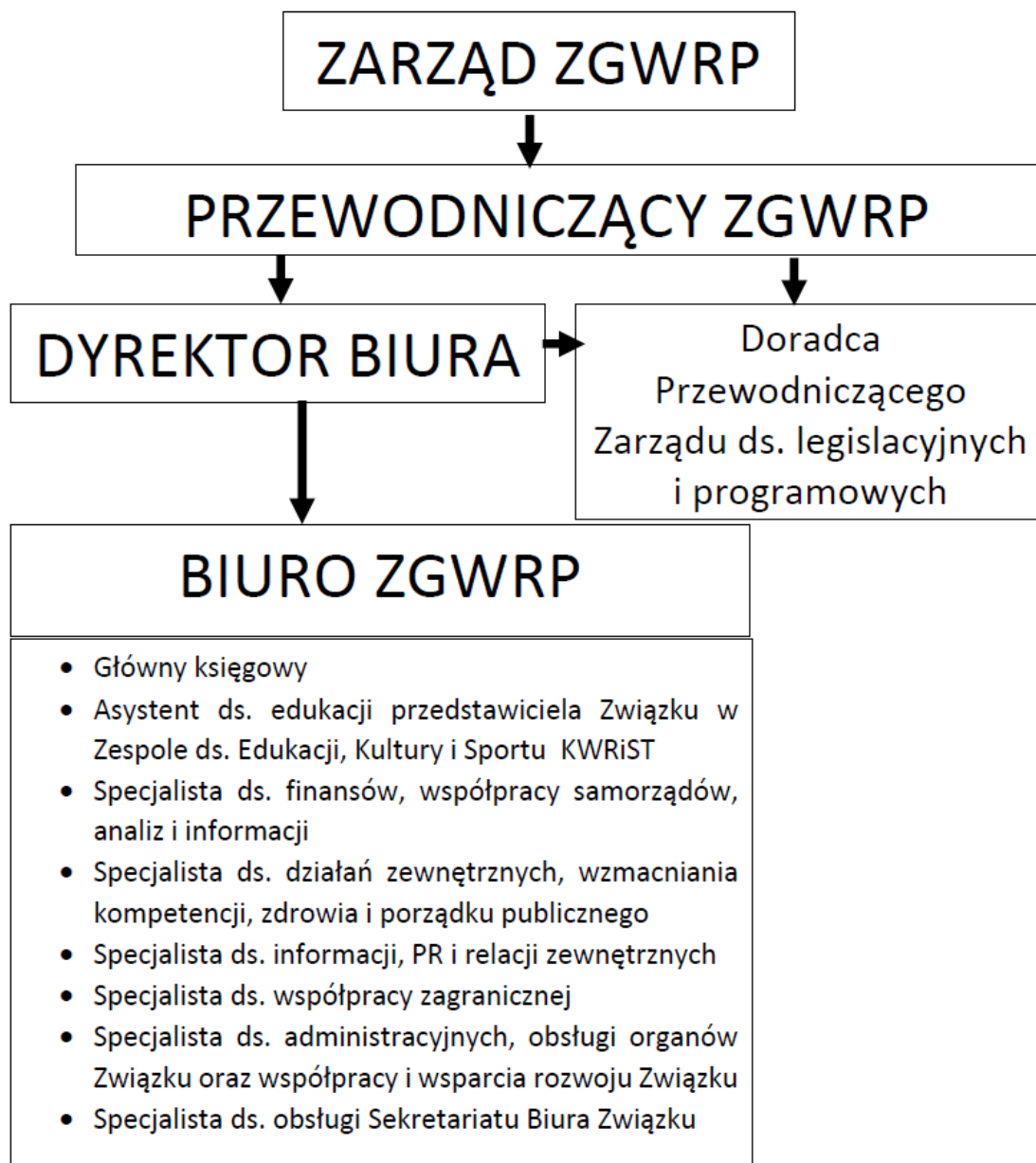

Przykładowy zakres informacji dla wybranych gmin:

Schemat organizacyjny Biura ZGWRP

Sprawy członkowskie w 2022 roku

Rok 2022 był okresem, w którym życie społeczno-gospodarcze w kraju stopniowo wychodziło z cienia pandemii. Pozwoliło to powrócić do tradycyjnych form kontaktów i organizowania ich w formule stacjonarnej. Stworzyło to m.in. możliwość organizowania spotkań, a co za tym idzie bezpośrednich kontaktów, które są jedną z najlepszych form promowania działalności Związku i jego osiągnięć.

Można przypuszczać, że to właśnie aktywność związana z organizacją, w formule stacjonarnej, zarówno XXXVI Zgromadzenia Ogólnego, jak i dwóch spotkań regionalnych – w Czernikowie i Wrocławiu – była jedną z głównych przyczyn, odnotowanej w ubiegłym roku, zmiany tendencji z roku 2021, kiedy to liczba gmin występujących ze Związku przewyższała liczbę gmin wstępujących do tego największego ogólnopolskiego Stowarzyszenia samorządów lokalnych. Rok 2022 zapisał się dodatnim bilansem w zakresie liczby nowych gmin-członków w stosunku do gmin opuszczających naszą organizację.

Choć fluktuacja w omawianym obszarze wydaje się być zjawiskiem naturalnym, to organy Związku podejmowały szereg działań, mających na celu zarówno powstrzymanie odpływu gmin członkowskich, jak i przyciągnięcie do ZGWRP także nowych gmin. Tego rodzaju aktywność na pewno musi być kontynuowana, by zwiększać liczbę gmin członkowskich, co niewątpliwie przełoży się na dodatkowe wzmocnienie głosu gmin z obszarami wiejskimi.

Gminy, które przystąpiły do ZGWRP w 2022 r.				
Lp.	Gmina	Rodzaj	Województwo	Powiat
1	Boguchwała	gm. m-w.	podkarpackie	rzeszowski
2	Chrostkowo	gm. w.	kujawsko-pomorskie	lipnowski
3	Dolice	gm. w.	zachodniopomorskie	stargardzki
4	Lipno	gm. w.	kujawsko-pomorskie	lipnowski
5	Sędziszów	gm. m-w.	świętokrzyskie	jędrzejowski
6	Suwałki	gm. w.	podlaskie	suwałski
7	Szydłowo	gm. w.	wielkopolskie	pilski

Gminy, które wystąpiły ze ZGWRP w 2022 r.				
Lp.	Gmina	Rodzaj	Województwo	Powiat
1	Łużna	gm. w.	małopolskie	gorlicki
2	Olszewo-Borki	gm. w.	mazowieckie	ostrołęcki
3	Osjaków	gm. w.	łódzkie	wieluński
4	Sterdyń	gm. w.	mazowieckie	sokołowski
5	Warta	gm. m-w.	łódzkie	sieradzki

– NIC O NAS BEZ NAS –

Wykaz Gmin Członkowskich Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Liczba Członków ZGWRP: 644 gminy – stan na 31 grudnia 2022 r.

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
1	1	Gromadka	dolnośląskie	bolesławiecki
2	2	Osiecznica	dolnośląskie	bolesławiecki
3	3	Warta Bolesławiecka	dolnośląskie	bolesławiecki
4	4	Głogów	dolnośląskie	głogowski
5	5	Jerzmanowa	dolnośląskie	głogowski
6	6	Kotla	dolnośląskie	głogowski
7	7	Pęcław	dolnośląskie	głogowski
8	8	Żukowice	dolnośląskie	głogowski
9	9	Męcinka	dolnośląskie	jaworski
10	10	Paszowice	dolnośląskie	jaworski
11	11	Wądroże Wielkie	dolnośląskie	jaworski
12	12	Marciszów	dolnośląskie	kamiennogórski
13	13	Bystrzyca Kłodzka	dolnośląskie	kłodzki
14	14	Kłodzko	dolnośląskie	kłodzki
15	15	Lewin Kłodzki	dolnośląskie	kłodzki
16	16	Nowa Ruda	dolnośląskie	kłodzki
17	17	Radków	dolnośląskie	kłodzki
18	18	Chojnów	dolnośląskie	legnicki
19	19	Krotoszyce	dolnośląskie	legnicki
20	20	Kunice	dolnośląskie	legnicki
21	21	Miłkowice	dolnośląskie	legnicki
22	22	Lubin	dolnośląskie	lubiński
23	23	Dobroszyce	dolnośląskie	oleśnicki
24	24	Dziadowa Kłoda	dolnośląskie	oleśnicki
25	25	Oleśnica	dolnośląskie	oleśnicki

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
26	26	Oława	dolnośląskie	oławski
27	27	Gaworzyce	dolnośląskie	polkowicki
28	28	Grębocice	dolnośląskie	polkowicki
29	29	Radwanice	dolnośląskie	polkowicki
30	30	Borów	dolnośląskie	strzeliński
31	31	Kondratowice	dolnośląskie	strzeliński
32	32	Przeworno	dolnośląskie	strzeliński
33	33	Kostomłoty	dolnośląskie	średzki
34	34	Środa Śląska	dolnośląskie	średzki
35	35	Udanin	dolnośląskie	średzki
36	36	Dobromierz	dolnośląskie	świdnicki
37	37	Jaworzyna Śląska	dolnośląskie	świdnicki
38	38	Marcinowice	dolnośląskie	świdnicki
39	39	Świdnica	dolnośląskie	świdnicki
40	40	Czarny Bór	dolnośląskie	wałbrzyski
41	41	Mieroszów	dolnośląskie	wałbrzyski
42	42	Stare Bogaczowice	dolnośląskie	wałbrzyski
43	43	Walim	dolnośląskie	wałbrzyski
44	44	Czernica	dolnośląskie	wrocławski
45	45	Długołęka	dolnośląskie	wrocławski
46	46	Kobierzyce	dolnośląskie	wrocławski
47	47	Żórawina	dolnośląskie	wrocławski
48	48	Stoszowice	dolnośląskie	ząbkowicki
49	49	Sulików	dolnośląskie	zgorzelecki
50	50	Zgorzelec	dolnośląskie	zgorzelecki
51	51	Pielgrzymka	dolnośląskie	złotoryjski

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
52	52	Zagrodno	dolnośląskie	złotoryjski
53	53	Złotoryja	dolnośląskie	złotoryjski
54	1	Koneck	kujawsko-pomorskie	aleksandrowski
55	2	Zakrzewo	kujawsko-pomorskie	aleksandrowski
56	3	Bartniczka	kujawsko-pomorskie	brodnicki
57	4	Bobrowo	kujawsko-pomorskie	brodnicki
58	5	Brodnica	kujawsko-pomorskie	brodnicki
59	6	Brzozie	kujawsko-pomorskie	brodnicki
60	7	Jabłonowo Pomorskie	kujawsko-pomorskie	brodnicki
61	8	Osiek	kujawsko-pomorskie	brodnicki
62	9	Białe Błota	kujawsko-pomorskie	bydgoski
63	10	Dąbrowa Chełmińska	kujawsko-pomorskie	bydgoski
64	11	Dobrcz	kujawsko-pomorskie	bydgoski
65	12	Chełmno	kujawsko-pomorskie	chełmiński
66	13	Stolno	kujawsko-pomorskie	chełmiński
67	14	Kowalewo Pomorskie	kujawsko-pomorskie	golubsko-dobrzyński
68	15	Gruta	kujawsko-pomorskie	grudziądzki
69	16	Łasin	kujawsko-pomorskie	grudziądzki
70	17	Radzyń Chełmiński	kujawsko-pomorskie	grudziądzki
71	18	Rogóźno	kujawsko-pomorskie	grudziądzki
72	19	Świecie nad Osą	kujawsko-pomorskie	grudziądzki
73	20	Gniewkowo	kujawsko-pomorskie	inowrocławski
74	21	Inowrocław	kujawsko-pomorskie	inowrocławski
75	22	Rojewo	kujawsko-pomorskie	inowrocławski
76	23	Chrostkowo	kujawsko-pomorskie	lipnowski
77	24	Dobrzyń nad Wisłą	kujawsko-pomorskie	lipnowski
78	25	Lipno	kujawsko-pomorskie	lipnowski
79	26	Wielgie	kujawsko-pomorskie	lipnowski

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
80	27	Dąbrowa	kujawsko-pomorskie	mogileński
81	28	Sadki	kujawsko-pomorskie	nakielski
82	29	Osięciny	kujawsko-pomorskie	radziejowski
83	30	Rogowo	kujawsko-pomorskie	rypiński
84	31	Rypin	kujawsko-pomorskie	rypiński
85	32	Skrwilno	kujawsko-pomorskie	rypiński
86	33	Wąpielsk	kujawsko-pomorskie	rypiński
87	34	Sośno	kujawsko-pomorskie	sępoleński
88	35	Bukowiec	kujawsko-pomorskie	świecki
89	36	Dragacz	kujawsko-pomorskie	świecki
90	37	Lniano	kujawsko-pomorskie	świecki
91	38	Pruszcz	kujawsko-pomorskie	świecki
92	39	Świekatowo	kujawsko-pomorskie	świecki
93	40	Warlubie	kujawsko-pomorskie	świecki
94	41	Chełmża	kujawsko-pomorskie	toruński
95	42	Lubicz	kujawsko-pomorskie	toruński
96	43	Łubianka	kujawsko-pomorskie	toruński
97	44	Łysomice	kujawsko-pomorskie	toruński
98	45	Obrowo	kujawsko-pomorskie	toruński
99	46	Wielka Nieszawka	kujawsko-pomorskie	toruński
100	47	Zławieś Wielka	kujawsko-pomorskie	toruński
101	48	Cekcyn	kujawsko-pomorskie	tucholski
102	49	Gostycyn	kujawsko-pomorskie	tucholski
103	50	Kęsowo	kujawsko-pomorskie	tucholski
104	51	Lubiewo	kujawsko-pomorskie	tucholski
105	52	Śliwice	kujawsko-pomorskie	tucholski
106	53	Dębowa Łąka	kujawsko-pomorskie	wąbrzeski
107	54	Płużnica	kujawsko-pomorskie	wąbrzeski
108	55	Ryńsk	kujawsko-pomorskie	wąbrzeski

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
109	56	Baruchowo	kujawsko-pomorskie	włocławski
110	57	Boniewo	kujawsko-pomorskie	włocławski
111	58	Brześć Kujawski	kujawsko-pomorskie	włocławski
112	59	Fabianki	kujawsko-pomorskie	włocławski
113	60	Lubanie	kujawsko-pomorskie	włocławski
114	61	Gąsawa	kujawsko-pomorskie	żniński
115	1	Biała Podlaska	lubelskie	białski
116	2	Drelów	lubelskie	białski
117	3	Janów Podlaski	lubelskie	białski
118	4	Kodeń	lubelskie	białski
119	5	Konstantynów	lubelskie	białski
120	6	Międzyrzec Podlaski	lubelskie	białski
121	7	Piszczac	lubelskie	białski
122	8	Terespol	lubelskie	białski
123	9	Tuczna	lubelskie	białski
124	10	Wisznice	lubelskie	białski
125	11	Zalesie	lubelskie	białski
126	12	Biszczka	lubelskie	biłgorajski
127	13	Potok Górny	lubelskie	biłgorajski
128	14	Białopole	lubelskie	chełmski
129	15	Chełm	lubelskie	chełmski
130	16	Dubienka	lubelskie	chełmski
131	17	Leśniowice	lubelskie	chełmski
132	18	Modliborzyce	lubelskie	janowski
133	19	Krasnystaw	lubelskie	krasnostawski
134	20	Gościeradów	lubelskie	kraśnicki
135	21	Szastarka	lubelskie	kraśnicki
136	22	Trzydnik Duży	lubelskie	kraśnicki
137	23	Abramów	lubelskie	lubartowski

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
138	24	Firlej	lubelskie	lubartowski
139	25	Lubartów	lubelskie	lubartowski
140	26	Niedźwiada	lubelskie	lubartowski
141	27	Ostrówek	lubelskie	lubartowski
142	28	Garbów	lubelskie	lubelski
143	29	Strzyżewice	lubelskie	lubelski
144	30	Wólka	lubelskie	lubelski
145	31	Spiczyn	lubelskie	łęczyński
146	32	Łuków	lubelskie	łukowski
147	33	Stoczek Łukowski	lubelskie	łukowski
148	34	Końskowola	lubelskie	puławski
149	35	Żyrzyn	lubelskie	puławski
150	36	Kłoczew	lubelskie	rycki
151	37	Mełgiew	lubelskie	świdnicki
152	38	Hanna	lubelskie	włodawski
153	39	Komarów-Osada	lubelskie	zamojski
154	40	Skierbieszów	lubelskie	zamojski
155	1	Bobrowice	lubuskie	króśnieński
156	2	Bytnica	lubuskie	króśnieński
157	3	Przytoczna	lubuskie	międzyrzecki
158	4	Pszczew	lubuskie	międzyrzecki
159	5	Zwierzyn	lubuskie	strzelecko-drezdenecki
160	6	Lubrza	lubuskie	świebodziński
161	7	Łagów	lubuskie	świebodziński
162	8	Skąpe	lubuskie	świebodziński
163	9	Babimost	lubuskie	zielenogórski
164	10	Kargowa	lubuskie	zielenogórski
165	11	Świdnica	lubuskie	zielenogórski
166	12	Trzebiechów	lubuskie	zielenogórski

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
167	13	Małomice	lubuskie	żagański
168	14	Niegosławice	lubuskie	żagański
169	15	Lipinki Łużyckie	lubuskie	żarski
170	1	Drużbice	łódzkie	bełchatowski
171	2	Kleszczów	łódzkie	bełchatowski
172	3	Rusiec	łódzkie	bełchatowski
173	4	Szczerców	łódzkie	bełchatowski
174	5	Dmosin	łódzkie	brzeziński
175	6	Jeżów	łódzkie	brzeziński
176	7	Rogów	łódzkie	brzeziński
177	8	Oporów	łódzkie	kutnowski
178	9	Góra Świętej Małgorzaty	łódzkie	łęczycki
179	10	Witonia	łódzkie	łęczycki
180	11	Domaniewice	łódzkie	łowicki
181	12	Kiernozia	łódzkie	łowicki
182	13	Kocierzew Południowy	łódzkie	łowicki
183	14	Łowicz	łódzkie	łowicki
184	15	Nieborów	łódzkie	łowicki
185	16	Zduny	łódzkie	łowicki
186	17	Andrespol	łódzkie	łódzki wschodni
187	18	Brójce	łódzkie	łódzki wschodni
188	19	Nowosolna	łódzkie	łódzki wschodni
189	20	Rzgów	łódzkie	łódzki wschodni
190	21	Mniszków	łódzkie	opoczyński
191	22	Paradyż	łódzkie	opoczyński
192	23	Poświętne	łódzkie	opoczyński
193	24	Dłutów	łódzkie	pabianicki
194	25	Dobroń	łódzkie	pabianicki
195	26	Lutomiersk	łódzkie	pabianicki

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
196	27	Pajęczno	łódzkie	pajęczański
197	28	Rząśnia	łódzkie	pajęczański
198	29	Sulmierzyce	łódzkie	pajęczański
199	30	Grabica	łódzkie	piotrkowski
200	31	Łęki Szlacheckie	łódzkie	piotrkowski
201	32	Rozprza	łódzkie	piotrkowski
202	33	Pęczniew	łódzkie	poddębicki
203	34	Poddębice	łódzkie	poddębicki
204	35	Wartkowice	łódzkie	poddębicki
205	36	Zadzim	łódzkie	poddębicki
206	37	Gidle	łódzkie	radomszczański
207	38	Gomunice	łódzkie	radomszczański
208	39	Kodrąb	łódzkie	radomszczański
209	40	Ładzice	łódzkie	radomszczański
210	41	Żytno	łódzkie	radomszczański
211	42	Biała Rawska	łódzkie	rawski
212	43	Cielądz	łódzkie	rawski
213	44	Rawa Mazowiecka	łódzkie	rawski
214	45	Regnów	łódzkie	rawski
215	46	Sadkowice	łódzkie	rawski
216	47	Błaszki	łódzkie	sieradzki
217	48	Brzeźnio	łódzkie	sieradzki
218	49	Burzenin	łódzkie	sieradzki
219	50	Goszczanów	łódzkie	sieradzki
220	51	Klonowa	łódzkie	sieradzki
221	52	Głuchów	łódzkie	skierniewicki
222	53	Godzianów	łódzkie	skierniewicki
223	54	Kowiesy	łódzkie	skierniewicki
224	55	Lipce Reymontowskie	łódzkie	skierniewicki

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
225	56	Maków	łódzkie	skierniewicki
226	57	Nowy Kawęczyn	łódzkie	skierniewicki
227	58	Skierniewice	łódzkie	skierniewicki
228	59	Słupia	łódzkie	skierniewicki
229	60	Budziszewice	łódzkie	tomaszowski
230	61	Czerniewice	łódzkie	tomaszowski
231	62	Inowódz	łódzkie	tomaszowski
232	63	Lubochnia	łódzkie	tomaszowski
233	64	Rokiciny	łódzkie	tomaszowski
234	65	Rzeczyca	łódzkie	tomaszowski
235	66	Tomaszów Mazowiecki	łódzkie	tomaszowski
236	67	Ujazd	łódzkie	tomaszowski
237	68	Żelechlinek	łódzkie	tomaszowski
238	69	Biała	łódzkie	wieluński
239	70	Konopnica	łódzkie	wieluński
240	71	Mokrsko	łódzkie	wieluński
241	72	Pątnów	łódzkie	wieluński
242	73	Szadek	łódzkie	zduńskowolski
243	74	Zduńska Wola	łódzkie	zduńskowolski
244	75	Głowno	łódzkie	zgierski
245	76	Ozorków	łódzkie	zgierski
246	77	Parzęczew	łódzkie	zgierski
247	78	Stryków	łódzkie	zgierski
248	79	Zgierz	łódzkie	zgierski
249	1	Rzezawa	małopolskie	bocheński
250	2	Iwkowa	małopolskie	brzeski
251	3	Szczurowa	małopolskie	brzeski
252	4	Babice	małopolskie	chrzanowski
253	5	Mędzrechów	małopolskie	dąbrowski

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
254	6	Olesno	małopolskie	dąbrowski
255	7	Radgoszcz	małopolskie	dąbrowski
256	8	Moszczenica	małopolskie	gorlicki
257	9	Ropa	małopolskie	gorlicki
258	10	Sękowa	małopolskie	gorlicki
259	11	Uście Gorlickie	małopolskie	gorlicki
260	12	Czernichów	małopolskie	krakowski
261	13	Zielonki	małopolskie	krakowski
262	14	Dobra	małopolskie	limanowski
263	15	Jodłownik	małopolskie	limanowski
264	16	Słopnice	małopolskie	limanowski
265	17	Gołcza	małopolskie	miechowski
266	18	Książ Wielki	małopolskie	miechowski
267	19	Raciechowice	małopolskie	myślenicki
268	20	Korzenna	małopolskie	nowosądecki
269	21	Łososina Dolna	małopolskie	nowosądecki
270	22	Jabłonka	małopolskie	nowotarski
271	23	Lipnica Wielka	małopolskie	nowotarski
272	24	Ochotnica Dolna	małopolskie	nowotarski
273	25	Koniusza	małopolskie	proszowicki
274	26	Koszyce	małopolskie	proszowicki
275	27	Ciężkowice	małopolskie	tarnowski
276	28	Tarnów	małopolskie	tarnowski
277	29	Biskupice	małopolskie	wielicki
278	30	Kłaj	małopolskie	wielicki
279	1	Gołymin-Ośrodek	mazowieckie	ciechanowski
280	2	Grudusk	mazowieckie	ciechanowski
281	3	Opinogóra Górna	mazowieckie	ciechanowski
282	4	Sobolew	mazowieckie	garwoliński

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
283	5	Gostynin	mazowieckie	gostyniński
284	6	Sanniki	mazowieckie	gostyniński
285	7	Szczawin Kościelny	mazowieckie	gostyniński
286	8	Jaktorów	mazowieckie	grodziski
287	9	Żabia Wola	mazowieckie	grodziski
288	10	Belsk Duży	mazowieckie	grójecki
289	11	Jasieniec	mazowieckie	grójecki
290	12	Pniewy	mazowieckie	grójecki
291	13	Jabłonna	mazowieckie	legionowski
292	14	Nieporęt	mazowieckie	legionowski
293	15	Serock	mazowieckie	legionowski
294	16	Wieliszew	mazowieckie	legionowski
295	17	Huszlew	mazowieckie	łosicki
296	18	Olszanka	mazowieckie	łosicki
297	19	Sarnaki	mazowieckie	łosicki
298	20	Sypniewo	mazowieckie	makowski
299	21	Cegłów	mazowieckie	miński
300	22	Dębe Wielkie	mazowieckie	miński
301	23	Jakubów	mazowieckie	miński
302	24	Kałużyn	mazowieckie	miński
303	25	Mińsk Mazowiecki	mazowieckie	miński
304	26	Mrozy	mazowieckie	miński
305	27	Siennica	mazowieckie	miński
306	28	Stanisławów	mazowieckie	miński
307	29	Szreńsk	mazowieckie	mławski
308	30	Wieczfnia Kościelna	mazowieckie	mławski
309	31	Czosnów	mazowieckie	nowodorski
310	32	Nasielsk	mazowieckie	nowodorski
311	33	Pomiechówek	mazowieckie	nowodorski

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
312	34	Zakroczym	mazowieckie	nowodorski
313	35	Łyse	mazowieckie	ostrołęcki
314	36	Rzekuń	mazowieckie	ostrołęcki
315	37	Andrzejewo	mazowieckie	ostrowski
316	38	Małkinia Górna	mazowieckie	ostrowski
317	39	Szulborze Wielkie	mazowieckie	ostrowski
318	40	Wąsewo	mazowieckie	ostrowski
319	41	Celestynów	mazowieckie	otwocki
320	42	Karczew	mazowieckie	otwocki
321	43	Kołbiel	mazowieckie	otwocki
322	44	Sobienie-Jeziory	mazowieckie	otwocki
323	45	Wiązowna	mazowieckie	otwocki
324	46	Góra Kalwaria	mazowieckie	piaseczyński
325	47	Lesznowola	mazowieckie	piaseczyński
326	48	Prażmów	mazowieckie	piaseczyński
327	49	Tarczyn	mazowieckie	piaseczyński
328	50	Bodzanów	mazowieckie	płocki
329	51	Brudzeń Duży	mazowieckie	płocki
330	52	Bulkowo	mazowieckie	płocki
331	53	Drobin	mazowieckie	płocki
332	54	Łąck	mazowieckie	płocki
333	55	Mała Wieś	mazowieckie	płocki
334	56	Radzanowo	mazowieckie	płocki
335	57	Słubice	mazowieckie	płocki
336	58	Słupno	mazowieckie	płocki
337	59	Wyszogród	mazowieckie	płocki
338	60	Naruszewo	mazowieckie	płoński
339	61	Płońsk	mazowieckie	płoński
340	62	Raciąż	mazowieckie	płoński

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
341	63	Załużki	mazowieckie	płoński
342	64	Michałowice	mazowieckie	pruszkowski
343	65	Przasnysz	mazowieckie	przasnyski
344	66	Borkowice	mazowieckie	przysuski
345	67	Gielniów	mazowieckie	przysuski
346	68	Odrzywół	mazowieckie	przysuski
347	69	Wieniawa	mazowieckie	przysuski
348	70	Świercze	mazowieckie	pułtowski
349	71	Winnica	mazowieckie	pułtowski
350	72	Przytyk	mazowieckie	radomski
351	73	Kotuń	mazowieckie	siedlecki
352	74	Przesmyki	mazowieckie	siedlecki
353	75	Wiśniew	mazowieckie	siedlecki
354	76	Wodzyń	mazowieckie	siedlecki
355	77	Łów	mazowieckie	sochaczewski
356	78	Młodzieszyn	mazowieckie	sochaczewski
357	79	Nowa Sucha	mazowieckie	sochaczewski
358	80	Teresin	mazowieckie	sochaczewski
359	81	Repki	mazowieckie	sokołowski
360	82	Izabelin	mazowieckie	warszawski zachodni
361	83	Kampinos	mazowieckie	warszawski zachodni
362	84	Łomianki	mazowieckie	warszawski zachodni
363	85	Stare Babice	mazowieckie	warszawski zachodni
364	86	Grębków	mazowieckie	węgrowski
365	87	Liw	mazowieckie	węgrowski
366	88	Sadowne	mazowieckie	węgrowski
367	89	Stoczek	mazowieckie	węgrowski
368	90	Dąbrówka	mazowieckie	wołomiński
369	91	Jadów	mazowieckie	wołomiński

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
370	92	Klembów	mazowieckie	wołomiński
371	93	Poświętne	mazowieckie	wołomiński
372	94	Strachówka	mazowieckie	wołomiński
373	95	Brańszczyk	mazowieckie	wyszowski
374	96	Długosiodło	mazowieckie	wyszowski
375	97	Rząśnik	mazowieckie	wyszowski
376	98	Somianka	mazowieckie	wyszowski
377	99	Zabrodzie	mazowieckie	wyszowski
378	100	Mszczonów	mazowieckie	żyrardowski
379	101	Puszcza Mariańska	mazowieckie	żyrardowski
380	1	Skarbimierz	opolskie	brzeski
381	2	Byczyna	opolskie	kluczborski
382	3	Pokój	opolskie	namysłowski
383	4	Świerczów	opolskie	namysłowski
384	5	Radłów	opolskie	oleski
385	6	Rudniki	opolskie	oleski
386	7	Zębowice	opolskie	oleski
387	8	Dobrzeń Wielki	opolskie	opolski
388	9	Popielów	opolskie	opolski
389	10	Lubrza	opolskie	prudnicki
390	1	Lutowiska	podkarpackie	bieszczadzki
391	2	Dydnia	podkarpackie	brzozowski
392	3	Pawłosiów	podkarpackie	jarosławski
393	4	Radymno	podkarpackie	jarosławski
394	5	Rokietnica	podkarpackie	jarosławski
395	6	Skołyszyn	podkarpackie	jasielski
396	7	Chorkówka	podkarpackie	krośnieński
397	8	Korczyna	podkarpackie	krośnieński
398	9	Miejsce Piastowe	podkarpackie	krośnieński

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
399	10	Baligród	podkarpackie	leski
400	11	Cisna	podkarpackie	leski
401	12	Leżajsk	podkarpackie	leżajski
402	13	Tuszów Narodowy	podkarpackie	mielecki
403	14	Harasiuki	podkarpackie	niżański
404	15	Gać	podkarpackie	przeworski
405	16	Zarzecze	podkarpackie	przeworski
406	17	Boguchwała	podkarpackie	rzeszowski
407	18	Kamień	podkarpackie	rzeszowski
408	19	Trzebownisko	podkarpackie	rzeszowski
409	20	Besko	podkarpackie	sanocki
410	21	Sanok	podkarpackie	sanocki
411	22	Zagórz	podkarpackie	sanocki
412	23	Zarszyn	podkarpackie	sanocki
413	24	Pysznica	podkarpackie	stalowowolski
414	25	Radomyśl nad Sanem	podkarpackie	stalowowolski
415	1	Płaska	podlaskie	augustowski
416	2	Turośń Kościelna	podlaskie	białostocki
417	3	Zawady	podlaskie	białostocki
418	4	Bielsk Podlaski	podlaskie	bielski
419	5	Hajnówka	podlaskie	hajnowski
420	6	Narewka	podlaskie	hajnowski
421	7	Kolno	podlaskie	kolneński
422	8	Mały Płock	podlaskie	kolneński
423	9	Łomża	podlaskie	łomżyński
424	10	Nowogród	podlaskie	łomżyński
425	11	Piątnica	podlaskie	łomżyński
426	12	Zbójna	podlaskie	łomżyński
427	13	Krypno	podlaskie	moniecki

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
428	14	Puńsk	podlaskie	sejneński
429	15	Milejczyce	podlaskie	siemiatycki
430	16	Perlejewo	podlaskie	siemiatycki
431	17	Siemiatycze	podlaskie	siemiatycki
432	18	Janów	podlaskie	sokólski
433	19	Korycin	podlaskie	sokólski
434	20	Kuźnica	podlaskie	sokólski
435	21	Sokołka	podlaskie	sokólski
436	22	Suwałki	podlaskie	suwalski
437	23	Czyżew	podlaskie	wysokomazowiecki
438	24	Kobylin-Borzymy	podlaskie	wysokomazowiecki
439	25	Sokoły	podlaskie	wysokomazowiecki
440	26	Szumowo	podlaskie	zambrowski
441	1	Trąbki Wielkie	pomorskie	gdański
442	2	Kościerzyna	pomorskie	kościerski
443	3	Gardeja	pomorskie	kwidzyński
444	4	Prabuty	pomorskie	kwidzyński
445	5	Lichnowy	pomorskie	malborski
446	6	Miłoradz	pomorskie	malborski
447	7	Stegna	pomorskie	nowodworski
448	8	Sztutowo	pomorskie	nowodworski
449	9	Kosakowo	pomorskie	pucki
450	10	Główczyce	pomorskie	śląpski
451	11	Kobylnica	pomorskie	śląpski
452	12	Potęgowo	pomorskie	śląpski
453	13	Śląpsk	pomorskie	śląpski
454	14	Ustka	pomorskie	śląpski
455	15	Bobowo	pomorskie	starogardzki
456	16	Kaliska	pomorskie	starogardzki

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
457	17	Osiek	pomorskie	starogardzki
458	18	Skórcz	pomorskie	starogardzki
459	19	Smętowo Graniczne	pomorskie	starogardzki
460	20	Starogard Gdański	pomorskie	starogardzki
461	21	Morzeszczyn	pomorskie	tczewski
462	22	Pelplin	pomorskie	tczewski
463	23	Subkowy	pomorskie	tczewski
464	24	Gniewino	pomorskie	wejherowski
465	1	Jasienica	śląskie	bielski
466	2	Jaworze	śląskie	bielski
467	3	Chybie	śląskie	cieszyński
468	4	Goleszów	śląskie	cieszyński
469	5	Istebna	śląskie	cieszyński
470	6	Strumień	śląskie	cieszyński
471	7	Dąbrowa Zielona	śląskie	częstocheński
472	8	Janów	śląskie	częstocheński
473	9	Kłomnice	śląskie	częstocheński
474	10	Kruszyna	śląskie	częstocheński
475	11	Olsztyn	śląskie	częstocheński
476	12	Przyrów	śląskie	częstocheński
477	13	Toszek	śląskie	gliwicki
478	14	Miedźno	śląskie	kłobucki
479	15	Panki	śląskie	kłobucki
480	16	Ciasna	śląskie	lubliniecki
481	17	Kochanowice	śląskie	lubliniecki
482	18	Pawonków	śląskie	lubliniecki
483	19	Miedźna	śląskie	pszczyński
484	20	Pawłowice	śląskie	pszczyński
485	21	Suszec	śląskie	pszczyński

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
486	22	Zbrostawice	śląskie	tarnogórski
487	23	Kroczyce	śląskie	zawierciański
488	24	Łękawica	śląskie	żywiecki
489	1	Nowy Korczyn	świętokrzyskie	buski
490	2	Solec-Zdrój	świętokrzyskie	buski
491	3	Nagłowice	świętokrzyskie	jędrzejowski
492	4	Sędziszów	świętokrzyskie	jędrzejowski
493	5	Sobków	świętokrzyskie	jędrzejowski
494	6	Wodzisław	świętokrzyskie	jędrzejowski
495	7	Czarnocin	świętokrzyskie	kazimierski
496	8	Opatowiec	świętokrzyskie	kazimierski
497	9	Skalbmierz	świętokrzyskie	kazimierski
498	10	Bieliny	świętokrzyskie	kielecki
499	11	Bodzentyn	świętokrzyskie	kielecki
500	12	Daleszyce	świętokrzyskie	kielecki
501	13	Górno	świętokrzyskie	kielecki
502	14	Miedziana Góra	świętokrzyskie	kielecki
503	15	Mniów	świętokrzyskie	kielecki
504	16	Morawica	świętokrzyskie	kielecki
506	17	Nowiny	świętokrzyskie	kielecki
505	18	Piekoszów	świętokrzyskie	kielecki
507	19	Strawczyn	świętokrzyskie	kielecki
508	20	Baćkowice	świętokrzyskie	opatowski
509	21	Sadowie	świętokrzyskie	opatowski
510	22	Bodzechów	świętokrzyskie	ostrowiecki
511	23	Kije	świętokrzyskie	pińczowski
512	24	Złota	świętokrzyskie	pińczowski
513	25	Dwikozy	świętokrzyskie	sandomierski
514	26	Obrazów	świętokrzyskie	sandomierski

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
515	27	Łączna	świętokrzyskie	skarżyski
516	28	Rytwiany	świętokrzyskie	staszowski
517	1	Górowo Iławeckie	warmińsko-mazurskie	bartoszycki
518	2	Braniewo	warmińsko-mazurskie	braniewski
519	3	Pieniężno	warmińsko-mazurskie	braniewski
520	4	Działdowo	warmińsko-mazurskie	działdowski
521	5	Gronowo Elbląskie	warmińsko-mazurskie	elbląski
522	6	Milejewo	warmińsko-mazurskie	elbląski
523	7	Młynary	warmińsko-mazurskie	elbląski
524	8	Ełk	warmińsko-mazurskie	ełcki
525	9	Stare Juchy	warmińsko-mazurskie	ełcki
526	10	Giżycko	warmińsko-mazurskie	giżycki
527	11	Banie Mazurskie	warmińsko-mazurskie	goldapski
528	12	Kisielice	warmińsko-mazurskie	iławski
529	13	Barciany	warmińsko-mazurskie	kętrzyński
530	14	Kętrzyn	warmińsko-mazurskie	kętrzyński
531	15	Nowe Miasto Lubawskie	warmińsko-mazurskie	nowomiejski
532	16	Dywity	warmińsko-mazurskie	olsztyński
533	17	Gietrzwałd	warmińsko-mazurskie	olsztyński
534	18	Purda	warmińsko-mazurskie	olsztyński
535	19	Stawiguda	warmińsko-mazurskie	olsztyński
536	20	Świątki	warmińsko-mazurskie	olsztyński
537	21	Biała Piska	warmińsko-mazurskie	piski
538	22	Orzysz	warmińsko-mazurskie	piski
539	23	Jedwabno	warmińsko-mazurskie	szczycieński
540	24	Rozogi	warmińsko-mazurskie	szczycieński
541	25	Świątajno	warmińsko-mazurskie	szczycieński
542	1	Budzyń	wielkopolskie	chodzieski
543	2	Chodzież	wielkopolskie	chodzieski

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
544	3	Margonin	wielkopolskie	chodzieski
545	4	Szamocin	wielkopolskie	chodzieski
546	5	Czarnków	wielkopolskie	czarnkowsko-trzcianecki
547	6	Lubasz	wielkopolskie	czarnkowsko-trzcianecki
548	7	Trzcianka	wielkopolskie	czarnkowsko-trzcianecki
549	8	Kiszkowo	wielkopolskie	gnieźnieński
550	9	Mieleszyn	wielkopolskie	gnieźnieński
551	10	Borek Wielkopolski	wielkopolskie	gostyński
552	11	Krobia	wielkopolskie	gostyński
553	12	Pępowo	wielkopolskie	gostyński
554	13	Pogorzela	wielkopolskie	gostyński
555	14	Granowo	wielkopolskie	grodziski
556	15	Jaraczewo	wielkopolskie	jarociński
557	16	Blizanów	wielkopolskie	kaliski
558	17	Brzeziny	wielkopolskie	kaliski
559	18	Koźminek	wielkopolskie	kaliski
560	19	Mycielin	wielkopolskie	kaliski
561	20	Opatówek	wielkopolskie	kaliski
562	21	Baranów	wielkopolskie	kępiński
563	22	Bralin	wielkopolskie	kępiński
564	23	Łęka Opatowska	wielkopolskie	kępiński
565	24	Rychtal	wielkopolskie	kępiński
566	25	Trzcinica	wielkopolskie	kępiński
567	26	Grzegorzew	wielkopolskie	kolski
568	27	Olszówka	wielkopolskie	kolski
569	28	Przedecz	wielkopolskie	kolski
570	29	Kazimierz Biskupi	wielkopolskie	koniński
571	30	Stare Miasto	wielkopolskie	koniński
572	31	Wierzbinek	wielkopolskie	koniński

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
573	32	Czempiń	wielkopolskie	kościański
574	33	Kościan	wielkopolskie	kościański
575	34	Krzemieniewo	wielkopolskie	leszczyński
576	35	Lipno	wielkopolskie	leszczyński
577	36	Święciechowa	wielkopolskie	leszczyński
578	37	Wijewo	wielkopolskie	leszczyński
579	38	Chrzypsko Wielkie	wielkopolskie	międzychodzki
580	39	Kwilcz	wielkopolskie	międzychodzki
581	40	Kuślin	wielkopolskie	nowotomyski
582	41	Miedzichowo	wielkopolskie	nowotomyski
583	42	Oborniki	wielkopolskie	obornicki
584	43	Odolanów	wielkopolskie	ostrowski
585	44	Ostrów Wielkopolski	wielkopolskie	ostrowski
586	45	Raszków	wielkopolskie	ostrowski
587	46	Sieroszewice	wielkopolskie	ostrowski
588	47	Czajków	wielkopolskie	ostrzeszowski
589	48	Doruchów	wielkopolskie	ostrzeszowski
590	49	Grabów nad Prosną	wielkopolskie	ostrzeszowski
591	50	Kobyła Góra	wielkopolskie	ostrzeszowski
592	51	Kraszewice	wielkopolskie	ostrzeszowski
593	52	Kaczory	wielkopolskie	pilski
594	53	Szydłowo	wielkopolskie	pilski
595	54	Ujście	wielkopolskie	pilski
596	55	Czerwonak	wielkopolskie	poznański
597	56	Dopiewo	wielkopolskie	poznański
598	57	Kleszczewo	wielkopolskie	poznański
599	58	Komorniki	wielkopolskie	poznański
600	59	Rokietnica	wielkopolskie	poznański
601	60	Stęszew	wielkopolskie	poznański

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
602	61	Suchy Las	wielkopolskie	poznański
603	62	Tarnowo Podgórne	wielkopolskie	poznański
604	63	Bojanowo	wielkopolskie	rawicki
605	64	Miejska Górka	wielkopolskie	rawicki
606	65	Pakosław	wielkopolskie	rawicki
607	66	Lądek	wielkopolskie	śłupecki
608	67	Orchowo	wielkopolskie	śłupecki
609	68	Powidz	wielkopolskie	śłupecki
610	69	Strzałkowo	wielkopolskie	śłupecki
611	70	Duszniki	wielkopolskie	szamotulski
612	71	Kaźmierz	wielkopolskie	szamotulski
613	72	Obrzycko	wielkopolskie	szamotulski
614	73	Krzykosy	wielkopolskie	średzki
615	74	Zaniemyśl	wielkopolskie	średzki
616	75	Brodnica	wielkopolskie	śremski
617	76	Dolsk	wielkopolskie	śremski
618	77	Książ Wielkopolski	wielkopolskie	śremski
619	78	Śrem	wielkopolskie	śremski
620	79	Kawęczyn	wielkopolskie	turecki
621	80	Przykona	wielkopolskie	turecki
622	81	Tuliszków	wielkopolskie	turecki
623	82	Turek	wielkopolskie	turecki
624	83	Damasławek	wielkopolskie	wągrowiecki
625	84	Mieścisko	wielkopolskie	wągrowiecki
626	85	Wapno	wielkopolskie	wągrowiecki
627	86	Wągrowiec	wielkopolskie	wągrowiecki
628	87	Nekla	wielkopolskie	wrześniński
629	1	Drawsko Pomorskie	zachodnio-pomorskie	drawski
630	2	Wierzchowo	zachodnio-pomorskie	drawski

Lp. ogółem	Lp. wg woj.	Gmina	Województwo	Powiat
631	3	Widuchowa	zachodnio-pomorskie	gryfiński
632	4	Gościno	zachodnio-pomorskie	kołobrzeski
633	5	Kołobrzeg	zachodnio-pomorskie	kołobrzeski
634	6	Ustronie Morskie	zachodnio-pomorskie	kołobrzeski
635	7	Będzino	zachodnio-pomorskie	koszaliński
636	8	Biesiekierz	zachodnio-pomorskie	koszaliński
637	9	Mielno	zachodnio-pomorskie	koszaliński
638	10	Boleszkowice	zachodnio-pomorskie	myśliborski
639	11	Darłowo	zachodnio-pomorskie	ślawieński
640	12	Ślawno	zachodnio-pomorskie	ślawieński
641	13	Dolice	zachodnio-pomorskie	stargardzki
642	14	Suchań	zachodnio-pomorskie	stargardzki
643	15	Rąbino	zachodnio-pomorskie	świdwiński
644	16	Wałcz	zachodnio-pomorskie	wałecki

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

ul. Kantaka 4, 61-812 Poznań

tel. +48 61 851 74 18

e-mail: biuro@zgwrp.pl

www.zgwrp.pl

www.facebook.com/zgwrp